

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda laiendatud koosseisus)

27. september 2018*

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Piiravad meetmed seoses olukorraga Egiptuses –
Rahaliste vahendite külmutamine – Vastuvõetavus – Eesmärgid – Puudutatud isikute loetellu
kandmise kriteeriumid – Hagejaid käsitlevate kannete kehtivuse pikendamine puudutatud isikute
loetelus – Faktiline alus – Õigusvastasuse vastuväide – Õiguslik alus – Proportsionaalsus –
Õigus õiglasele kohtumenetlusele – Süütuse presumpatsioon – Õigus heale haldusele –
Õigusnormi rikkumine – Ilmne hindamisviga – Omandiõigus – Kaitseõigused – Õigus tõhusale
kohtulikule kaitsele

Kohtuasjas T-288/15,

Ahmed Abdelaziz Ezz, elukoht Gizeh (Egiptus),

Abla Mohammed Fawzi Ali Ahmed Salama, elukoht Kairo (Egiptus),

Khadiga Ahmed Ahmed Kamel Yassin, elukoht Gizeh,

Shahinaz Abdel Azizabdel Wahab Al Naggar, elukoht Gizeh,

esindajad: J. Lewis, B. Kennelly, QC, barrister J. Pobjoy, solicitor J. Binns, solicitor S. Rowe ja advokaat
J.-F. Bellis, hiljem B. Kennelly, J. Pobjoy, S. Rowe ja advokaat H. de Charette,

hagejad,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Bishop ja I. Gurov,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada esiteks nõukogu 20. märtsi 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/486, millega muudetakse otsust 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Egiptuses (ELT 2015, L 77, lk 16), osas, milles see otsus puudutab hagejaid, teiseks nõukogu 18. märtsi 2016. aasta otsus (ÜVJP) 2016/411, millega muudetakse otsust 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta olukorra tõttu Egiptuses (ELT 2016, L 74, lk 40), ja kolmandaks nõukogu 21. märtsi 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/496, millega muudetakse otsust 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta olukorra tõttu Egiptuses (ELT 2017, L 76, lk 22), osas, milles need aktid puudutavad hagejaid,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

ÜLDKOHUS (viies koda laiendatud koosseisus)

koosseisus: president D. Gratsias (ettekandja), kohtunikud I. Labucka, A. Dittrich, I. Ulloa Rubio ja P. G. Xuereb,

kohtusekretär: ametnik L. Grzegorzczak,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 4. juulil 2017 toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

I. Vaidluse taust ja õiguslik raamistik

A. Nõukogu poolt hagejate suhtes vastu võetud aktid

- 1 Egiptuses alates 2011. aasta jaanuarist toimunud sündmuste järel võttis Euroopa Liidu nõukogu ELL artikli 29 alusel 21. märtsil 2011 vastu otsuse 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Egiptuses (ELT 2011, L 76, lk 63).
- 2 Otsuse 2011/172 põhjendustes 1 ja 2 on märgitud:
 - „(1) Euroopa Liit väljendas 21. veebruaril 2011 oma valmisolekut toetada Egiptuses rahumeelset ja korda austavat üleminekut demokraatlikule tsiviilvalitsusele, mille aluseks on õigusriigi põhimõte ja mille puhul austatakse täielikult inimõigusi ja põhivabadusi, ning toetada jõupingutusi luua selline majandus, mis tugevdaks sotsiaalset ühtekuuluvust ja edendaks kasvu.
 - (2) Sellega seoses tuleks kehtestada piiravad meetmed Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise eest vastutavatena tuvastatud isikute vastu, kes jätaavad seega Egiptuse rahva ilma võimalusest saada kasu oma majanduse ja ühiskonna jätkusuutlikust arengust ning õonestavad demokraatia arengut riigis.“
- 3 Otsuse 2011/172 (selle otsuse parandusega (ELT 2014, L 203, lk 113) muudetud redaktsioonis) artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud:

„Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad lisas loetletud, Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise eest vastutavatena tuvastatud isikutele ning nendega seotud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele, või mis on nende omandis, valduses või kontrolli all.“
- 4 Otsuse 2011/172 algse redaktsiooni artikli 5 teises lõigus oli ette nähtud, et otsust kohaldatakse kuni 22. märtsini 2012. Nimetatud artikli kolmandas lõigus on sätestatud, et seda otsust vaadatakse pidevalt uuesti läbi ja seda uuendatakse või vajaduse korral muudetakse, kui nõukogu leiab, et selle eesmärged ei ole saavutatud. Viimati nimetatud sätte alusel on nõukogu selle otsuse kehtivust korduvalt ühe aasta võrra pikendanud, võttes järjestikku vastu 19. märtsi 2012. aasta otsuse 2012/159/ÜVJP (ELT 2012, L 80, lk 18), 21. märtsi 2013. aasta otsuse 2013/144/ÜVJP (ELT 2013, L 82, lk 54), 20. märtsi 2014. aasta otsuse 2014/153/ÜVJP (ELT 2014, L 85, lk 9), 20. märtsi 2015. aasta otsuse (ÜVJP) 2015/486 (ELT 2015, L 77, lk 16), 18. märtsi 2016. aasta otsuse (ÜVJP) 2016/411 (ELT 2016, L 74, lk 40) ja 21. märtsi 2017. aasta otsuse (ÜVJP) 2017/496 (ELT 2017, L 76, lk 22).

- 5 Hagejad Ahmed Abdelaziz Ezz, Abla Mohamed Fawzi Ali Ahmed Salama, Khadiga Ahmed Ahmed Kamel Yassin ja Shahinaz Abdel Azizabdel Wahab Al Nagggar olid alates otsuse 2011/172 vastuvõtmisest nimetatud sellele otsusele lisatud loetelu vastavalt seitsmendal, kaheksandal, üheksandal ja kümnendal real. Neid selles loetelus nimetatud isikuid iseloomustav teave oli esimese hageja puhul „Endine parlamendiliige; Sünniaeg: 12.1.1959; Mees“, teise hageja puhul „Ahmed Abdelaziz Ezzi abikaasa; Sünniaeg: 31.1.1963; Naine“, kolmanda hageja puhul „Ahmed Abdelaziz Ezzi abikaasa; Sünniaeg: 25.5.1959; Naine“ ja neljanda hageja puhul „Ahmed Abdelaziz Ezzi abikaasa; Sünniaeg: 09.10.1969; Naine“. Otsusega 2017/496 tehti parandus seoses teise hageja nimega.
- 6 Hagejate loetellu kandmise põhjendus, mida on parandatud otsuse 2011/172 parandusega, oli järgmine: „Isik, kelle suhtes Egiptuse ametivõimud on alustanud ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni alusel kohtumenetlust riigi vahendite õigusvastase kasutamise eest“. See põhjendus on kõnealuse otsuse järjekordsete pikendamiste käigus jäänud samaks. Loetellu kandmise põhjendusesse otsusega 2017/496 tehtud muudatused ei puudutanud nimelt hagejaid, vaid üksnes teisi sellesse loetellu kantud isikuid.
- 7 Nõukogu võttis ELTL artikli 215 lõike 2 ja otsuse 2011/172 alusel 21. märtsil 2011 vastu määruse (EL) nr 270/2011 teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Egiptuses (ELT 2011, L 76, lk 4). See määrus sisuliselt kordab otsuse 2011/172 sätteid ja selle I lisas olev loetelu on identne nimetatud otsusele lisatud loeteluga. Nõukogu 21. märtsi 2017. aasta rakendusmäärusega (EL) 2017/491, millega rakendatakse määrust (EL) nr 270/2011 (ELT 2017, L 76, lk 10), tehti selle määruse I lisas olevasse loetellu muudatusi, mis vastavad otsusega 2017/496 tehtud muudatustele.

B. Hagejate poolt enne käesolevat kohtuasja või sellega samal ajal liidu kohtutes alustatud menetlused

- 8 20. mail 2011 esitatud hagi, mis registreeriti Üldkohtu kantseleis numbriga T-256/11, palusid hagejad tühistada otsuse 2011/172 ja määruse nr 270/2011 osas, milles need aktid neid puudutavad.
- 9 24. mail 2013 esitasid hagejad uue hagi, mis registreeriti Üldkohtu kantseleis numbriga T-279/13 ja millega nad palusid tühistada otsuse 2011/172 (otsusega 2013/144 muudetud redaktsiooni) ja määruse nr 270/2011, „mille kehtivust pikendati nõukogu otsusega, mis tehti neile teatavaks 22. märtsi 2013. aasta kirjaga“, osas, milles need aktid neid puudutavad.
- 10 Hagejate hagi kohtuasjas T-256/11 jäeti rahuldamata 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsusega Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93). Hagejad esitasid selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse 5. mail 2014.
- 11 30. mail 2014 esitasid hagejad, igaüks enda eest, neli eraldi hagi otsuse 2014/153 peale osas, milles see otsus neid puudutab (kohtuasjad T-375/14, Al Nagggar vs. nõukogu, T-376/14, Yassin vs. nõukogu, T-377/14, Ezz vs. nõukogu, ja T-378/14, Salama vs. nõukogu).
- 12 Hagejate apellatsioonkaebus, mida on mainitud eespool punktis 10, jäeti rahuldamata 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsusega Ezz jt vs. nõukogu (C-220/14 P, EU:C:2015:147).
- 13 Hagejad esitasid 29. mail 2015 taotluse muuta hagi nii, et nende hagi algsed nõuded kohtuasjas T-279/13 laieneks ka „nõukogu 20. märtsi 2015. aasta otsusele (ÜVJP) 2015/485, millega muudetakse otsust 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Egiptuses“.
- 14 Hagejate hagi mainitud kohtuasjas jäeti rahuldamata Üldkohtu kodukorra artikli 126 alusel 15. veebruaril 2016 tehtud kohtumäärusega Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78). Ühelt poolt jättis Üldkohus teise poolelioleva kohtuasja tõttu ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi

vaatamata eespool punktis 13 mainitud muutmisavalduses sisalduvad nõuded. Üldkohus asus nimelt seisukohale, et käesoleva hagi ja muutmisavalduse puhul on tegemist samade poolte, väidete ja esemega ning et muutmisavaldus on esitatud hiljem kui hagi (15. veebruari 2016. aasta kohtumäärus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punktid 22–30). Teiselt poolt jättis ta hagi nõuded rahuldamata, leides, et need on õiguslikult põhjendamata (15. veebruari 2016. aasta kohtumäärus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punktid 43–79).

- 15 21. märtsi 2016. aasta kohtumäärustega kustutas Üldkohtu kaheksanda koja esimees kohtuasjad T-375/14, T-376/14, T-377/14 ja T-378/14 pärast hagejate hagist loobumist registrist (21. märtsi 2016. aasta kohtumäärused Al Naggar vs. nõukogu, T-375/14, ei avaldata, EU:T:2016:185; Yassin vs. nõukogu, T-376/14, ei avaldata, EU:T:2016:186; Ezz vs. nõukogu, T-377/14, ei avaldata, EU:T:2016:187; ja Salama vs. nõukogu, T-378/14, ei avaldata, EU:T:2016:188).
- 16 Esimene hageja esitas 26. mail 2016 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldusega, mis registreeriti numbriga T-268/16, hagi otsuse 2016/411 peale osas, milles see otsus teda puudutab. Teine, kolmas ja neljas hageja esitasid samal päeval Üldkohtu kantseleisse saabunud eraldi dokumendiga, mis registreeriti numbriga T-269/16, hagi otsuse 2016/411 peale osas, milles see otsus neid puudutab.
- 17 Üldkohus jättis 12. septembri 2016. aasta määrusega ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata hagejate higid, mida on mainitud eespool punktis 16, kuna tulenevalt käesolevas, otsuse 2016/411 vastu suunatud kohtuasjas esitatud hagiavalduse muutmisavaldusest, mida käsitletakse tagapool punktis 22, on samade poolte vahel pooleli teine sama esemega kohtuasi (12. septembri 2016. aasta kohtumäärused Ezz vs. nõukogu, T-268/16, ei avaldata, EU:T:2016:606, punkt 15, ning Salama jt vs. nõukogu, T-269/16, ei avaldata, EU:T:2016:607, punkt 15).

II. Menetlus ja poolte nõuded

- 18 Hagejad esitasid käesoleva hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 29. mail 2015. Hagiavalduse esimesel leheküljel ja punktis 1 paluvad hagejad tühistada „nõukogu 20. märtsi 2015. aasta otsuse 2015/485, millega muudetakse otsust 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Egiptuses“, osas, milles see otsus neid puudutab. Nad paluvad ka, et nõukogult mõistetak välja kohtukulud.
- 19 Üldkohtu kantseleisse 24. augustil 2015 saabunud kirjas märkisid hagejad, et hagiavaldust tuleb mõista nii, et selles on silmas peetud otsust 2015/486, „2015/485“ mainimise puhul on tegemist trükiveaga.
- 20 Nõukogu esitas kostja vastuse 15. veebruaril 2016. Selles vastuses palub ta Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatelt.
- 21 Repliik ja vasturepliik esitati vastavalt 31. märtsil 2016 ja 27. mail 2016.
- 22 25. mail 2016 esitasid hagejad kodukorra artikli 86 alusel hagiavalduse muutmisavalduse, milles nad paluvad Üldkohtul:
- tühistada otsus 2016/411 hagejaid puudutavas osas,
 - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 23 Nõukogu esitas 30. juunil 2016 märkused hagiavalduse muutmisavalduse kohta ja andis nendes teada, et jääb kostja vastuses esitatud nõuete juurde.

- 24 25. juulil 2016 taotlesid hagejad kohtuistungi korraldamist.
- 25 4. oktoobri 2016. aasta otsusega määrati kohtuasi ümber viiendale kojale.
- 26 31. märtsil 2017 palus Üldkohus pooltel menetlust korraldavate meetmete raames edastada talle teatavad dokumendid.
- 27 Hagejad ja nõukogu tegid seda vastavalt 11. ja 21. aprillil 2017.
- 28 Viienda koja ettepanekul andis Üldkohus 5. aprilli 2017. aasta otsusega asja lahendada viiendale kojale laiendatud koosseisus.
- 29 18. mail 2017 kutsus Üldkohus menetlust korraldava meetme raames pooli üles esiteks esitama talle täiendava teavet ja teiseks küsis nende arvamust oma teatavate varasemate lahendite asjakohasuse kohta käesolevas asjas.
- 30 26. mail 2017 esitasid hagejad teise avalduse hagi muutmiseks, paludes selles Üldkohtul tühistada esiteks otsus 2017/496 ja teiseks rakendusmäärus 2017/491 osas, milles need aktid puudutavad hagejaid.
- 31 Pooled vastasid Üldkohtu nõuetele, mida on mainitud eespool punktis 29, 1. ja 8. juuni 2017. aasta kirjadega.
- 32 8. juuni 2017. aasta menetluskohustusega palusid hagejad Üldkohtul määrata kodukorra artikli 92 lõike 1, artikli 93 lõike 1 ja artikli 94 alusel menetlustoimingu teostamine, et kuulata tunnistajana üle nende esindaja Egiptuses. Nõukogu esitas 19. juunil 2017 oma märkused selle menetlustoimingu teostamise taotluse kohta.
- 33 Nõukogu esitas 26. juunil 2017 märkused hagiavalduse teise muutmiseavalduse kohta ja andis nendes teada, et jääb kostja vastuses esitatud nõuete juurde.
- 34 Kohtuistung suuliste seisukohtade ärakuulamiseks toimus 4. juulil 2017. Hagejate taotlusel kuulutati kohtuistung pärast nõukogu ärakuulamist kinniseks. Hagejad täpsustasid siiski, et see taotlus ei tähenda Üldkohtu menetlust lõpetavas otsuses sisalduva teabe konfidentsiaalsena käsitlemist. [konfidentsiaalne]¹.
- 35 19. septembril 2017 avas Üldkohus uuesti menetluse suulise osa ja kutsus pooli üles võtma seisukoha 26. juuli 2017. aasta kohtuotsuse nõukogu vs. LTTE (C-599/14 P, EU:C:2017:583) võimaliku mõju kohta käesolevale kohtuasjale. Pooled edastasid oma vastuse Üldkohtule 4. oktoobril 2017.

III. Õiguslik käsitlus

A. Hagiavalduse nõuete vastuvõetavus

- 36 Nõukogu esitab kostja vastuses mitu vastuvõetamatuse vastuväidet hagiavalduse nõuetele, millega palutakse tühistada „nõukogu 20. märtsi 2015. aasta otsus 2015/485, millega muudetakse otsust 2011/172/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Egiptuses“, osas, milles see otsus puudutab hagejaid. Kõigepealt leiab nõukogu, et need nõuded viitavad kas olematule aktile või aktile, mille peale hagejatel ilmselgelt ei ole õigust hagi esitada. Järgmiseks leiab ta, et kuna parandus, mille hagejad tegid 24. augusti 2015. aasta kirjaga, tehti

¹ Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

pärast ELTL artikli 263 alusel esitatavate hagide jaoks ette nähtud kahekuulise tähtaja möödumist, siis on otsuse 2015/486 vastu suunatud hagi esitatud hilinenult. Viimaseks väidab ta, et tuleb välja, et käesolev hagi on esitatud pärast kohtuasjas T-279/13 esitatud hagiavalduse muutmisavaldust, mille hagejad esitasid samal päeval, mistõttu see hagi tuleb teise poolelioleva kohtuasja tõttu vastuvõetamatuks tunnistada.

- 37 Repliigis kinnitavad hagejad, et „2015/485“ mainimise puhul on tegemist üksnes trükiveaga, mida kinnitas ka Üldkohus 15. veebruari 2016. aasta kohtumääruses Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78). Lisaks vaidlevad nad vastu teise poolelioleva kohtuasja olemasolule, arvestades seda kohtumäärust.
- 38 Selle kohta tuleb kõigepealt seoses esimese vastuvõetamatuse väitega märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tähendab kodukorra artiklis 76 sisalduv nõue, et hagiavalduses peab olema märgitud hagi ese, et see teave peab olema esitatud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Üldkohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse ilma täiendavate andmeteta (vt 13. septembri 2013. aasta kohtuotsus Anbouba vs. nõukogu (T-592/11, ei avaldata, EU:T:2013:427, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Siiski võib see, millist akti vaidlustatakse, kaudselt selguda ka hagiavalduse sisust (vt selle kohta 13. aprilli 2011. aasta kohtumäärus Planet vs. komisjon (T-320/09, EU:T:2011:172, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika)). Lisaks on Euroopa Kohus ja Üldkohus juba möönnud võimalust kvalifitseerida ümber nõuded, milles vaidlustatud aktid on määratletud ebatäpselt või ekslikult, juhul kui hagiavalduse sisu ning õiguslik ja faktiline kontekst võimaldavad need aktid üheselt mõistetavalt määratleda (vt selle kohta ja analoogia alusel 7. juuli 1993. aasta kohtuotsus Hispaania vs. komisjon, C-217/91, EU:C:1993:293, punktid 14–16, ning 13. septembri 2013. aasta kohtuotsus Anbouba vs. nõukogu (T-592/11, ei avaldata, EU:T:2013:427, punkt 24)).
- 40 Kuigi – nagu märgitud eespool punktis 18 – hagejad viitasid käesoleval juhul hagiavalduse leheküljel 1 ja punktis 1 vaidlustatud otsuse määratlemiseks aktile „2015/485“, tuleb seevastu tõdeda, et nad viitavad otsuse 2015/486 täielikule pealkirjale. Lisaks kuuluvad hagiavalduse sisus hagejate poolt viidatud sätted otsusesse 2015/486, mitte nõukogu 20. märtsi 2015. aasta otsusesse (ÜVJP) 2015/485, millega pikendatakse Kosovosse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi (ELT 2015, L 77, lk 12). Peale selle lisasid hagejad hagiavaldusele otsuse 2015/486, mitte otsuse 2015/485 koopia.
- 41 Seetõttu, nagu ka hagejad kinnitasid Üldkohtu kantseleile 24. augustil 2015 saadetud kirjas (vt eespool punkt 19), tuleb käesolev hagi lugeda esitatuks nõudega tühistada otsus 2015/486 osas, milles see akt puudutab hagejaid, ning „2015/485“ mainimine hagiavalduses kujutab endast trükiviga, mis ei mõjuta hagi vastuvõetavust. Järelikult ei saa käesolevat hagi pidada esitatuks olematu akti peale ega akti peale, mille suhtes hagejatel puudub hagi esitamise õigus.
- 42 Mis järgmiseks puudutab teist vastuvõetamatuse vastuväidet, siis vastupidi nõukogu väidetele tuleb otsuse 2015/486 peale hagi esitamise tähtaja järgimise kontrollimisel käesoleval juhul aluseks võtta hagiavalduse esitamise kuupäev ehk 29. mai 2015, mitte hagejate kirja esitamise kuupäev ehk 24. august 2015. Punktides 40 ja 41 eespool nähtub nimelt, et juba hagiavalduse enese sisu ja selle lisad võimaldavad ilma raskusteta kindlaks teha, et just see otsus on hagi ese. Kui võtta lähtekohaks kirjal, millega nõukogu kõnealuse otsuse hagejatele teatavaks tegi, märgitud kuupäev 24. märts 2015, on hagiavalduse esitamise kuupäeva 29. mai 2015 puhul täidetud selle otsuse peale hagi esitamise tähtaeg, mis tuleneb ELTL artikli 263 kuuendast lõigust ja kodukorra artiklist 60.
- 43 Viimaseks tuleb kolmanda vastuvõetamatuse vastuväite kohta märkida, et – nagu ka nõukogu repliigis möönis – Üldkohus tõdes 15. veebruari 2016. aasta kohtumääruse Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78) punktides 22–30, et kohtuasjas T-279/13 otsuse 2015/486 peale esitatud

hagiavalduse nõuete ja väidete muutmise avaldus laekus hiljem kui käesolev hagi, ja et seega tuleb see muutmisavaldus teise poolelioleva kohtuasja tõttu ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta. Käesoleva hagiavalduse nõuded ei ole seega sellel põhjusel vastuvõetamatud.

44 Seega tuleb eespool punktis 36 esitatud vastuvõetamatuse väited tagasi lükata.

B. Sisulised küsimused

- 45 Hagejad paluvad käesolevas hakis tühistada nõukogu otsused, millega otsuse 2015/486, otsuse 2016/411 ja otsuse 2017/496 vastuvõtmise raames pikendati otsuse 2011/172 lisas olevate hagejaid puudutavate kannete kehtivust vastavalt aastatel 2015, 2016 ja 2017 (edaspidi „vaidlustatud otsused“). Hagejad põhjendavad oma nõudeid viie väitega. Esimeses väites leiavad nad, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõige 1, mille kehtivust on pikendatud otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496, ja määruse nr 270/2011 artikli 2 lõige 1 on õigusvastased, sest sisuliselt puudub neil õiguslik alus ja need rikuvad proportsionaalsuse põhimõtet. Teine, kolmas, neljas ja viies väide tulenevad vastavalt ELL artikli 6, tõlgendatuna koos ELL artikliga 2 ja artikli 3 lõikega 5 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklitega 47 ja 48, rikkumisest nõukogu poolt, kuna nõukogu ei veendunud, et hagejate suhtes Egiptuses toimuvates kohtumenetlustes järgitakse põhiõigusi, ülalmainitud sätetes esitatud üldpõhimõtete rikkumisest otsusega 2011/172 ja määrusega nr 270/2011, kaitseõiguste ja õiguste tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumisest ning hagejate omandiõiguse õigustamatust ja ebaproportsionaalsest piiramisest ja nende maine kahjustamisest.
- 46 Sissejuhatuseks tuleb analüüsida nõukogu argumenti, et väiteid, mis vähemalt sisu poolest on identsed eespool punktis 45 nimetatud väidetega, juba analüüsiti ja lükati tagasi 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) ja seejärel selle kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse kohta 5. märtsil 2015 tehtud kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (C-220/14 P, EU:C:2015:147). Nõukogu järeldab sellest, et käesolev hagi tuleb jätta kodukorra artikli 126 alusel määrusega rahuldamata, sest see on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu.
- 47 Selle kohta tuleb esiteks märkida, et esimeses ja teises väites heidavad hagejad nõukogule ette, et ta ei võtnud arvesse teatavat teavet pärast otsuse 2011/172 vastuvõtmist aset leidnud poliitiliste ja õiguslike muutuste kohta, mis üldises plaanis annavad aimu õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste rikkumisest Egiptuse võimukandjate poolt, ja täpsemalt esimese hageja õiguse õiglase kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile rikkumisest tema suhtes toimunud kriminaalmenetlustes. Hagejad märgivad, et nad juhtisid nõukogu tähelepanu sellele teabele täpsemalt oma 23. detsembri 2014. aasta kirjas. Hagiavalduse muutmisavaldustes väidavad nad, et esitasid nõukogule samalaadset teavet enne seda, kui neid puudutavate kannete kehtivust 2016. ja 2017. aastal pikendati.
- 48 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) ja 15. veebruari 2016. aasta kohtumääruses Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78), milles tehakse otsus hagejate hagide kohta, mida on mainitud eespool punktides 8 ja 9, Üldkohus seda nõuet aga ei analüüsinud. Pealegi loobusid hagejad kohtumenetluse käigus oma hagidest kohtuasjades T-375/14–T-378/14.
- 49 Teiseks tuleb meelde tuletada, et otsuse 2011/172 artikli 2 lõikes 3 on sätestatud, et kui esitatakse märkusi või uusi olulisi tõendeid, vaatab nõukogu oma otsuse läbi ning teavitab vastavalt asjaomast isikut või üksust. Lisaks on selle otsuse artikli 5 kolmandas lõigus ette nähtud, et seda otsust vaadatakse pidevalt uuesti läbi ja seda uuendatakse või vajaduse korral muudetakse, kui nõukogu leiab, et selle eesmärgid ei ole saavutatud.
- 50 Nende sätete koostoimest tuleneb, et nõukogul võib otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamisele eelneva läbivaatamise käigus tekkida vajadus kontrollida lähtuvalt talle esitatud olulistest tõenditest või märkustest, kas pärast hagejate esmakordset loetellu kandmist või loetelu viimast läbivaatamist on

faktilised asjaolud muutunud nii, et neid puudutav kanne loetelus ei ole enam põhjendatud (vt selle kohta ja analoogia alusel 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus nõukogu vs. LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, punkt 46).

- 51 Käesoleval juhul ei ole ilma hagejate poolt enne vaidlustatud otsuste vastuvõtmist nõukoguga toimunud suhtluses esitatud tõendeid hindamata võimalik välistada, et nende puhul oli tegemist oluliste asjaoludega, mis võivad seada kahtluse alla hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise vaidlustatud otsustega.
- 52 Teisalt on tõsi, et eespool punktis 46 viidatud Üldkohtu ja Euroopa Kohtu otsustes juba analüüsiti väiteid, mis on analoogsed kolmanda, neljanda ja viienda väitega. Seetõttu ei ole hagejatel õigust seada viimati mainitud väidete raames kahtluse alla nende esmakordse loetellu kandmise või neid puudutava kande kehtivuse otsusega 2013/144 pikendamise seaduslikkust, esitades Üldkohtule küsimusi, mis on liidu kohtu eespool mainitud lahenditega juba lahendatud, kuna selline vaidlustamine on välistatud jõustunud kohtuotsuse seadusjõuga, mis puudutab mitte üksnes nende lahendite resolutsioone, vaid resolutsioonini jõudmiseks vajalikke põhjendusi (vt selle kohta 1. juuni 2006. aasta kohtuotsus P & O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya vs. komisjon, C-442/03 P ja C-471/03 P, EU:C:2006:356, punktid 39–41; 15. mai 2008. aasta kohtuotsus Hispaania vs. nõukogu, C-442/04, EU:C:2008:276, punkt 25, ja 5. septembri 2014. aasta kohtuotsus Éditions Odile Jacob vs. komisjon, T-471/11, EU:T:2014:739, punkt 117). Pealegi lükatakse vaidlustatud otsuse suhtes esitatud etteheited või argumendid, mis põhinevad samadel faktilistel ja õiguslikel asjaoludel kui need väited ja argumendid, mida liidu kohus on hagejate varasemate hagide raames juba analüüsinud, ilmselge põhjendamatus tõttu tagasi (vt selle kohta ja analoogia alusel 15. veebruari 2016. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Sellele vaatamata ei anna miski ilma nende väidete põhjendamiseks käesoleva hagi raames esitatud faktiliste ja õiguslike asjaolude sisulise analüüsita alust eeldada, et liidu kohus on neid asjaolusid juba analüüsinud (vt selle kohta 15. veebruari 2016. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punkt 41).
- 54 Järelikult ei saa Üldkohus käesolevat hagi ilmselge õigusliku põhjendamatus tõttu tagasi lükata, analüüsimata hagejate poolt hagi väidete põhjendamiseks esitatud argumente.
- 55 Kõigepealt tuleb analüüsida esimest ja teist väidet, mis põhinevad eespool punktis 47 nimetatud etteheitel.

1. Esimene ja teine väide, millega esiteks väidetakse, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõige 1, mille kehtivust on pikendatud otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496, ning määruse nr 270/2011 artikli 2 lõige 1 on õigusvastased, ja teiseks, et nõukogu on rikkunud ELL artiklit 6 selle koostoimes ELL artikliga 2 ja artikli 3 lõikega 5 ning harta artikleid 47 ja 48

a) Sissejuhatavad kaalutlused

- 56 Sissejuhatuseks tuleb ühelt poolt kindlaks teha, kas otsusega 2011/172 ette nähtud piiravate meetmete korra puhul on nõutav, et nõukogu võtaks arvesse selliseid asjaolusid, mille hagejad on esitanud eespool punktis 47 käsitletud väite põhjendamiseks, ja teiselt poolt milline oli faktiline kontekst, milles hagejad teavitasid nõukogu nendest asjaoludest, ja kuidas nõukogu seda teavet käitles.

1) Õiguslik raamistik

- 57 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et ELL artikkel 2 ja artikli 3 lõige 5 panevad liidu institutsioonidele kohustuse edendada muu hulgas välissuhetes väärtusi ja põhimõtteid, millel ta rajaneb, sealhulgas inimväärikuse austamine, õigusriik ja põhiõiguste austamine.
- 58 Järgmiseks, nagu Euroopa Kohus on rõhutanud, tuleb väärtusi ja põhimõtteid, millel liit rajaneb, austada kõikides liidu tegevuse valdkondades, sealhulgas ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) valdkonnas, nagu nähtub ELL artikli 21 lõike 1 esimesest lõigust, lõike 2 punktist b ja lõikest 3 ning ELL artiklist 23 nende koostoimes (vt selle kohta 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu, C-263/14, EU:C:2016:435, punkt 47).
- 59 Täpsemalt on ELL artikli 21 lõikes 1 sätestatud, et liidu tegevuse eesmärk rahvusvahelisel areenil on edendada ka ülejäänud maailmas põhimõtteid, nagu õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus ja rahvusvahelise õiguse austamine.
- 60 Viimaseks, mis täpsemalt puudutab õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni austamisele, mille rikkumist käesoleval juhul väidetakse, siis tuleb meelde tuletada, et Euroopa Inimõiguste Kohtu (edaspidi „EIK“) sõnul on õigus õiglasele kohtumenetlusele, mis on sätestatud Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artiklis 6, millele liidu õiguskorras vastavad harta artiklid 47 ja 48, demokraatlikus ühiskonnas kesksel kohal (EIK 7. juuli 1989. aasta kohtuotsus *Soering vs. Ühendkuningriik*, CE:ECHR:1989:0707JUD 001403888, punkt 113).
- 61 Samuti tuleb rõhutada, et kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletuse põhimõtted ning õigus tõhusale kohtulikule kaitsele on õigusriigi austamise põhilised normid, kusjuures õigusriik omakorda on üks põhiväärtusi, millel liit rajaneb, nagu nähtub ELL artiklist 2 ning EL lepingu ja põhiõiguste harta preambulist (vt selle kohta 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus *Klyuyev vs. nõukogu*, T-340/14, EU:T:2016:496, punktid 87 ja 88).
- 62 Nagu EIK on sisuliselt selgitanud, on õigusest tõhusale kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni austamisele tulenevate nõuete eesmärk tagada eelkõige karistusõiguse valdkonnas, et lahend, millega tehakse lõplik otsus isiku vastu esitatud süüdistuste põhjendatuse kohta, oleks usaldusväärne, ning vältida õigusemõistmisest ilmajätmist või meelevaldsust, mis oleks juba iseenesest õigusriigi eitamine (vt selle kohta ja analoogia alusel EIK 17. jaanuari 2012. aasta kohtuotsus *Othman (Abu Qatada) vs. Ühendkuningriik*, CE:ECHR:2012:0117JUD 000813909, punkt 260, ja 21. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al-Dulimi ja Montana Management Inc. vs. Šveits*, CE:ECHR:2016:0621JUD 000580908, punktid 145 ja 146).
- 63 Käesoleval juhul ei anna otsuses 2011/172 sätestatud korra tunnusjooned alust teha erandit nõukogul piiravate meetmete vastuvõtmisel lasuvast üldisest kohustusest järgida põhiõigusi, mis on liidu õiguskorra lahutamatu osa (vt selle kohta 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus nõukogu *vs. LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika), kuna selle erandi tagajärjel oleks võimalik jätta kontrollimata, kas Egiptuses on põhiõiguste kaitse tagatud.
- 64 Selle kohta tuleb meelde tuletada, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõikest 1 nähtuvalt on selle otsuse ese külmutada varad, mis kuuluvad Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise eest vastutavatele isikutele ja nendega seotud isikutele, kelle nimed on loetletud selle otsuse lisas. Nagu ilmneb selle otsuse põhjendusest 1, on see otsus osa Egiptuse ametivõime toetavast poliitikast, mis lähtub ELL artikli 21 lõike 2 punktis b loetletud eesmärkidest tugevdada ja toetada demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ja rahvusvahelise õiguse põhimõtteid (vt selle kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, T-256/11, EU:T:2014:93, punkt 44). Selles otsuses määratud varade külmutamise ainus eesmärk on hõlbustada Egiptuse ametivõimudel tuvastada riigi vara seadusvastast omastamist ja võimaldada neil riigi vara seadusvastasest omastamisest saadud tulu tagasi nõuda. See on seega pelgalt

ennetavat laadi ega oma karistusõiguslikku tähendust (vt selle kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, T-256/11, EU:T:2014:93, punktid 77, 78 ja 206, ning 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punktid 62 ja 64).

- 65 Seega peab nõukogu selleks, et kanda isik otsusele 2011/172 lisatud loetellu, või selle kande kehtivuse pikendamiseks esiteks kontrollima, kas tema käsutuses olevad tõendid võimaldavad kindlaks teha, et selle isiku suhtes on käimas üks või mitu kohtumenetlust seoses asjaoludega, millest võib ilmned riigi vara seadusvastane omastamine, ja teiseks kas see või need menetlused võimaldavad tuvastada selle isiku vastavuse otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 määratud kriteeriumidele (vt selle kohta ja analoogia alusel 14. aprilli 2016. aasta kohtuotsus *Ben Ali vs. nõukogu*, T-200/14, ei avaldata, EU:T:2016:216, punkt 156, ja 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 65).
- 66 Eelnevast tuleneb, et Egiptuse ametivõimudega tehtava koostöö raames ei pea nõukogu üldjuhul hindama, kas asjaolud, millel Egiptuse kohtumenetlused põhinevad, on paikapidavad ja asjakohased (vt selle kohta ja analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika), vaid selle hinnangu peavad andma nimetatud ametiasutused. Euroopa Kohus on selle kohta otsustanud, et nõukogu või Üldkohtu ülesanne ei ole mitte kontrollida hagejate suhtes toimuvate uurimiste põhjendatust, vaid üksnes kontrollida, kas Egiptuse ametivõimude taotlusel tehtud otsus rahalised vahendid külmutada on põhjendatud (5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punkt 77). Sellegipoolest võib nõukogul olla eelkõige hageja märkusi arvestades tarvis küsida mainitud ametivõimudelt nende asjaolude kohta selgitusi, kui need märkused panevad teda kahtlema, kas ametivõimude poolt juba esitatud tõenditest piisab (vt selle kohta ja analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 67 Seega peab vaidlustamise korral puudutatud isiku vastu kasutatud põhjenduste õigsust tõendama liidu pädev asutus, mitte puudutatud isik ise ei pea tõendama nende põhjenduste alusetust. Kui aga tõendid hagejat puudutavate kohtumenetluste kohta on kogunud nõukogu, on siiski hageja ülesanne esitada oma väidete kinnituseks vähemalt asjakohased ja usutavad konkreetset asjaolud (vt selle kohta ja analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punktid 72–75 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 68 Sellest järeldub esiteks, et niivõrd, kui otsus 2011/172 on osa Egiptuse ametivõime toetavast poliitikast, mis lähtub muu hulgas eesmärkidest tugevdada ja toetada demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ja rahvusvahelise õiguse põhimõtteid, ei ole täielikult välistatud võimalus, et see otsus on nende eesmärkide saavutamiseks ilmselgelt sobimatu, arvestades inimõiguste raske ja süstemaatilise rikkumise esinemist. Lisaks ei ole selle otsuse ese, mida on meenutatud eespool punktis 64, selle eesmärkide seisukohalt asjakohane, kui riigi vara seadusvastase omastamise tuvastamine Egiptuse ametivõimude poolt on toimunud ilma kohtuliku arutamisetä või meelevaldselt.
- 69 Teiseks, kuigi nähtuvalt eespool punktides 65 ja 66 on Egiptuses käimasolevate kohtumenetluste olemasolu kindel faktiline alus, millest piisab isikute kandmiseks otsusele 2011/172 lisatud loetellu ja loetelu kehtivuse pikendamiseks, ei ole see nii juhul, kui nõukogul on põhjendatud kahtlus, et nende menetluste tulemusel tehtud otsus ei ole usaldusväärne, seda enam et üldjuhul ei ole nõukogu ülesanne hinnata nende menetluste aluseks olevate asjaolude paikapidavust ja asjakohasust.
- 70 Seega ei saa selliste piiravate meetmete korra puhul, nagu on kehtestatud otsusega 2011/172, välistada, et nõukogul võib olla tarvis kontrollida, kas kohtumenetlusi, millest ta lähtub, saab pidada usaldusväärseteks, arvestades asjaolusid, mida puudutatud isikud on esitanud õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste, sealhulgas õiguse õiglasele kohtumenetlusele rikkumise kohta, tingimusel et tegemist on objektiivsete, usaldusväärsete, täpsete ja ühtelangevate asjaoludega, mis tekitavad põhjendatud kahtlusi sellest õigusest kinnipidamise kohta.

- 71 Ühtlasi tuleb märkida, et kuigi varade külmutamine otsusega 2011/172 ette nähtud korra raames on ennetavat laadi, on sellel suur negatiivne mõju puudutatud isikute vabadustele ja õigustele, mistõttu peab nõukogul selleks, et saavutada õiglane tasakaal varade külmutamise ning õiguste ja vabaduste kaitse vahel, olema vajaduse korral võimalik liidu kohtu kontrolli all hinnata selliste rikkumiste tekke ohtu (vt selle kohta ja analoogia alusel 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 131 ja 132).
- 72 Nõukogu poolt käesoleva kohtuasja raames esitatud asjaolud ei sea seda analüüsi kahtluse alla.
- 73 Esiteks tuleb märkida, et nõukogu ei vaidle käesoleva kohtuasja raames vastu sellele, et vaidlustatud otsuste vastuvõtmisele eelnenud läbivaatamise käigus oleks olnud asjakohane võtta arvesse hagejate väiteid Egiptuse poliitilises ja kohtulikus kontekstis toimunud põhiõiguste rikkumise kohta. [*konfidentsiaalne*]. Samuti märkis nõukogu Üldkohtule 4. oktoobril 2017 antud kirjalikus vastuses, et vaadates 2016. ja 2017. aastal läbi hagejaid puudutavaid kandeid otsusele 2011/172 lisatud loetelus, võttis ta nõuetekohaselt arvesse hagejate väiteid inimõiguste raske rikkumise kohta Egiptuses toimunud kohtumenetluste kontekstis.
- 74 Teiseks, nõukogu argumendid, mille eesmärk on selgitada, et tema ülesanne ei ole kontrollida, kas Egiptuse kohtumenetlustes on inimõiguste valdkonnas tagatud samasugune kaitse nagu liidu õiguses, puudutavad seda, millise ulatusega on kohustus hinnata põhiõiguste austamist Egiptuse poliitilises ja kohtulikus kontekstis, kuid ei sea selle kohustuse olemasolu kahtluse alla. [*konfidentsiaalne*].
- 75 Seda tõlgendust kinnitab see, et nõukogu viitas 7. juuli 2017. aasta kohtuotsuse Azarov vs. nõukogu (T-215/15, edasi kaevatud, EU:T:2017:479) punktile 175, millega lükatakse tulenevalt sama kohtuotsuse punktist 166 tagasi hageja argument, millega väideti, et nõukogu ülesanne oli enne viidatud kohtuasjas vaidluse all olnud otsuse vastuvõtmist kontrollida, kas Ukraina õiguskord tagas põhiõiguste sellise kaitse, mis on vähemalt võrdväärne liidus tagatud kaitsega.
- 76 Kolmandaks, kui nõukogu tugineb 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsusele Ezz jt vs. nõukogu (C-220/14 P, EU:C:2015:147) ja 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsusele Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93), väitmaks sisuliselt, et hagejad soovivad oma väidetega kahtluse alla seada üksnes kohtumenetluste põhjendatuse, mitte nende olemasolu, mistõttu nende varade külmutamise seaduslikkus ei satu kahtluse alla, siis ei võta ta arvesse selle kohtupraktika edasist arengut, mida muu hulgas on käsitletud eespool punktis 66.
- 77 Selles osas tuleb rõhutada, et Üldkohus on analoogses kontekstis, seoses nõukogu 31. jaanuari 2011. aasta otsusega 2011/72/ÜVJP teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Tuneesias (ELT 2011, L 28, lk 62) otsustanud, et hageja esitatud dokumentidest ei ilmne, et hageja väidetav Tuneesia kohtusüsteemi sõltumatuse puudumine poliitilisest võimust võis konkreetselt mõjutada teda puudutavaid kohtumenetlusi, ega et need häired oleks süsteemsed (30. juuni 2016. aasta kohtuotsus Al Matri vs. nõukogu, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 73). Seega on Üldkohus juba analüüsinud, kas nõukogu pidi võtma arvesse märkusi, millega sooviti seada kahtluse alla hagejat puudutavate kohtumenetluste alused, viidates eelkõige suurtele puudujääkidele asjaomases kohtusüsteemis, mis mõjutavad selles süsteemis põhiõiguste valdkonnas pakutavaid tagatise.
- 78 Ka nõukogu argumente, mida on mainitud eespool punktis 76, on raske kokku sobitada asjaoluga, et [*konfidentsiaalne*].
- 79 Neljandaks ja viimaseks, asjaolu, et nõukogu ei võtnud otsust 2011/172 ja sellele järgneva otsuseid vastu Egiptuse pädeva ametiasutuse otsuse põhjal, vaid selleks, et saavutada tal oleva autonoomse pädevuse raames ÜVJP eesmärgid, kinnitab Üldkohtu analüüsi. Nimelt on just nõukogul selle

autonoomse pädevuse raames kohustus hoolikalt ja erapooletult uurida kõiki juhtumi asjakohaseid asjaolusid, mille hulka kuuluvad hagejate väited põhiõiguste rikkumise kohta kohtumenetlustes, mis on neid puudutavate kannete otsuse 2011/172 lisasse tegemise faktiliseks aluseks.

- 80 Seega peab Üldkohus esimest ja teist väidet analüüsides ning seejuures kummagi väidete kohtuliku kontrolli jaoks vajalikku intensiivsust arvesse võttes lahendama küsimuse, kas hagejate väited õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste rikkumise kohta Egiptuses kujutavad endast objektiivseid, usaldusväärseid, täpseid ja ühtelangevaid tõendeid, mis tekitavad põhjendatud küsimusi, ning kas nõukogu võttis neid piisavalt arvesse.

2) *Faktiline kontekst*

i) Asjaolud, mis puudutavad hagejate suhtes Egiptuses toimuvaid kohtumenetlusi

- 81 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et nagu Üldkohus on juba tuvastanud, kanti hagejad otsuse 2011/172 lisasse Egiptuse ametivõimudelt pärinevate dokumentide põhjal, millest esiteks ilmneb, et esimese hageja suhtes toimusid Egiptuses kriminaalmenetlused riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseeritavate tegude eest, ja teiseks, et kõigi hagejate suhtes olid seoses nende kriminaalmenetlustega tehtud määrused nende vara arestimise kohta (vt selle kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punktid 132–134 ja 137–140). Toimikumaterjalidest ilmneb, et esmakordne loetellu kandmine toimus täpsemalt teabe alusel, mis sisaldub Egiptuse ametivõimude 13. ja 24. veebruari 2011. aasta kirjadele lisatud dokumentides.
- 82 Teiseks ilmneb toimiku materjalidest, et seda teavet täiendati ja ajakohastati Egiptuse ametivõimude 13. veebruari 2014. aasta kirjas, millele oli lisatud ajakohastatud tabel esimese hageja suhtes toimuvate kriminaalmenetluste kohta.
- 83 13. veebruari 2014. aasta dokumendis on mainitud seitset kriminaalmenetlust. Kaks esimest kriminaalmenetlust (2011. aasta kohtuasjad nr 38 ja nr 107) puudutavad kriminaaltulu saamist ja kolmas kriminaalmenetlus (2011. aasta kohtuasi nr 291) puudutab rahapesu, mis on seotud esimeses kahes menetluses käsitletud tegudega. Neljas, viies, kuues ja seitsmes kriminaalmenetlus (2011. aasta kohtuasjad nr 457 ja nr 541 ning 2013. aasta kohtuasjad nr 156 ja nr 376) puudutavad maksustamise vältimist, valitseva seisundi kuritarvitamist, taaskord maksustamise vältimist ja lõpuks rahapesu.
- 84 Kolmandaks, nagu ilmneb nõukogu vastusest Üldkohtu nõudele esitada talle 31. märtsil 2017 võetud menetlust korraldavate meetmete raames kõik tema käsutuses olevad asjaolud hagejate kohta, kuulus dokumentide hulka, mille Egiptuse ametivõimud nõukogule esitasid, et ta saaks vastu võtta otsuse 2015/486, Egiptuse prokuratuuri (edaspidi „PGO“) 9. veebruari 2015. aasta memorandum. Hagejad väidavad, et neile ei ole seda dokumenti kunagi edastatud.
- 85 Nagu on täpsustatud PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumis alguses, on selle eesmärk vastata nõukogu töögrupist „Maghreb/Mashreq“ pärinevale taotlusele saada selgitusi pärast teatavate liikmesriikide esitatud küsimusi. Taotlus saada selgitusi puudutas seadusega ette nähtud menetlusi, mida tuleb järgida sellistes asjades nagu need, mis puudutavad otsuse 2011/172 lisasse kantud isikuid, ja seadusest tulenevat aega menetluse lõpuleviimiseks.
- 86 PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumist ilmneb muu hulgas, et Egiptuse kriminaalmenetluses on olemas õiguskaitsevahendid, mis võimaldavad puudutatud isikul kõigepealt esitada Egiptuse Araabia Vabariigi kassatsioonikohtule (edaspidi „Egiptuse kassatsioonikohus“) kassatsioonkaebuse neid puudutava süüdimõistva kohtuotsuse peale, ja seejärel ka kohtuotsuse peale, millega isik pärast esimese kohtuotsuse tühistamist ja kohtuasja uueks arutamiseks tagasi saatmist uuesti süüdi on mõistetud. Lisaks on selles märgitud, et viimati mainitud juhul lahendab Egiptuse kassatsioonikohus vaidluse lõplikult, jättes kas kaebuse rahuldamata või tehes ise sisulise lahendi.

- 87 Ülejäänud osas ilmneb nõukogu 21. aprilli 2017. aasta kirjalikust vastusest, et muude dokumentidega, mille PGO 2015. aasta veebruaris edastas, üksnes ajakohastati juba varem esitatud teavet esimese hageja suhtes toimunud kriminaalmenetluse seisu kohta, kusjuures sellest ajakohastamisest ei ilmne nende menetluste edasiminekut võrreldes 13. veebruari 2014. aasta dokumendist nähtuvaga.
- 88 Neljandaks ja viimaseks ilmneb toimiku materjalidest, et enne hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist 2016. ja 2017. aastal edastasid Egiptuse ametivõimud ajakohastatud teavet esimese hageja suhtes toimunud kohtumenetluste kohta. Täpsemalt selgub sellest teabest esiteks, et 2013. aasta kohtuasi nr 156 lõpetati pärast vaidluse halduslikku lahendamist, ja teiseks, et 2011. aasta kohtuasjades nr 4 ja nr 5482 ning 2015. aasta kohtuasjas nr 244 on kolm täiendavat menetlust, mis puudutavad vastavalt süüdistust rikkumiste toimepanemises äriühingu El-Dekheila finantsjuhatuses, kriminaaltulu saamist ja rahapesu. Peale selle edastati nõukogule 6. jaanuaril 2017 Egiptuse välismaal asuvate varade sissenõudmise riikliku komitee (edaspidi „NCRAA“) 5. detsembri 2016. aasta memorandum. Selle memorandumi sisu langeb sellegipoolest kokku PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumiga. Hagejad mõnsid Üldkohtu küsimustele 1. juunil 2017 antud vastuses, et nad tutvusid selle dokumendiga 27. jaanuaril 2017 ehk enne neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist otsusega 2017/496.
- ii) Asjaolud, mis hagejad esitasid enne, kui neid puudutavate kannete kehtivust aastatel 2015, 2016 ja 2017 pikendati*
- 89 Kõigepealt tuleb märkida, et nõukogule 23. detsembril 2014 saadetud kirjas, millele hagejad viitavad eespool punktis 47 käsitletud etteheite raames, väljendasid hagejad muu hulgas kartust, et esimese hageja suhtes toimuvaid kriminaalmenetlusi ei algatatud heauskselt ja tõendite põhjal, vaid need on alusetud ja kantud poliitilistest motiividest. Nende kartuste põhjendamiseks viitasid nad kontekstile, milles need menetlused algatati, ja Egiptuse kassatsioonikohtu analüüsile nende menetluste kohta ning leidsid, et mainitud kartusi kinnitavad teatud dokumendid, mis esiteks puudutavad esimese hageja õigust õiglasele kohtumenetlusele ja teiseks õigusriigi põhimõtte austamist Egiptuses pärast Egiptuse Araabia Vabariigi toonase presidendi Mohammed Hosni Moubaraki ametist lahkumist 2011. aasta veebruaris.
- 90 Hagejad lisasid oma 23. detsembri 2014. aasta kirjale neid kartusi põhjendavad dokumendid, mis olid lisatud hagile. [*konfidentsiaalne*].
- 91 Esiteks kuuluvad nende dokumentide hulka Rahvusvahelise Advokatuuri (International Bar Association) inimõiguste instituudi (IBAHRI) 2011. aasta novembris ja 2014. aasta veebruaris koostatud kaks aruannet õiguselukutsete olukorra kohta Egiptuses. IBAHRI 2011. aasta aruanne „Justice at a Crossroads: the Legal profession and the Rule of Law in the New Egypt“ koostati selle valitsusvälise organisatsiooni poolt 2011. aasta juunis Egiptuses läbi viidud uurimise põhjal. Selle eesmärk on esiteks uurida raskusi, mida advokaadid kogesid selles riigis seoses õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste austamisega enne 2011. aasta sündmusi ja neile vahetult järgnenud ajal, ja teiseks anda soovitusi nende põhimõtete austamise tagamiseks. IBAHRI 2014. aasta aruande „Separating Law and Politics: Challenges to the Independence of Judges and Prosecutors in Egypt“, mis põhineb Egiptuses 2013. aasta juunist novembrini tehtud uuringul, eesmärk on omakorda tagada IBAHRI 2011. aasta aruandes antud soovitude järgimine ja see keskendub konkreetselt takistustele Egiptuse kohtuvõimu sõltumatuses ees.
- 92 Teiseks edastasid hagejad Ühendkuningriigis asuva advokaadibüroo liikme D. 27. juuli 2011. aasta aruande ja Genfi advokaadi M.-i 4. veebruari 2013. aasta aruande, mis käsitlevad mitut esimese hageja suhtes toimuvat kriminaalmenetlust. Neist aruannetest ilmneb, et esimese hageja esindajad Egiptuses volitasid D.-d ja M.-i vaatlejatena hindama seda, kas Egiptuses järgitakse õigust õiglasele kohtumenetlusele kriminaalmenetlustes, mis esimese hageja suhtes toimusid.

- 93 D. aruanne puudutab Egiptuse Araabia Vabariigi peaprokuröri (edaspidi „Egiptuse peaprokurör“) uurimist ja 7.–12. mai ja 11.–15. juuni 2011 kohtuistungeid, mis peeti hageja suhtes toimuva kohtumenetluse raames, mis nähtuvalt toimiku materjalidest vastab Egiptuse ametivõimude esitatud dokumentides kajastuvale 2011. aasta kohtuasjale nr 107. Selles aruandes on märgitud, et endisele tööstusministrile, tööstusministeeriumi kõrgele ametnikule ja esimesele hagejale heidetakse ette, et nad kooskõlastasid esimesele hagejale energialitsentside andmise tema kontserni kahe ettevõtja jaoks, rikkudes terasetööstuses litsentside andmise avaliku menetluse eeskirju.
- 94 D. aruanne põhineb süüdistustoimikul, millega D.-l oli võimalik tutvuda, ja kohtuistungitel, kus tal oli võimalik viibida, tehtud tähelepanekutel. See aruanne sisaldab süüdistustoimikus esitatud asjaolude kirjeldust sellisel kujul, nagu need ilmnevad 28. veebruari 2011. aasta süüdistuskokkuvõttest, kohtuistungite aruandest, täpsemalt tunnistajate ülekuulamise kohtuistungist, ning süüdistuskokkuvõttest esitatud süüstavate asjaolude kriitilisest analüüsist.
- 95 Esiteks menetlesid Egiptuse ametivõimud D. aruandes sisalduva kriitika kohaselt kõnealust asja kiirustades ja teiseks kritiseerib ta kohtuistungite, kus ta viibis, toimumise tingimusi, kuna tema hinnangul rikuti nende käigus esimese hageja süütuse presumptsiooni ja kaitseõigusi. Neid tähelepanekuid arvestades järeldeb ta oma aruandes, et „arvestades seda, kuidas kriminaalkohus kohtuistungeid juhatab, tekib kartus, et ta ei jõua selles asjas õigele otsusele [ja] et ta tunneb [avaliku arvamuse] surve all sundi [mõista süüdistatavad süüdi, jättes kohtuotsuse tühistamise Egiptuse kassatsioonikohtu ülesandeks]“.
- 96 M.-i aruanne puudutab 2012. aasta esimese hageja suhtes toimunud kahe kriminaalmenetluse raames peetud kohtuistungeid, millest esimene käsitles aruande sõnastuse kohaselt süüdistust äriühingu El-Dekheila aktsiate omandamises pettuse teel ja teine süüdistust esimese süüdistuse esemeks olevate tegudega seotud rahapesus, mis toimikumaterjalidest nähtuvalt vastavad Egiptuse ametivõimude esitatud dokumentides kajastuvatele 2011. aasta kohtuasjadele nr 38 ja nr 291.
- 97 Hinnang, mille M. oma aruandes annab, põhineb esiteks aruannetel, mille koostas Egiptuse advokaat A., keda M. volitas tema eest kohtuistungitel osalema: M. selgitas, et eelistas alguses ise istungitel mitte osaleda, sest „esines kõrgendatud oht tema julgeolekule [tulenevalt] kohtuhoone ees toimunud meelevaldustest“ „kogu [esimese hageja suhtes] toimunud kohtumenetluse vältel“, ja teiseks tema enda poolt 2011. aasta kohtuasja nr 38 raames toimunud kohtuistungil tehtud vahetutel tähelepanekutel.
- 98 M.-i aruande esimeses osas on esitatud kohtusaali kirjeldus, nii nagu ta seda ise vaatlus ja analüüsis, ning teises osas erinevad aspektid, mille puhul ta A. aruannetes kirjeldatu puhul täheldas võimalikku põhiõiguste rikkumist, sealhulgas metallpuuri olemasolu süüdistatavate kinnipidamiseks, valvurite kohalolu kohtusaalis, kuuldavuse probleeme, kriminaalkohtu piisavalt erapooletu hoiaku puudumist ja meediakajastusest tingitud kahju. Nende tähelepanekute põhjal järeldeb ta, et „arvestades rahvusvahelise õiguse norme põhiõiguste valdkonnas, saab järeldada, et [esimese hageja] põhiõigusi, eelkõige õigust õiglasele kohtumenetlusele võib olla rikutud“. Lisaks, „nii kriminaaltulu küsimuses toimunud menetluses kui ka rahapesu küsimuses toimunud menetluses esineb seega märkimisväärne [õiguslikult] ebapädeva süüdimõistmise oht“.
- 99 Kolmandaks viitasid hagejad nõukoguga suheldes kolmele Egiptuse kassatsioonikohtu otsusele, mis on kuulutatud vastavalt 2. detsembril 2012, 12. mail 2013 ja 14. detsembril 2013. Nendes kohtuotsustes tühistas Egiptuse kassatsioonikohus esiteks esimese astme kohtu otsused, mis kõikides kõnealustes kohtuasjades tunnistasid süüdistatavad, sealhulgas esimese hageja, vastutavaks, ja mõistsid neile erinevad karistused, sealhulgas trahvid ja vangistuse, ja teiseks saatis kohtuasjad tagasi esimese astme kohtusse uue otsuse tegemiseks. Nagu nähtub Egiptuse ametivõimude esitatud dokumendist, mida on mainitud eespool punktis 82, tehti need kolm kohtuotsust vastavalt 2011. aasta kohtuasjas nr 107 (ebaseaduslikult antud energialitsentsid), 2011. aasta kohtuasjas nr 291 (rahapesu) ja 2011. aasta kohtuasjas nr 38 (äriühingu El-Dekheila aktsiate pettuse teel omandamine).

- 100 Neljandaks, hagejad viitasid Šveitsi Konföderatsiooni kriminaalkohtu 12. detsembri 2012. aasta kohtuotsusele ja kahele Liechtensteini Vürstiriigi konstitutsioonikohtu otsusele, mis kuulutati 28. augustil 2012 ja 30. septembril 2013. Need kohtuotsused on tehtud Egiptuse ametivõimude taotlusel algatatud rahvusvahelise õigusabi menetlustes. Neist kohtuotsustest esimene tühistab Šveitsi ametiasutuste otsuse lubada neil ametivõimudel tutvuda kriminaaltoimikuga, mis muu hulgas puudutab rahapesu, mille toimepanemises Egiptuse kodanikke kahtlustati.
- 101 Šveitsi Konföderatsiooni kriminaalkohus tugines 12. detsembri 2012. aasta kohtuotsuses teatavale avalikule teabele, mis on kättesaadav rahvusvaheliste organisatsioonide aruannetes või ajakirjanduses, järeldamaks, et „olenemata inimõiguste austamise probleemistikast [Egiptuses] on [selles riigis] praegu ebakindel sisemine üleminekuaeg, millega kaasneb institutsioonide ebastabiilsus ning [täitev- ja kohtuvõimu] sõltumatuse ja omavahelise austuse küsitavus“. Selle teabe põhjal tegi kõnealune kohus järelduse, et „esineb vahetu oht, et [hagejatele] tekitatakse hüvitamatut kahju“.
- 102 Liechtensteini Vürstiriigi konstitutsioonikohtu kahe otsusega, 28. augusti 2012. aasta kohtuotsusega ja 30. septembri 2013. aasta kohtuotsusega, tühistati kaks kohtuotsust, millega oli jäetud rahuldamata esimese hageja äriühingu esitatud kassatsioonkaebused määruse peale külmutada selle äriühingu varad esimese hageja suhtes Egiptuses toimuvate kriminaalmenetluste tõttu. See kohus asus nimelt seisukohale, et teabeallikatest, millele nimetatud äriühing tugines, sealhulgas IBAHRI 2011. aasta aruanne ja M.-i aruanne, piisab, et teha järeldus, et ta „tõendas [esimese hageja] põhiõiguste rikkumise ohtu [Egiptuses]“, võttes arvesse, et nõutud oli üksnes sellise ohu usutavuse tõendatus.
- 103 Toimikumaterjalidest ilmneb, et hagejad edastasid kõik ülalmainitud dokumendid peale IBAHRI 2014. aasta aruande juba kohtuasjades T-375/14–T-378/14 oma esimese ja teise väite toetamiseks, ja nõukogu, kes esitas kostja vastuse, milles ta neile väidetele vastas, oli nende dokumentiga sellega seoses juba tutvunud.
- 104 Hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisele 2016. ja 2017. aastal eelnenud kirjavahetuses esitasid hagejad teatavaid täiendavaid tõendeid nende põhiõiguste austamise kohta Egiptuses.
- 105 Esiteks lisasid hagejad nõukogule 29. veebruaril 2016 saadetud kirjale oma Egiptuse esindajate kirja, mis puudutab esimese hageja suhtes toimuvaid erinevaid kohtumenetlusi, mida Egiptuse ametivõimud mainisid 2. jaanuari 2016. aasta dokumentides. Täpsemalt andsid nimetatud esindajad neist menetlustest kolme kohta (2011. aasta kohtuasi nr 4, 2012. aasta kohtuasi nr 274 ja 2013. aasta kohtuasi nr 376) teada, et neid ole kunagi teavitatud „ametliku“ uurimise toimumisest ja et Egiptuse ametivõimud jätsid rahuldamata nende taotluse toimikuga tutvumiseks. Lisaks väitsid hagejad oma 14. märtsi 2016. aasta kirjades, tuginedes Egiptuse juristi arvamusele, mis oli sellele kirjale lisatud, et enne Egiptuse ametivõimude poolt nende suhtes tehtud varade külmutamise määruse jõustumist ei järgitud nende õigust olla ära kuulatud.
- 106 Teiseks juhtisid hagejad 7. märtsi 2017. aasta kirjas nõukogu tähelepanu esimese hageja ennetavale kinnipidamisele, mis leidis aset alates sellest kuupäevast ja mis nende hinnangul on muu hulgas vastuolus EIÖK artiklis 5 tagatud õigustega.

iii) Hagejate esitatud asjaolude käsitlemine nõukogu poolt

- 107 Esiteks ilmneb toimiku materjalidest, et nõukogu vastas hagejate 23. detsembri 2014. aasta kirjale oma 24. märtsi 2015. aasta kirjas. Viimati nimetatud kirjas ei ole sõnaselgeid viiteid hagejate väidetele põhiõiguste rikkumise kohta Egiptuses, sealhulgas esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele rikkumisele, ega eespool punktides 91–102 mainitud dokumentidele, mis neid väiteid toetavad. Küll aga vastas nõukogu hagejate kartusele, mis puudutab esimese hageja suhtes algatatud

kriminaalmenetluse alust ning mida põhistati järgmiste väidetega järgmises sõnastuses: „Nõukogu ei jaga teie seisukohta, et teie kliendi suhtes toimuvate kriminaalmenetluste algatamise asjaolud näitavad, et need menetlused ei põhine ühelgi tõendil ja on poliitiliselt motiveeritud.“

108 [*konfidentsiaalne*]

109 Toimiku materjalidest ei ilmne ka, et nõukogu poolne hagejate märkuste ja dokumentide hindamine oleks andnud alust *ad hoc* kontrollimisele Egiptuse ametivõimude poolt.

110 Eelnevast järeldub seega, et hagejaid puudutavate kannete läbivaatamisel enne otsuse 2015/486 vastuvõtmist asus nõukogu vaikimisi, kuid tingimata seisukohale, et kõnealused tähelepanekud ja dokumendid ei saanud olenemata nende asjakohasusest ja usutavusest otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamist kahtluse alla seada. Täpsemalt tuleb PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumit ja nõukogu selgitusi arvestades asuda seisukohale, et nõukogu leidis, et need ei sea kahtluse alla hinnangut põhiõiguste järgimisele Egiptuses, mis anti eelkõige selle memorandumi põhjal, ja et need ei vaja seega täiendavat kontrollimist.

111 Nagu näitavad nõukogu 21. märtsil 2016 ja 22. märtsil 2017 esimesele hagejale saadetud kirjad, püsis see seisukoht hagejate väidete suhtes, mis puudutavad õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste rikkumist Egiptuses, hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise käigus 2016. ja 2017. aastal muutumatuna.

112 Esiteks selgitas nõukogu nimelt oma 21. märtsi 2016. aasta kirjas, et hagejate etteheiteid selle kohta, kuidas Egiptuse ametivõimud esimest hagejat puuduvaid juhtumeid menetlesid, oleks tulnud käsitleda Egiptuse kohtusüsteemi ja menetluste raames. Teiseks kinnitas ta oma 22. märtsi 2017. aasta kirjas, et hindas esimese hageja märkusi põhiõiguste kaitse taseme kohta Egiptuse kohtumenetlustes ja tegi sellest järelduse, et on mõistlik jätkata Egiptuse ametivõimude pingutusi Egiptuse riigi kaotatud summade tagasisaamisel.

113 Selle kohta tuleb märkida, et eespool punktis 47 mainitud etteheites väidavad hagejad sisuliselt, et see seisukoht näitab, et nõukogu eiras talle esitatud tõendeid ning talle seeläbi tekkinud kohustusi. Esimese väite raames väidavad nad, et need vead muudavad otsused 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 ebaseaduslikuks osas, milles need pikendavad otsusega 2011/172 kehtestatud piiravate meetmete korra kehtivust tervikuna. Teise väite raames väidavad nad, et vaidlustatud otsused ei ole osas, milles need pikendavad hagejaid puudutavate kannete kehtivust, kooskõlas nõukogu kohustusega austada põhiõigusi, mis tuleneb ELL artiklist 6 koostoimes ELL artikliga 2 ja artikli 3 lõikega 5 ning harta artiklitega 47 ja 48. Üldkohtu ülesanne on seega nende väidete analüüsimisel kindlaks teha, kas nõukogu seisukoht on põhjendatud osas, mis puudutab talle hagejate poolt esitatud tõendeid, võttes seejuures arvesse olukorda Egiptuses puudutavaid andmeid, mis nõukogule teada olid.

b) Esimene väide, mille kohaselt otsused 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 ning määrus nr 270/2011 on õigusvastased

114 Käesoleval väitel on kaks osa, millest esimeses väidetakse, et otsused 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 on õigusvastased osas, milles nendega pikendatakse otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 kehtivust, ja teises, et määruse nr 270/2011 artikli 2 lõige 1 on õigusvastane.

1) Väite esimene osa, mille kohaselt otsused 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 on õigusvastased osas, milles nendega pikendatakse otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 kehtivust

115 Hagejad väidavad, et isegi kui oletada, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõige 1 võis selle otsuse vastuvõtmise ajal lähtuda selle otsuse põhjenduses 1 esitatud kaalutlustest, ei olnud see enam nii otsuse 2015/486 vastuvõtmise kuupäeval, sest Egiptuse poliitiline ja kohtulik kontekst oli muutunud, ja seda

peegeldasid nende poolt nõukogule enne seda kuupäeva edastatud tõendid. Nii väidavad nad, et otsus 2015/486 ei saa tugineda eesmärgile toetada Egiptuse uusi ametivõime, sest esiteks toimus Egiptuse ametivõimude tagandamine pärast otsuse 2011/172 vastuvõtmist, teiseks on Egiptuse poliitiline keskkond ebastabiilne ja seda iseloomustavad põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtte rikkumised, ning kolmandaks oli nõukogu hagejate vahendusel saanud teavet, millest selgub, et Egiptuse ametivõimud ei taganud esimesele hagejale õiglast, erapooletut ja sõltumatut kohtlemist ega õigusriigi põhimõtte austamist. Hagiavalduse teises muutmisavalduses väidavad nad lisaks, et dokumendid, mis nad esitasid otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 õigusliku aluse puudumise tõendamiseks, näitavad ühtlasi, et need sätted on nõukogu taotletavate eesmärkidega ebasproportsionaalsed.

- 116 Nõukogu väidab, et hagejatel ei ole õigust esitada otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 ja määruse nr 270/2011 artikli 2 lõike 1 suhtes õigusvastasuse vastuväidet, vaid tema hinnangul saaks hagejad selle peale esitada hagi ELTL artikli 263 alusel. Peale selle vastab ta üldisemalt, et Üldkohus ja Euroopa Kohus on hagejate poolt käesoleva väite raames esitatud argumentid juba tagasi lükanud. Lisaks leiab ta, et loetellu kandmise kriteeriumide rikkumine ei ole õigusliku aluse asjakohasuse hindamisel asjakohane. Ta väidab ka, et erinevad asjaolud, millele hagejad käesoleva väite raames viitavad ehk Egiptuse poliitilises olukorras toimunud muutused, põhiõiguste olukord selles riigis ja hageja põhiõiguste väidetav rikkumine ei ole otsuse 2011/172 raames võetud meetmete seaduslikkuse hindamise seisukohalt asjakohased.
- 117 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et käesoleva väiteosa raames tuginevad hagejad kahele eraldiseisvale väitele. Esiteks väidavad nad, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõikel 1, mille kehtivust on pikendatud otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496, puudub õiguslik alus, sest selle sätted ei vasta enam ÜVJP eesmärkidele. Teiseks väidavad nad hagiavalduses ja hagiavalduse esimeses muutmisavalduses kaudselt ning teises muutmisavalduses sõnaselgelt, et nõukogu on rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet, sest nende sätete kehtivuse pikendamine on Egiptuses valitseva olukorra muutumist arvestades ilmselgelt ebasobiv.

i) Väide, et õiguslik alus puudub

- 118 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võimaldab õigusakti õigusliku aluse kontrollimine teha kindlaks õigusakti andja pädevuse ja kontrollida, kas selle õigusakti vastuvõtmisel on rikutud menetlusnorme. Peale selle peab liidu õigusakti õigusliku aluse valik põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad eelkõige selle õigusakti eesmärk ja sisu (vt 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika; 15. veebruari 2016. aasta kohtumäärus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punkt 47).
- 119 Käsitletavas väites kritiseerivad hagejad arutluskäiku, mille tulemusel Üldkohus jõudis 15. veebruari 2016. aasta kohtumääruse Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78) punktis 47 järeldusele, et pärast hagejate esmakordset loetellu kandmist toimunud „sotsiaalsed ja õiguslikud muutused“, millele hagejad viitasid esimeses väites, mis samuti käsitles õigusliku aluse puudumist, saavad mõjutada üksnes vaidlustatud otsuse põhjenduste paikapidavust ning neid ei saa analüüsida nende aktide õigusliku aluse kontrollimise raames.
- 120 Hagejate väitel tuleneb nimelt kohtupraktikast, et kui akti ese ja sisu lähtuvad erilisest sotsiaalsest ja õiguslikust kontekstist, peab selle õigusliku aluse kontroll tingimata hõlmama selle konteksti arengut.
- 121 Sellegipoolest tuleb tõdeda, et Üldkohtu arutluskäik, mida hagejad kritiseerivad, on ülekantav käesolevale juhtumile.

- 122 Selles küsimuses tuleb meelde tuletada, et nagu Üldkohus tõdes 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses *Ezz jt vs. nõukogu* (T-256/11, EU:T:2014:93, punkt 44) seoses otsusega 2011/172, piisab, kui selle aktiga taotletakse eesmärke, mis seonduvad ELL artiklis 21 mainitute, et seda saaks lugeda ÕVJP valdkonda kuuluvaks. Lisaks on Euroopa Kohus otsustanud, et arvestades ÕVJP laia sihtide ja eesmärkide hulka, mida on mainitud ELL artikli 3 lõikes 5 ja ELL artiklis 21 ning ÕVJP puudutavates erisätetes, eelkõige ELL artiklites 23 ja 24, ei saa selle akti põhjendatuse vaidlustamine ELL artiklis 21 määratletud eesmärkide seisukohalt seada kahtluse alla selle akti õiguslikku alust (vt selle kohta 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punkt 46).
- 123 Sama arutluskäik on kohaldatav ka otsuste 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 kontekstis, mis piirduvad otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamisega ja on tehtud samas poliitilises kontekstis, millega nähtuvalt viimati nimetatud otsuse põhjendusest 1 soovitakse toetada Egiptuse poliitilist ja majanduslikku stabiliseerumist, austades õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi.
- 124 Isegi kui oletada, et Egiptuses valitsev olukord, mida silmas pidades nõukogu otsuse 2011/172 vastu võttis, on muutunud, ja kas või liikunud vastassuunas demokratiseerimisprotsessile, mida toetab poliitika, mille raames see otsus vastu võeti, ei saa see asjaolu igal juhul mõjutada selle institutsiooni pädevust pikendada kõnealuse otsuse kehtivust ELTL artikli 29 alusel. Olenemata sellest asjaolust kuuluvad otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 taotletud eesmärgid ja eeskirjad, mille kehtivust need otsused pikendavad, sellegipoolest ÕVJP valdkonda, ning sellest asjaolust käesoleval juhul piisab hagejate väite tagasilükkamiseks (vt selle kohta 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus *parlament vs. nõukogu*, C-263/14, EU:C:2016:435, punktid 45–54).
- 125 Kohtupraktika, millele hagejad viitavad, ei sea neid kaalutlusi kahtluse alla.
- 126 Mis esiteks puudutab 8. juuni 2010. aasta kohtuotsust *Vodafone jt* (C-58/08, EU:C:2010:321), siis piisab kui märkida, et Euroopa Kohus ei käsitlenud selles küsimust, kas ÕVJP valdkonda kuuluv EL lepingu säte kujutab endast sobivat õiguslikku alust, vaid seda, kas EÜ artikli 95 lõige 1 (nüüd ELTL artikli 114 lõige 1) on sobiv õiguslik alus, ja see tähendas, et analüüsida tuli sellel alusel vastuvõetud aktiga ühtlustatud valdkonna üldist konteksti ja konkreetseid tegureid, nii nagu need otsuse vastuvõtmise ajal ilmnesid (vt selle kohta 8. juuni 2010. aasta kohtuotsus *Vodafone jt*, C-58/08, EU:C:2010:321, punktid 32–35 ning 39–47). Euroopa Kohtu arutluskäik selles kohtuasjas ei ole seega käesolevale asjale ülekantav.
- 127 Mis teiseks puudutab 11. juuli 2007. aasta kohtuotsuse *Sison vs. nõukogu* (T-47/03, ei avaldata, EU:T:2007:207) punkte 191–193, siis nendes punktides analüüsib Üldkohus põhjenduste puudumist käsitlevat väidet, mitte õigusliku aluse puudumist käsitlevat väidet. Need ei ole seega asjakohased.
- 128 Mis kolmandaks puudutab 22. aprilli 2015. aasta kohtuotsuse *Tomana jt vs. nõukogu ja komisjon* (T-190/12, EU:T:2015:222) punkti 110, siis tuleb märkida, et seda punkti tuleb tõlgendada, arvestades seda punkti ümbritsevat Üldkohtu arutluskäigu konteksti. Üldkohus ei soovinud selle arutluskäiguga kontrollida, kas nõukogu hinnang olukorra arenemisele Zimbabwes ja seda arengut silmas pidades võetud piiravate meetmete kehtima jätmise vajadusele on põhjendatud, vaid üksnes kontrollida, kas nõukogu taotles neid meetmeid võttes ÕVJP valdkonda kuuluvate eesmärkide saavutamist (vt selle kohta 22. aprilli 2015. aasta kohtuotsus *Tomana jt vs. nõukogu*, T-190/12, EU:T:2015:222, punktid 93–111).
- 129 Seega tuleb ka õigusliku aluse puudumist käsitlev väide tagasi lükata.

ii) Väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet

130 Sissejuhatuses tuleb märkida, et üldiselt on nõukogul ÜVJP raames õigusaktide vastuvõtmisel ulatuslik kaalutusõigus – ÜVJP on valdkond, mis nõuab nõukogult poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete valikute tegemist ning seejuures keeruliste hinnangute andmist (vt selle kohta 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 120 ja seal viidatud kohtupraktika). Samuti annab kohtupraktika nõukogule ulatusliku kaalutusruumi, et määratleda üldised kriteeriumid, mille abil piiritleda nende isikute ring, kelle suhtes võib võtta piiravaid meetmeid, pidades silmas nende meetmete võtmise eesmärke (vt selle kohta 21. aprilli 2015. aasta kohtuotsus *Anbouba vs.* nõukogu, C-605/13 P, EU:C:2015:248, punkt 41, ja 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs.* nõukogu, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 48). Seega peab nõukogul olema ka sama ulatuslik kaalutusruum nende kriteeriumide kohaldamise kehtivuse pikendamise üle otsustamisel.

131 Niisiis ei ole Üldkohtu ülesanne otsustada käesoleva hagi raames selle üle, kas nõukogu poliitika toetada Egiptuse poliitilise stabiliseerumise protsessi, mida on mainitud otsuse 2011/172 põhjenduses 1 ja millest viimati mainitud otsus ja sellele järgnevad otsused lähtuvad, on põhjendatud.

132 Samuti ei ole Üldkohtu ülesanne asendada nõukogu hinnang enda omaga, kui küsimuse all on otsuse 2011/172 tegemise geograafiline või poliitiline kontekst ja vajadus otsuse kehtivust seda konteksti silmas pidades pikendada. Tema ülesanne on ainult kontrollida, kas nõukogu on selle vajaduse hindamisel ilmselgelt eiranud Egiptuse poliitilist ja õiguslikku konteksti iseloomustavate asjaolude olulisust ja tõsidust, võttes arvesse tema valduses olevat muud teavet ja selle otsuse eesmärke.

133 Neid kaalutlusi arvestades tulebki analüüsida argumente, mille hagejad esimese väite põhjendamiseks on esitanud.

– Esimene argument, mis käsitleb nõukogu toetatud „Egiptuse uute ametivõimude“ ametist tagandamist

134 Kõigepealt tuleb märkida, et hagejate argument, et otsust 2011/172 ei saa lugeda tehtuks „Egiptuse uute ametivõimude toetamise poliitika raames“, nagu on öeldud 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuse *Ezz jt vs.* nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) punktis 44, sest need ametivõimud on ametist tagandatud, põhineb valedel eeldustel.

135 Esiteks tuleb otsuse 2011/172 eesmärki – mida on meelde tuletatud eespool punktis 64 – arvestades jätta sellega kehtestatud piiravad meetmed üldjuhul kehtima kuni ajani, mil Egiptuses toimuvad kohtumenetlused on lõpule jõudnud, et säilitada nende kasulik mõju. Järelikult ei saa nende meetmete kehtivuse pikendamine sõltuda järjestikustest valitsuse vahetustest, mis on aset leidnud pärast H. Moubaraki 2011. aastal ametist lahkumisele järgnenud poliitilist üleminekuprotsessi.

136 Teiseks ilmneb 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuse *Ezz jt vs.* nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) punktist 44, et väljendi „Egiptuse uute ametivõimude toetamise poliitika raames“ all mõistis Üldkohus eesmärki „toetada Egiptuses rahumeelset ja korda austavat üleminekut demokraatlikule tsiviilvalitsusele, mille aluseks on õigusriigi põhimõte ja mille puhul austatakse täielikult inimõigusi ja põhivabadusi“, mida on mainitud otsuse 2011/172 põhjenduses 1. On tõsi, et nagu nähtub muu hulgas IBAHRI 2014. aasta aruandest, tagandati 2012. aasta juunis Egiptuses demokraatliku üleminekuprotsessi käigus vabariigi presidendiks valitud Mohammed Morsi ametist 2013. aasta juunis. Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei tulene nimetatud põhjenduse sõnastusest siiski, et seda protsessi toetav poliitika oli piiratud konkreetse riigijuhi moodustatud valitsuse toetamisega ehk pärast H. Moubaraki 2011. aastal ametist lahkumist toimunud valimiste järel moodustatud esimese tsiviilvalitsusega. Igal juhul ei ole eespool punktis 131 esitatud selgitusi arvestades Üldkohtu ülesanne teha otsus küsimuse kohta, kas see toetav poliitika oli jätkuvalt aktuaalne ka pärast M. Morsi ametist tagandamist.

137 Seega ei saa need kaalutlused seada kahtluse alla [*konfidentsiaalne*]. Piisab kui tuletada meelde, et – nagu märgitud eespool punktis 135 – need meetmed tuleb üldjuhul jätta kehtima kuni ajani, mil Egiptuses toimuvad kohtumenetlused on lõpule jõudnud, et säilitada nende kasulik mõju.

138 Argument, mis on tuletatud Egiptuse „uute ametivõimude“ ametist tagandamisest, tuleb seega tagasi lükata.

– Teine argument, mis on tuletatud Egiptuse poliitilisest kontekstist tingitud riskidest ning õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste väidetavast rikkumisest

139 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et nagu väidavad hagejad, annab nende esitatud teave, eelkõige see, mis tuleneb IBAHRI aruannetest, tunnistust märkimisväärsest poliitilisest ja institutsioonilisest ebastabiilsusest Egiptuses, mis algas pärast H. Moubaraki ametist lahkumist 11. veebruaril 2011 ja kestis nähtuvalt hagejate poolt 1. juunil 2017 Üldkohtu küsimustele antud vastusest kuni uue põhiseaduse vastuvõtmiseni jaanuaris 2014 ja Abdel Fattah al-Sisi vabariigi presidendiks valimiseni mõned kuud hiljem. Nendest dokumentidest ilmneb ka, et selle ajavahemiku poliitilist konteksti iseloomustasid suured pinged ametivõimude ja poliitiliste oponentide vahel, millega kaasnes teatav hulk inimkaotusi.

140 Kohtuliku konteksti kohta ilmneb kõnealustest dokumentidest, et eespool punktis 139 mainitud poliitilised pinged väljendusid muu hulgas ka repressiivses karistuspoliitikas, mis oli suunatud poliitiliste vastaste vastu, tagades ebapiisava põhiõiguste kaitse. Nendes dokumentides mainitakse ka täitevvõimu korduvaid sekkumisi ja sekkumiskatseid kohtuvõimu eesõigustesse vähemalt M. Morsi ametiajal. Samuti annavad need dokumendid aimu endiste juhtide, nagu H. Moubarak, ja esimese hageja ning nende lähedaste suhtes toimuvate kohtuprotsesside laialdasest meediakajastusest ja avaliku arvamuse survest näha nende isikute vastutuse tuvastamist, ning kartusest, et kohtusüsteemi puuduste tõttu ei jõua see protsess lõpule.

141 Samades dokumentides on esitatud ka kirjeldus Egiptuse kohtusüsteemi toimimisest asjasse puutuval ajavahemikul. Nii viitavad need dokumendid selle süsteemi tunnusjoontele, mis dokumentide koostajate hinnangul nõrgendavad põhiõiguste kaitset Egiptuse kohtute poolt, kuigi põhimõtteliselt on põhiõiguste kaitse tagatud nende kohtute jaoks siduva õigusliku raamistikuga. Nende tunnusjoonte hulgas on eeskätt mainitud täitevvõimule antud pädevust nimetada ametisse prokuröre ja mõjutada kohtunike ametikäiku, ning häired kohtunike ametisse nimetamisel ja koolitamisel, sealhulgas põhiõigusi käsitlevate rahvusvaheliste normide valdkonnas. Neile tunnusjoontele lisanduvad D. ja M.-i aruannetes kirjeldatud kriminaalmenetluste raames peetavate kohtuistungite toimumise materiaalsed tingimused, millest mõned ei ole nende aruannete põhjal nimetatud kohtuistungitele eriomased ja mis nende autorite väitel tähendavad, et mitte kõik nõuded, mis peaks tulenema õigusest õiglasele kohtumenetlusele, ei ole tagatud.

142 Neist dokumentidest ilmneb ühtlasi esiteks, et Šveitsi Konföderatsiooni kriminaalkohus tugines 12. detsembri 2012. aasta kohtuotsuses nii asjaoludele, mis puudutavad Egiptuses 2012. aastal valitsenud poliitilist ebastabiilsust, kui ka asjaoludele, mis annavad tunnistust täitevvõimu sekkumisest kohtuasjadesse, mis on tuvastatud erinevate avalike allikate põhjal, ja teiseks, et Liechtensteini Vürstiriigi konstitutsioonikohus asus 28. augusti 2012. aasta kohtuotsuses ja 30. septembri 2013. aasta kohtuotsuses seisukohale, et IBAHRI 2011. aasta aruanne Egiptuse kohtusüsteemi kohta ning M.-i aruandes kirjeldatud asjaolud annavad tunnistust esimese hageja põhiõiguste rikkumisest Egiptuses.

143 Sellegipoolest, isegi kui oletada, et kõiki nendes dokumentides mainitud asjaolusid saab lugeda tõendatuks, ei saa nende põhjal igal juhul järeldada, et otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamine otsusega 2015/486 oli ilmselgelt vastuolus esimesena nimetatud otsuse põhjenduses 1 seatud eesmärkidega.

- 144 Esiteks ei võimalda need asjaolud jõuda järeldusele, et Egiptuse poliitilist konteksti aastatel 2011–2014 iseloomustanud poliitiline ja institutsiooniline ebastabiilsus häiris kogu Egiptuse kohtusüsteemi võimet tagada õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste järgimine, ning et selle poliitika raames otsusega 2011/172 kehtestatud varade külmutamine, mis muu hulgas toimus just nende põhimõtete järgimise tagamiseks, on seega muutunud ilmselgelt ebasobivaks.
- 145 Tõsi, kõnealustest dokumentidest ilmneb, et Egiptuses valitsenud poliitiline ja institutsiooniline ebastabiilsus võis eelkõige 2012. aastal olla üks määramatustegur osas, mis puudutab ohtu, et täitevvõim sekkub pooleli olevatesse kohtuasjasse, ja see võib Euroopa kohtuinstantsile anda alust õigusabi meetmete tühistamiseks.
- 146 See ebastabiilsus ei saanud aga olla piisav põhjus selleks, et nõukogu lõpetaks otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamise, sest arvesse tuleb võtta ka asjaolusid, mis olid talle teada otsuse 2015/486 vastuvõtmise ajal. Nimelt, kõigepealt [*konfidentsiaalne*]. Järgmiseks, ükski hagejate esitatud tõenditest ei anna alust järelduseks, et see ebastabiilsus mõjutas otsuses 2011/172 nimetatud isikute suhtes Egiptuses toimunud kriminaalmenetlusi. Viimaseks, otsuste 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 vastuvõtmise ajal olid nõukogu käsutuses ajakohastatud andmed selle kohta, mis seisus olid otsuse 2011/172 lisas loetletud isikute suhtes toimunud kriminaalmenetlused (vt eespool punktid 87 ja 88), ning nendest andmetest ei ilmne niisuguseid mõjutusi, vaid need menetlused kulgesid tavapäraselt, lõppedes teatud juhtudel asja lõpetamisega tõendite puudumise tõttu, teatud juhtudel aga nende isikute suhtes tehtud süüdimõistva kohtuotsuse tühistamisega Egiptuse kassatsioonikohtu poolt.
- 147 Teistsugust järeldust ei saa teha ka põhiõiguste väidetavatest rikkumistest, mida Egiptuses sel ajaperioodil väidetavalt toime pandi kokkupõrgetes võimude ja meelevaldajate, eeskätt poliitiliste vastaste vahel, ega ka viimaste suhtes rakendatud repressiivsest karistuspoliitikast. Hagejate esitatud tõenditest ei ilmne nimelt, et need rikkumised oleksid isegi juhul, kui need tõesti sündisid, saanud mõjutada kriminaalmenetlusi riigi vara seadusvastases omastamises süüdistatud isikute suhtes, keda puudutab ka otsus 2011/172. Neid kriminaalmenetlusi puudutavate tõendite kohta tuleb tõdeda, et kuigi neist selgub, et avaliku arvamuse surve võis mõnesid neist menetlustest mõjutada, ei saa sellest järeldada, et on oht, et kõikides nendes menetlustes rikuti õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni austamisele.
- 148 Neid kaalutlusi ei sea kahtluse alla kohtusüsteemi toimimist käsitlev teave, mis tuleneb eelkõige IBAHRI, D. ja M.-i aruannetest. On tõsi, et need aruanded viitavad vajakajäämistele kohtu sõltumatuse kaitstes Egiptuse õigussüsteemis ja häiretele kohtute praktilises toimimises, mis võivad nõrgendada põhiõiguste konkreetset kaitset selle süsteemi raames. Nendest ei ilmne aga siiski, et need asjaolud kahjustaksid süstemaatiliselt Egiptuse kohtute võimet tagada õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamine sellistes kohtumenetlustes, millest nõukogu otsuse 2011/172 tegemisel lähtus.
- 149 Neid kaalutlusi ei sea kahtluse alla ka Šveitsi Konföderatsiooni kriminaalkohtu 12. detsembri 2012. aasta otsus ega Liechtenstein konstitutsioonikohtu 28. augusti 2012. aasta ja 30. septembri 2013. aasta otsused, millele hagejad viitavad. Isegi juhul, kui kohtulikud meetmed, mille need kohtud tühistasid, oleks võrreldavad otsusega 2011/172 võetud meetmetega, tuleneb nendest kohtuotsustest nimelt, et need on tehtud teistsugustel faktilistel ja õiguslikel asjaoludel kui need, mis omavad tähtsust käesoleva väite raames. Nimelt, esiteks tuleb välja tuua, et nendes kohtuotsustes käsitlesid mainitud kohtud faktilisi asjaolusid, mis olid kättesaadavad vastavalt 2012. ja 2013. aastal, mitte aga hiljem toimunud asjaolusid. Teiseks ei ole tühistatud meetmete puhul tegemist meetmete korruga, vaid need on üksikmeetmed ning erinevalt käesolevast asjast ei olnud nende kohaldamise lõpetamiseks vaja tõendada põhiõiguste süstemaatiliste rikkumiste ohtu Egiptuse kohtusüsteemis.
- 150 Viimaseks, hagejate poolt 2016. ja 2017. aastal esitatud täiendavad dokumendid õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamise üldise olukorra kohta ei anna alust otsuste 2016/411 ja 2017/496 teistsuguseks analüüsiks.

- 151 Esiteks, liidu nimel aastatel 2011–2016 tehtud deklaratsioonid, millele hagejad hagiavalduse esimeses muutmisavalduses tuginevad, ei puuduta kohtumenetlusi, millele nõukogu tugines otsuse 2011/172 tegemisel. Peale selle ei ole asjaoluga, et liidu ametiasutused väljendavad oma muret seoses põhiõiguste rikkumise ja õigusriigi põhimõtte eiramisega Egiptuses või nõuavad Egiptuse ametivõimudelt sellisest rikkumisest või eiramisest hoidumist, sealhulgas kohtusüsteemi kontekstist, iseenesest vastuolus see, et nõukogu abistab neid ametivõime konkreetsete kohtumenetluste raames. Täpsemalt tuleb märkida, et sellise poliitika raames, mille eesmärk on saavutada õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamine Egiptuses, ei ole Egiptuse ametivõimude abistamine võitluses riigi vara seadusvastase omastamisega vastuolus mure väljendamise või nõuetega, millega kutsutakse üles neid ametivõime endid neid põhimõtteid austama, vaid vastupidi täiendab selliseid avaldusi.
- 152 Teiseks, mis puudutab rahvusvahelise juristide komisjoni poolt 2016. aasta septembris koostatud aruannet „A Tool of Repression, Lack of Effective Guarantee of Independence and Accountability“, siis ei ilmne ühestki toimikus olevast tõendist, et hagejad oleks selle nõukogule edastanud enne otsuse 2017/496 vastuvõtmist. Seega ei saa nõukogule ette heita, et ta ei võtnud selles aruandes olevat teavet arvesse selle kindlaks tegemisel, kas otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamine on kooskõlas selle otsuse aluseks oleva poliitika eesmärkidega. Selle kohta tuleb küll nentida, et see teave langeb kokku IBAHRI aruannetes sisalduva teabega Egiptuse kohtusüsteemi toimimisest, sealhulgas nendes aruannetes käsitletud ajavahemikest hilisema aja osas. See teave ei puuduta aga kriminaalmenetlusi, millest nõukogu lähtus, ega anna alust järeldada, et selle kohtusüsteemi võime tagada põhiõiguste austamine oli nende menetluste puhul süstemaatiliselt häiritud.
- 153 Teiseks, hagejate esitatud tõenditest ei ilmne, et nõukogu tegi ilmse hindamisvea, leides et tema käsutuses on piisavalt teavet, et ta saaks pidada mõistlikuks jätkata Egiptuse ametivõimudega otsuses 2011/172 alustatud koostööd ilma, et tal oleks vaja läbi viia täiendavat kontrolli.
- 154 Hagejad ei ole nimelt tõendanud, et kui nõukogu andis vaikimisi, kuid tingimata sellise hinnangu, kaalus ta ilmselgelt ebaõigesti selle koostöö jätkamise seisukohalt olulisi asjaolusid ehk ühelt poolt selles koostöö eesmärki ja teiselt poolt selle otsuse tegemise aluseks oleva poliitika eesmärki, s.o Egiptuse poliitilise ja majandusliku stabiliseerumise toetamist, austades õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi.
- 155 Selle kohta tuleb märkida, et kuna otsusega 2011/172 kehtestatud piiravate meetmete ainus eesmärk on hõlbustada Egiptuse ametivõimudel tuvastada riigi vara seadusvastast omastamist ja tagada, et neil ametivõimudel säiliks võimalus selle omastamise teel saadud tulu tagasi nõuda, siis ei ole välistatud, et see kord säilitab oma aktuaalsuse ka juhul, kui toimuvad demokraatliku protsessi, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamise seisukohalt ebasoodsad poliitilised ja kohtulikud muutused. Seega oli nõukogu ülesanne tema käsutuses olnud teavet arvestades hinnata, kas ta saab mõistlikult arvata, et Egiptuse ametivõimude abistamise jätkamine võitluses riigi vara seadusvastase omastamisega jääb ka sellises kontekstis meetmeks, mis sobib eesmärgi toetada poliitilist stabiilsust ja õigusriigi põhimõtte austamist selles riigis saavutamiseks.
- 156 Samas, nagu tõdetud eespool punktides 144–152, tuleb esiteks märkida, et hagejate esitatud teave eraldivõetuna ei võimalda järeldada, et nimetatud poliitilised ja kohtulikud muutused häirisid oluliselt Egiptuse ametivõimude võimet tagada õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamine kohtumenetlustes, millest lähtuvalt tehti otsus 2011/172.
- 157 Teiseks sai nõukogu arvesse võtta Egiptuse õigussüsteemi pakutavate tagatiste olemasolu. Nii ilmneb eelkõige IBAHRI aruannetest, et esiteks on Egiptus ühinenud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise paktiga ning põhiõiguste kaitse piirkondlike rahvusvaheliste aktidega, ja teiseks on kohtuvõimu sõltumatus tagatud Egiptuse põhiseadusega, kusjuures selles valdkonnas tehti edusamme 2014. veebruaris vastu võetud uue põhiseadusega. Lisaks ilmneb eespool punktis 86 mainitud PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumist õiguskaitsevahendite kohta, mida otsusega 2011/172 puudutatud isikutel on võimalik Egiptuse kriminaalmenetluses kasutada, et need menetlused kuuluvad

õiguslikku raamistikku, milles asjasse puutuvatele isikutele on tagatud tõhus kohtulik kaitse. Ühtlasi – nagu on rõhutatud eespool punktis 146 – ilmnes seoses otsuste 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 vastuvõtmisega Egiptuse ametivõimude poolt esitatud ajakohastatud andmetest asjaomaste kriminaalmenetluste kohta, et otsuse 2011/172 lisas loetletud isikud olid saavutanud nende suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste tühistamise.

- 158 Selle kohta tuleb märkida, et mis eelkõige puudutab PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumit, siis hagejad ei saa nõuda selle vastuvõetamatuks tunnistamist käesoleva väite raames osas, mis puudutab otsust 2015/486, kuna on selge, et nõukogu sai selle otsuse vastuvõtmisel selle memorandumi sisule tugineda. Teiseks, nagu on tõdetud eespool punktis 88, võeti selle memorandumi sisu üle NCRAA 5. detsembri 2016. aasta memorandumisse, mis edastati hagejatele enne otsuse 2017/496 vastuvõtmist. Peale selle lisas nõukogu oma 21. aprilli 2017. aasta kirjalikus vastuses menetlust korraldavale meetmele need memorandumid käesoleva kohtuasja toimikusse. Hagejatel oli seega võimalus esitada selle dokumendi sisu kohta märkusi nii oma 1. juuni 2017. aasta kirjalikus vastuses Üldkohtu küsimustele kui ka kohtuistungil.
- 159 Viimaseks, nagu rõhutatud eespool punktis 151, ei ole asjaolu, et nõukogu abistab Egiptuse ametivõime võitluses riigi vara seadusvastase omastamisega, vastuolus liidu ametiasutuste mure väljendamise või nõuetega, mis puudutavad võimalikke põhiõiguste või õigusriigi põhimõtte rikkumisi Egiptuses.
- 160 Seega ei teinud nõukogu ilmselt hindamisviga, kui ta leidis, et tema käsutuses on piisavalt teavet Egiptuse poliitilise ja kohtuliku konteksti kohta, jätkamaks otsuse 2011/172 vastuvõtmisel Egiptuse ametivõimusega alustatud koostööd, ja et hagejate esitatud tõendid ei anna alust viia enne selle otsuse pikendamist läbi täiendavat kontrolli.

– Kolmas argument, et esimese hageja suhtes Egiptuses toimuvates kriminaalmenetlustes ei austata tema õigust õiglasele kohtumenetlusele

- 161 Käesoleva argumendi kohta tuleb märkida, et isegi juhul, kui hagejate esitatud tõenditest ilmneks oht, et Egiptuse ametivõimud ei taga esimesele hagejale õigust õiglasele kohtumenetlusele, mõjutaks see olenevalt asjaoludest ainult seda, kas hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine otsuse 2011/172 lisas olevas loetelus oli seaduslik. See ei saaks seevastu mõjutada selle otsuse artikli 1 lõikes 1 ette nähtud varade külmutamise korra seaduslikkust.
- 162 Otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumid näevad nimelt üldiselt ja abstraktselt ette Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise eest vastutavate isikute ja nendega seotud isikute loetellu kandmise. Need kriteeriumid ei viita seosele nende isikute loetellu kandmise ja konkreetsete kriminaalmenetluste vahel, mis esimese hageja suhtes toimuvad.
- 163 Pealegi ei anna oht, et rikutakse esimese hageja õigust õiglasele kohtumenetlusele, iseenesest tunnistust selle õiguse süstemaatilise rikkumisest, mis võib mõjutada kõigi otsuse 2011/172 lisasse kantud isikute vastavaid õigusi.
- 164 Seetõttu on käesolev argument tulemusetu osas, milles sellega põhjendatakse väidet, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõige 1, mille kehtivust pikendati otsusega 2015/486, on õigusvastane. See argument saab olla asjakohane ainult teise väite raames, millega väidetakse, et vaidlustatud otsustega on rikutud kohustust austada põhiõigusi. Seetõttu tuleb seda analüüsida selle väite raames.
- 165 Kõigest eeltoodust tuleneb seega, et hagejad ei ole tõendanud, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 kehtivuse pikendamine otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 oli Egiptuses valitsevat olukorda arvestades ilmselgelt sobimatu ja et järelikult on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet. Käesoleva väite esimene osa tuleb seega tervikuna tagasi lükata, ilma et oleks vaja analüüsida selle väiteosa

lähtekohaks oleva õigusvastasuse väite vastu esitatud vastuvõetamatuse väidet, mille nõukogu kostja vastuses esitas (vt selle kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

2) Teine väiteosa, mille kohaselt puudub määruse nr 270/2011 artikli 2 lõikel 1 õiguslik alus

166 Hagejad väidavad, et määrusel nr 270/2011 puudub õiguslik alus, sest see määrus ei saa kehtiva otsuse puudumise tõttu tugineda ETL artikli 215 lõikel 3 ega sama artikli lõikel 2, sest nende ja kolmanda riigi valitsuse vahel puudub seos.

167 Selle kohta piisab, kui ühelt poolt märkida, et – nagu ilmneb eespool punktides 118–165 – käesolev õigusvastasuse väide tuleb tagasi lükata osas, milles see on suunatud otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 vastu, mille kehtivust on pikendatud otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496, ja teiselt poolt, et Üldkohus on hagejate hagnosisid kohtuasjades T-256/11 ja T-279/13 lahendades otsustanud, et määrus nr 270/2011 võeti õiguspäraselt vastu ETL artikli 215 lõike 2 alusel, kuivõrd see säte võimaldab võtta piiravaid meetmeid mis tahes isiku vastu juhul, kui need on ette nähtud ÜVJP raames vastu võetud otsuses (27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punktid 30–33, ja 15. veebruari 2016. aasta kohtumäärus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punkt 49). Seega on käesolev õigusvastasuse väide alusetu ja see tuleb tagasi lükata ilma, et oleks vaja hinnata selle vastuvõetavust.

168 Seetõttu tuleb käesolev väiteosa ja niisiis ka esimene väide tervikuna tagasi lükata.

c) Teine väide, et nõukogu on rikkunud ELL artiklit 6 koostoimes ELL artiklitega 2 ja 3 ja harta artiklitega 47 ja 48

169 Teine väide koosneb kahest osast.

170 Esimeses väiteosas leiavad hagejad, et nõukogul on tulenevalt ELL artiklist 6 koostoimes ELL artikliga 2 ja artikli 3 lõikega 5 kohustus edendada põhiõiguste kaitset. Nad väidavad, et esiteks ei veendunud nõukogu, et hagejate põhiõigusi austati, ja teiseks lähtus ta vastupidi kohtupraktika nõuetele ümberlükamatust eeldusest, et Egiptuse ametivõimud täidavad põhiõiguste austamise kohustust (21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus N. S. jt, C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, punktid 105 ja 106, ning 16. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus LTTE vs. nõukogu, T-208/11 ja T-508/11, EU:T:2014:885, punkt 139). Nende hinnangul aga rikuti kohtumenetlustes, mis nende suhtes Egiptuses toimusid, nende õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile, mis on sätestatud harta artiklites 47 ja 48. 4. oktoobri 2017. aasta vastuses Üldkohtu küsimusele 26. juuli 2017. aasta kohtuotsuse nõukogu vs. LTTE (C-599/14 P, EU:C:2017:583) tähtsuse kohta käesoleva kohtuasja jaoks vastasid nad, et see kohtuotsus toetab nende seisukohta.

171 Lisaks, nagu märgitud eespool punktis 164, seondub käesoleva väitega ka hagejate poolt esimese väite esimeses osas esitatud argument, et hagejate loetellu kandmine on vastuolus otsuse 2011/172 eesmärkidega, mis on esitatud selle põhjenduses 1, võttes arvesse hagejate poolt nõukogule esitatud tõenditest ilmnevat ohtu, et Egiptuse ametivõimud ei taga esimesele hagejale tema õiguse õiglasele kohtumenetlusele austamist. Seda argumenti, mille lähtekoht erineb hagejate poolt käesoleva väite esimese osa põhjendamiseks esitatud argumentidest, tuleb käsitada selle väite teise osana.

172 Nõukogu ei nõustu ulatusega, mille hagejad soovivad käesoleva väite raames anda tema kohustusele võtta arvesse nende argumente esimese hageja põhiõiguste rikkumise kohta tema suhtes toimunud kriminaalmenetlustes.

- 173 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et pooltevaheline vaidlus käesoleva väite raames ei puuduta – samamoodi nagu esimese väite esimese osa raameski – küsimust, kas asjaolu, et nõukogu ei kontrollinud õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamist Egiptuses, mõjutab kokkuvõttes otsuse 2011/172 alusel vastu võetud piiravate meetmete korra kehtivuse pikendamise seaduslikkust. See puudutab küsimust, kas asjaolu, et nõukogu väidetavalt eiras esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele rikkumist tema suhtes Egiptuses toimunud kriminaalmenetlustes, mõjutas esiteks esimese hageja ja teiseks teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes võetud varade külmutamise üksikmeetmete kehtivuse pikendamise seaduslikkust.
- 174 Siinkohal tuleb endiselt sissejuhatavalt lisada, et vähemalt hakis ei väida hagejad, et teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes toimuvates kohtumenetlustes oleks rikutud õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni. Samas on nimetatud hagejad kantud otsuse 2011/172 lisasse põhjendusega, et nende suhtes toimuvad kohtumenetlused, mis on seotud esimese hageja suhtes toimuva kriminaalmenetlusega. Sellest tuleb seega järeldada, et hagejad leiavad, et esimese hageja õigusvastane loetellu kandmine, mis tõi kaasa tema põhiõiguste rikkumise, tõi kaasa ka teise, kolmanda ja neljanda hageja loetellu kandmise õigusvastasuse.
- 175 Esmalt tuleb käsitleda teist väiteosa.
- 1) Teine väiteosa, mille kohaselt on hagejaid puudutava kande kehtivuse pikendamine vastuolus otsuse 2011/172 põhjenduses 1 mainitud eesmärkidega*
- 176 Tuleb meelde tuletada, et nagu tõdetud eespool punktis 68, ei ole otsuse 2011/172 eesmärgil, mis on hõlbustada Egiptuse ametivõimudel tuvastada riigi vara seadusvastast omastamist ja võimaldada neil riigi vara seadusvastasest omastamisest saadud tulu tagasi nõuda, mingit tähtsust selle otsuse põhjenduses 1 loetletud ning varade külmutamisega toetatud eesmärkide edendada demokraatiat, õigusriiki ja inimõigusi seisukohalt, kui see tuvastamine ja tagasinõudmine on toimunud õigusemõistmisest ilmajätmise teel või meelevaldselt.
- 177 Vastasel juhul oleks ilmselge, et selline varade külmutamine ei aita Egiptuse ametivõime nende võitluses riigi vara seadusvastase omastamisega ega ammugi aitaks kaasa demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste edendamise poliitika eesmärkide saavutamisele, mille raames otsus 2011/172 on tehtud, vaid oleks nende eesmärkidega ilmselgelt ebaproportsionaalne.
- 178 Sellegipoolest väidavad hagejad käesolevas väiteosas, et nende poolt nõukogule esitatud tõendid näitasid, et nõukogu pidi eeldama, et Egiptuse ametivõimud ei taga esimese hageja suhtes toimuvates kriminaalmenetlustes õiglast, sõltumatut ja erapooletut kohtlemist. Järelikult on selleks, et see argument oleks tulemuslik, vajalik, et hagejate esitatud tõendid annaks ilmselgelt aimu esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni piisavalt raskest rikkumisest, mis annaks nõukogule alust järeldada, et kõnealuses kriminaalmenetluses tekiks sellest hagejale hüvitamatu kahju ja tõenäoliselt saavutataks menetluse tulemus õigusemõistmisest ilmajätmise teel. Need tõendid oleks seega pidanud olema piisavalt veenvad, et viia nõukogu pelgalt nende hindamise põhjal järeldusele, et ta ei saa hagejate varade külmutamise kehtivust enam pikendada, ilma et teeks ta nende eesmärkide seisukohalt täiesti sobimatut otsust.
- 179 Selle kohta tuleb märkida, et osas, milles käesolev väide puudutab otsuse 2011/172 kehtivuse pikendamist 2015. aastal, tuleb meelde tuletada, et enne, kui võeti vastu otsus 2015/486, esitasid hagejad nõukogule D. ja M.-i aruanded, mida on kirjeldatud eespool punktides 92–98 ning mis käsitlevad otseselt küsimust esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni rikkumisest konkreetsetes kriminaalmenetlustes. Samuti tuleb meelde tuletada, et nagu märgitud eespool punktides 99 ja 103, sai nõukogu selle kuupäeva seisuga arvesse võtta ka Egiptuse kassatsioonikohtu poolt nendes kriminaalmenetlustes esitatud põhjendusi, mis võivad olla asjakohased, hindamaks hagejate väiteid nende rikkumiste kohta. Viimaseks, Egiptuse kohtusüsteemi

puudutavad tõendid, mida on mainitud eespool punktides 140–142, võivad anda kontekstuaalset teavet, mille põhjal hinnata ohtu, et sellised rikkumised mõjutavad esimese hageja suhtes toimuvate kriminaalmenetluste tulemusi.

- 180 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et D. ja M-i aruanded sisaldavad teatavat teavet, millest ilmneb, et nendes aruannetes vaadeldud kriminaalmenetluse etappides ei järgitud õiguse õiglasele kohtumenetlusele erinevaid komponente, ja need mõlemad teevad järelduse, et kohtuotsuste puhul, milles hinnatakse hageja vastu esitatud süüdistuste põhjendatust, esineb oht, et need on õiguslikult nõrgad.
- 181 Kõigepealt sisaldavad kõnealused aruanded teatava hulga tähelepanekuid, millest ilmneb, et nendes kirjeldatud kohtuistungite toimumise tingimused ei olnud täielikult sobivad süüdistatavate, sealhulgas esimese hageja, kaitseõiguste teostamiseks, kuna esiteks oli advokaatidel ja veelgi enam esimesel hagejal raskusi kohtuistungiga käigu jälgimisega ja selles nõuetekohaselt osalemisega, teiseks oli esimese hageja advokaatidel temaga suhtlemine raskendatud, ja kolmandaks seadis kriminaalkohus piirangud süüdistatavate ja nende esindajate võimalusele esitada tõendeid ja lasta tunnistajatel süüdistatava kasuks ütlushi anda, ja samuti vaelelda tulemuslikult vastu süüdistaja esitatud asjaoludele ja tunnistajatele ning süüdistatavatel endil sõna saada.
- 182 Teiseks on neis aruannetes ehk eeskätt D. aruandes sisuliselt väidetud, et esimese hageja kartus, et tema suhtes ei olda erapooletud, on objektiivselt põhjendatud. Esiteks annab D. aruande kohaselt tunnistust negatiivselt erapooletust suhtumisest selle isiku suhtes see, et prokuratuuri uurimine toimus eriti lühikese aja jooksul, ja see, et Egiptuse teiste töösturite suhtes, kes samuti oli saanud tasuta energialitsentse, uurimist ei alustatud. Samuti leiab selle aruande koostaja, et kohtu samasugune kallutatud väljendus kohtuistungitel kriminaalkohtu silmapaistvalt erinevas suhtumises esiteks süüdistuse poolel osalenud erinevatesse isikutesse ja süüdistatavate kasuks tunnistajate vastu suunatud vaenulikesse reaktsioonidesse, ja teiseks kaitseadvokaatidesse ja süüdistatavatesse. Teiseks on M.-i aruandes kõnealuse kriminaalkohtu erapooletuse puudumine tuletatud nii kohtu liikmete ruumilisest lähedusest prokuröri kui ka kohtu presidendi toimingutest, mis tunduvad viitavat soovile toetada süüdistust.
- 183 Kolmandaks ilmneb neist aruannetest, et D. ja M. leidsid, et esimese hageja süütuse presumptsiooni säilitamise tingimused ei olnud täidetud. D. viitab selles osas esiteks tõendite ebapiisavale otsimisele süüdistaja uurimise käigus, mis tema hinnangul viidi läbi kiirustades, ja teiseks eeliste, mille kriminaalkohus andis süüdistusele, juhtides kohtuistungit viisil, mis jättis D. hinnangul mulje, et kriminaalkohus kartis, et „talle heidetakse ette vaenulikku suhtumist kodanikesse“. M. leiab selle kohta, et nii süüdistatavate suhtes kohtuistungil võetud füüsilise isoleerimise meetmed kui ka kohtuistungiga meedikajastus, mis M.-i hinnangul sekkus menetlusse, võisid selle põhimõtte järgimist kahjustada.
- 184 Neljandaks ja viimaseks tuleb välja tuua, et D. väljendab oma aruandes kahtlust kohtu sõltumatuses samadel põhjustel, mis panid teda kahtlema kohtu erapooletuses. Ta rõhutab eelkõige, et hirm avaliku arvamuse ees võis mõjutada kohtu hinnangut esimese hageja süüle.
- 185 Järgmiseks, kahest Egiptuse kassatsioonikohtu otsusest ilmneb, et see kohus leidis 2011. aasta kriminaalasjades nr 38 ja nr 291, et arvesse võtmata on jäetud hagejate vastuväited ja nende taotlused menetluse peatamiseks. Peale selle tuleb märkida, et kolme kõnealuse kriminaalasja puhul (2011. aasta kohtuasjad nr 38, nr 107 ja nr 291) heidetakse esimese astme kohtule muu hulgas ette, et ta ei toonud välja, et süüdistatavate süü tuleneb konkreetsetest tõenditest, ja 2011. aasta kohtuasja nr 291 puhul hageja süü eeldamist seoses kahes teises kohtuasjas käsitletud riigi vara seadusvastase omastamise tegudega, mis oli vajalik eeldus tema süü tuvastamiseks selle kohtuasja esemeks olnud rahapesu tegudes.

- 186 Viimaseks tuleb märkida, et IBAHRI aruannetes on esile toodud teatavad Egiptuse kohtusüsteemile iseloomulikud tunnused ja häired, mis võivad mõjutada kohtute sõltumatust (vt eespool punktid 140 ja 141).
- 187 Sellele vaatamata tuleb märkida, et olenemata sellest, milline tähtsus on kõnealustes dokumentides sisalduval teabel esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni austamisele rikkumise hindamise seisukohalt, ei ole see teave iseenesest selline, mis oleks pidanud viima nõukogu juba ainuüksi selle teabe põhjal järeldusele, et nende õiguste raske rikkumine on selle isiku suhtes toimunud kriminaalmenetluste usaldusväärst tõenäoliselt pöördumatult kahjustanud, ja et seetõttu on ta kohustatud hagejaid puudutavad loetelukanded lõplikult kustutama. Arvestades kogu teavet, mis nõukogul oli otsuse 2015/486 vastuvõtmisel, ei olnud nimelt eeldus, et need menetlused võivad, vastupidi, lõppeda otsusega, mille puhul ei esine niisuguseid rikkumisi, usutavust kaotanud.
- 188 Selle kohta tuleb märkida, et otsuse 2015/486 vastuvõtmise ajal ilmnis Egiptuse ametivõimude poolt antud teabest hageja suhtes toimunud menetluste seisu kohta (vt eespool punktid 82, 83 ja 87), et pärast seda, kui Egiptuse kassatsioonikohus tühistas esimese astme kohtu otsused, saadeti kohtuasjad asja sisuliselt lahendavasse kohtusse uue otsuse tegemiseks tagasi ja nende menetlus jätkus. Lisaks oli täpsustatud, et 2011. aasta kohtuasjas nr 107 taotleti ekspertiisi tegemist ja 2011. aasta kohtuasjas nr 291 oli menetlus peatatud kuni otsuse tegemiseni 2011. aasta kohtuasjades nr 38 ja nr 107.
- 189 Seega sai nõukogu selle teabe põhjal mõistlikult järeldada, et Egiptuse pädeval kohtul on võimalik asi pärast Egiptuse kassatsioonikohtult tagasi saamist uuesti sisuliselt lahendada tingimustes, mida ei mõjuta tegurid, mida D. ja M.-i aruannetes kirjeldati esimese hageja õigust õiglasele kohtumenetlusele rikkuvana, ehk seega tingimustes, mis võimaldavad välistada ohu, et need kohtulahendid ei ole usaldusväärsed.
- 190 Eelkõige annab see teave alust järeldada, et kõnealuste kohtuasjade esimeses kohtuastmes uuesti läbivaatamisel võeti arvesse teatavaid kaalutlusi, millest lähtuvalt Egiptuse kassatsioonikohus tühistamisotsused tegi. Nii ei ole välistatud, et 2011. aasta kohtuasjas nr 107 taotletud ekspertiisi eesmärk oli välja selgitada, mis tagajärjed peavad olema selle kassatsioonikohtu tuvastusel, et süüdistatavate kuritegelik tahtlus ei ole tõendatud. Ka menetluse peatamine 2011. aasta kohtuasjas nr 291 näib vastavat sama kohtu poolt tuvastatud asjaolule, et esimese astme kohus eeldas selles kohtuasjas otsuse tegemisel, et esimene hageja on süüdi riigi vara seadusvastases omastamises, mida käsitleti 2011. aasta kohtuasjades nr 38 ja nr 107.
- 191 Pealegi ei olnud hagejad esitanud ajaks, mil tehti otsus 2015/486, asjaolusid, millest ilmneks, et 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291 oleks pärast seda, kui need Egiptuse kassatsioonikohtu otsuste järel asja sisuliselt lahendavale kohtule tagasi saadeti, eiratud esimese hageja õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile.
- 192 Igal juhul sai nõukogu PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumil põhjal järeldada, et esimesel hagejal oleks olnud võimalik esitada Egiptuse kassatsioonikohtule uus kaebus esimese astme kohtu uue otsuse peale, millega memorandumil andmetel pidi asi lõplikult sisuliselt lahendatama, juhul kui kassatsioonikohus võtab kassatsioonkaebuse menetlusse. Hagejad ei eitanud Üldkohtus selle teabe paikapidavust.
- 193 Seega tuleb teha järeldus, et otsuse 2015/486 vastuvõtmise ajal ei olnud nõukogu käsutuses olnud teabe põhjal võimalik eeldada, et esimene hageja mõistetakse tõenäoliselt süüdi tema õiguse tõhusale kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni rikkumise teel, ja et need rikkumised toovad hagejate jaoks tõenäoliselt kaasa hüvitamatu kahju. Seega ei olnud otsus pikendada hagejaid puudutavate kannete kehtivust otsuse 2011/172 lisas ühelt poolt nende varade külmutamise eesmärgi ja teiselt poolt eesmärgi toetada Egiptuse ametivõime, mille raames varade külmutamine toimus, seisukohalt ilmselgelt sobimatu.

- 194 Tõendid, mis hagejad esitasid enne otsuse 2016/411 ja otsuse 2017/496 vastuvõtmist, ei andnud nõukogule 2016. ja 2017. aastal alust muuta oma seisukohta küsimuses, kas hagejaid puudutavate kannete kehtivust tuleb pikendada.
- 195 Kõigepealt, hagejad toovad hagiavalduse esimeses muutmisavalduses esile kolm asjaolu: esiteks oma Egiptuse esindajate 10. märtsi 2016. aasta õigusliku arvamuse, millest ilmneb, et Egiptuse kohtu 23. veebruari 2011. aasta otsus, millega kinnitatakse Egiptuse peaprokuröri 21. veebruari 2011. aasta määrus hagejate varade külmutamiseks, tehti nende õigust õiglasele kohtumenetlusele rikkudes; teiseks et esimesele hagejale mõistetud erinevate vabadusekaotuslike karistuste kogupikkus kujutab endast ebainimlikku ja alandavat kohtlemist harta artikli 4 ja EIÕK artikli 3 tähenduses, ja kolmandaks asjaolu, et Egiptuse ametivõimude 2. veebruari 2016. aasta kirjas viidatakse mitmele kohtumenetlusele, millest esimest hagejat ja tema esindajaid Egiptuses ei olnud teavitatud, nagu nähtub nende 28. veebruari 2016. aasta dokumendist.
- 196 Mis puudutab esimest asjaolu ehk hagejate Egiptuse esindajate 10. märtsi 2016. aasta õiguslikku arvamust, siis vaidlust ei ole selles, et hagejad lisasid selle 14. märtsil 2016 neist igäihe poolt nõukogule saadetud kirjale.
- 197 Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et nagu nähtub Egiptuse ametivõimude 14. märtsi 2016. aasta kirjast, saab kohtu otsuseid, millega kinnitati Egiptuse peaprokuröri määrused varade külmutamiseks, vaidlustada kolmekuulise tähtaja jooksul. Hagejad ei ole sellele teabele vastu vaielnud. Samas on hagejate Egiptuse esindaja õiguslikus arvamuses, millele nad tuginevad, mainitud ainult kaebust Egiptuse kohtu 23. veebruari 2011. aasta otsuse peale või sellise kaebuse kohta tehtava võimaliku kohtuotsuse sisu. Järelikult isegi kui oletada, et selles õiguslikus arvamuses sisalduvad väited on piisavalt veenvad, ei järeldu sellest ikkagi, et Egiptuse õiguses ette nähtud kohtulik kaitse seoses selliste otsustega nagu 23. veebruari 2011. aasta otsus ei olnud tõhus.
- 198 Järgmiseks, hagejad ei vaidle vastu sellele, et 21. veebruari 2011. aasta määrus varade külmutamiseks, mis kinnitati kohtu 23. veebruari 2011. aasta otsusega, on põhjendatud pooleli oleva menetlusega 2011. aasta kohtuasjas nr 38, milles käsitletakse tegusid, mille Egiptuse peaprokuratuur kvalifitseeris riigi vara seadusvastase omastamisena, ja vajadusega ennetavalt tagada seadusvastaselt omastatud varade kõrvaletoometamine. Seetõttu olenemata nende tegude karistusõigusliku kvalifikatsiooni õigsuse küsimusest, mida käesoleva väite raames ei ole tõstatatud, ei saa rikkumised, mille esinemist 10. märtsi 2016. aasta õiguslikus arvamuses väidetakse, mingil juhul seada kahtluse alla varade külmutamise määruse ja selle kõigi hagejate varadele kohaldamise alust. Pealegi ei eita hagejad seda, et nagu nähtub Egiptuse ametivõimude samast kirjast, arvas Egiptuse peaprokurör neljanda hageja taotlusel 21. veebruari 2011. aasta varade külmutamise määruse kohaldamisalast välja selle hageja teatud varad, mis kuulusid talle enne abiellumist. Järelikult selgub, et 23. veebruari 2011. aasta otsus, millega kinnitati varade külmutamise määrus, ei välistanud eelkõige teise, kolmanda ja neljanda hageja jaoks võimalust esitada taotlused oma teatavate varade väljajätmiseks selle määruse kohaldamisalast ja piirata selle määruse negatiivsed tagajärjed oma varale ainult sellega, mis on vajalik selle määruse eesmärkide saavutamiseks. Seega sai nõukogu õigesti leida, et määrus, millest ta nende isikute loetellu kandmisel lähtus, oli usaldusväärne, olenemata 10. märtsi 2016. aasta õiguslikus arvamuses sisalduvatest väidetest.
- 199 Viimaseks, vaidlust ei ole selles, et nagu nähtub Egiptuse ametivõimude 14. märtsi 2016. aasta kirjast, tehti kaks teist varade külmutamise määrust kõigi hagejate suhtes 2011. aasta kohtuasjade nr 107 ja nr 291 raames ja need kaks määrust olid nimetatud kirja saatmise kuupäeval endiselt jõus. Järelikult, isegi kui oletada, et 10. märtsi 2016. aasta õiguslikus arvamuses sisalduvad väited võivad seada kahtluse alla nõukogu õiguse tugineda teise, kolmanda ja neljanda hageja loetellu kandmisel 21. veebruari 2011. aasta määrusele, ei saa need igal juhul teda kohustada lõpetama nende kannete kehtivuse pikendamist, sest vähemalt pikendamine sai tugineda teistele eespool mainitud määrustele.

- 200 Mis puudutab teist asjaolu ehk esimesele hagejale määratud vabadusekaotuslike karistuste kogukestust, siis isegi kui oletada, et see asjaolu omab tähtsust esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni rikkumise hindamisel, ei ilmne toimikumaterjalidest, et sellest oleks nõukogu teavitatud enne otsuse 2016/411 vastuvõtmist. Igal juhul piisab kui märkida, et EIK 9. juuli 2013. aasta kohtuotsus *Vinter jt vs. Ühendkuningriik* (CE:ECHR:2013:0709JUD 006606909), millele hagejad oma väidete põhjendamiseks viitavad, ei võimalda teha järeldust, et sellise pikkusega vabadusekaotusliku karistuse määramine, nagu saadi hagejale mõistetud karistuste liitmisel, ei kujuta endast iseenesest, olenemata nende karistuste täideviimise tingimustest, ebainimliku ja alandava kohtlemise keelu rikkumist. Lisaks saadi vabadusekaotusliku karistuse kogukestus 54 aastat, millele hagejad viitavad, esimese astme kohtu poolt 2011. aasta kriminaalasjades nr 38, nr 107 ja nr 291 mõistetud karistuste liitmisel. Egiptuse kassatsioonikohus aga tühistas need otsused ja miski ei anna alust eeldada, et pärast esimesse kohtuastmesse tagasi saatmist mõistetakse esimese hagejale uuesti analoogse kogupikkusega vabadusekaotuslikud karistused. Väidetav rikkumine on seega igal juhul puhtalt hüpoteetiline.
- 201 Mis puudutab kolmandat asjaolu ehk kohtumenetlusi, millest esimest hagejat ja tema esindajaid ei teavitatud, siis tuleb märkida, et see asjaolu on seotud uurimisega kolmes kohtuasjas, millest 2013. aasta kohtuasi nr 376 puudutab rahapesu, 2011. aasta kohtuasi nr 4 kriminaaltulu ja 2012. aasta kohtuasi nr 274 (hiljem 2015. aasta kohtuasi nr 244) uuesti rahapesu. Kuid erinevalt kriminaalmenetlustest 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291 ei võimalda miski Egiptuse ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas, kus neid kohtuasju mainitakse, teha järeldust, et nende uurimiste ja riigi vara seadusvastase omastamise tegude vahel otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 tähenduses on seos. Seetõttu ei saanud nõukogu igal juhul tugineda hagejate loetellu kandmisel neile uurimistele (vt selle kohta ja analoogia alusel 28. mai 2013. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-200/11, ei avaldata, EU:T:2013:275, punktid 48 ja 73), nii et nende uurimiste käigus väidetavalt toime pandud rikkumised ei saanud kuidagi avaldada mõju hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisele.
- 202 Teiseks mainivad hagejad hagiavalduse teises muutmisavalduses veel esimese hageja eelvangistamist 7. märtsil 2017, mis hagejate hinnangul rikub Egiptuse põhiseaduse asjakohaseid sätteid, Egiptuse kriminaalmenetluse seaduse artiklit 143 ning EIÕK artiklis 5 ette nähtud keeldu isikut meelevaldselt kinni pidada.
- 203 Hagejate esitatud teabe põhjal kohaldati esimese hageja suhtes 2011. aasta kohtuasjas nr 107 30 kuu pikkust eelvangistust, kuni see lõpetati kriminaalkohtu 5. augusti 2013. aasta otsusega, sest Egiptuse kriminaalmenetluse seaduse artiklis 143 ette nähtud eelvangistuse maksimumpikkus 18 kuud oli möödunud. Hagejad leiavad, et selle isiku eelvangistamine samas kohtuasjas peetud 7. märtsi 2017. aasta kohtuistungil järel on nende sätetega vastuolus ega ole millegagi põhjendatud. Nende väidete põhjendamiseks esitavad nad koopia Egiptuse 18. jaanuari 2014. aasta põhiseaduse artiklist 54 ja kriminaalmenetluse seaduse artiklist 143, Egiptuse juristide arvamused selle sätte kohaldamise kohta, esimese hageja Egiptuse esindajate 8. aprilli 2017. aasta taotluse tema koheseks vabastamiseks ning EIK kohtupraktika EIÕK artikli 5 kohta.
- 204 Sellele vaatamata tuleb märkida, et nõukogule 7. märtsil 2017 saadetud kirjas piirdus esimene hageja rõhutamisega, et tema eelvangistamine toimus tema Egiptuse esindajate hinnangul tema õigust õiglasele kohtumenetlusele rikkudes ja ajal, mil teda oli juba rohkem kui kolm aastat kinni peetud ja Egiptuse kassatsioonikohus oli tema suhtes tehtud süüdimõistavad otsused tühistanud. Samas ei tuginenud esimene hageja selles kirjas asjaoludele, mille hagejad on esitanud Üldkohtus, et põhjendada oma väiteid Egiptuse õiguse rikkumise kohta ja meelevaldse vabadusevõtmise vastaste tagatiste rikkumise kohta, sealhulgas koopia Egiptuse õiguse asjakohastest sätetest. Lisaks ei ilmne toimikumaterjalidest, et esimene hageja oleks enne, kui tehti otsus 2017/496, esitanud nõukogule konkreetseid asjaolusid, mis kinnitaks tema väidet, et tema suhtes kohaldati 7. märtsi 2017. aasta kohtuistungil järel tõepoolest eelvangistust.

- 205 Tuleb aga meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õigusakti õiguspärasuse hindamisel lähtuda selle akti vastuvõtmise ajal esinenud faktilistest ja õiguslikest asjaoludest (vt 3. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. komisjon*, C-398/13 P, EU:C:2015:535, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 4. septembri 2015. aasta kohtuotsus *NIOC jt vs. nõukogu*, T-577/12, ei avaldata, EU:T:2015:596, punkt 112 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 206 Järelikult ei saa hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist 2017. aastal hinnata lähtuvalt asjaoludest, mille nad esimest korda esitasid hagiavalduse teises muutmisavalduses ja mida on käsitletud eespool punktides 202 ja 203. Neile asjaoludele ei saa nimelt mingil juhul tulemuslikult tugineda, selleks et näidata, et nõukogu tegi vea, hinnates asjaolusid, mille hagejad esitasid talle enne, kui ta võttis vastu otsuse 2017/496.
- 207 Neil asjaoludel ei võimalda otsuse 2017/496 vastuvõtmisel nõukogu käsutuses olnud teave isegi juhul, kui oletada, et esimese hageja eelvangistamine on asjakohane tema õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile rikkumise hindamisel, teha kindlat järeldust, et esimese hageja põhiõigusi rikuti raskelt või et esines kas või sellise rikkumise tõenäosus, mistõttu teda puudutava kande kehtivuse pikendamine oleks ilmselgelt vastuolus otsuse 2011/172 eesmärkidega.
- 208 Esiteks ei võimalda see teave nimelt piisavalt veenvalt kindlaks teha, kas esimene hageja tõepoolest eelvangistati, ja kui pikk oli selle vangistuse tegelik kestus. Teiseks, asjaolud, et esimene hageja oli enne olnud vangistuses rohkem kui kolm aastat ja et talle määratud vabadusekaotuslikud karistused tühistati, ei tõenda iseenesest, et see eelvangistus oleks olnud ebaseaduslik või meelevaldne. Seetõttu ei saanud see teave kohustada nõukogu esimest hagejat puudutavat kannet kustutama.
- 209 Teise väite teine osa tuleb seega tagasi lükata.

2) Esimene väiteosa, mille kohaselt ei veendunud nõukogu, et hagejate suhtes Egiptuses toimuvates kohtumenetlustes järgitakse põhiõigusi, ja lähtus ümberlükkamatust eeldusest, et Egiptuse ametivõimud täidavad põhiõiguste austamise kohustust

- 210 Hagejad väidavad sisuliselt, et arvestades EL lepingu sätteid ja liidu õiguse põhimõtteid, mis reguleerivad nõukogu kohustusi seoses põhiõiguste austamisega, ei võinud nõukogu talle esitatud asjaolusid arvestades hagejate kahjuks kohaldada ümberlükkamatut eeldust, et esimese hageja õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile on austatud, ja need asjaolud seetõttu kontrollimata jätta. Pikendades eelkõige seda isikut puudutavate kriminaalmenetluste põhjal hagejaid puudutavate kannete kehtivust, ilma ise uurimist läbi viimata, kiitis nõukogu hagejate hinnangul heaks nendes menetlustes toimunud rikkumised.
- 211 Selles küsimuses tuleb meelde tuletada, et asjaomaseid isikuid isiklikult puudutavate piiravate meetmete vastuvõtmisel on nõukogu kohustatud järgima hea halduse põhimõtet, mis nõuab temalt eelkõige, et ta hindaks hoolikalt ja erapooletult talle esitatud tõendeid, võttes iseäranis arvesse nende isikute esitatud märkusi ja võimalikke õigustavaid asjaolusid (vt selle kohta ja analoogia alusel 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 114, 115 ja 119).
- 212 Järelikult nõuab harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus üldjuhul, et otsuse kanda isiku nimi nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, aluseks olevate põhjenduste õiguspärasuse täielikku kontrollimist. Eelkõige peab liidu kohus veenduma, et otsus, mis puudutab seda isikut isiklikult, põhineb piisavalt kindlal faktilisel alusel (vt selle kohta 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 213 Täpsemalt, nagu Üldkohus eespool punktis 69 tuvastas otsusega 2011/172 kehtestatud piiravate meetmete korra kohta, ei saa asjaolu, et Egiptuses toimuvad asjasse puutuva isiku suhtes kohtumenetlused, kujutada endast sellist piisavalt kindlat faktilist alust, kui on põhjust arvata, et nende menetluste tulemusel tehtav otsus ei ole usaldusväärne, ehk eelkõige, et see on vastuolus õigusest õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni austamisele tulenevate nõuetega.
- 214 Vastavalt ülalmainitud üldpõhimõtetele peab Üldkohus seega läbi viima täieliku kontrolli, et kindlaks teha, kas nõukogu täitis kohustuse hinnata asjaolusid hoolikalt ja erapooletult, veendumaks, et esimese hageja suhtes toimuvaid kohtumenetlusi saab pidada usaldusväärseks. Täpsemalt tuleb selle kontrolli raames kindlaks teha, kas nõukogu leidis õigesti, et tema käsutuses on piisavalt teavet, järeldamiseks, et käesoleval juhul on see nii, olenemata hagejate vastupidistest väidetest.
- 215 On tõsi, et nõukogult ei saa nõuda, et ta küsiks neid väiteid toetavate konkreetsete asjaolude puudumisel Egiptuse ametivõimudelt täiendavat teavet. Sellele vaatamata ei ole tal endal hinnangu andmisel mingit kaalutusruumi, kui hagejate esitatud teave nõuab, et ta teeks sellised toimingud (vt selle kohta ja analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punktid 68–73).
- 216 Käesoleval juhul tõdes Üldkohus eespool punktides 110–112 lähtuvalt nõukogu käsutuses olnud dokumentidest ja nõukogu antud selgitustest, et nõukogu leidis, et hagejate esitatud teave ei sea olenemata selle asjakohasusest ja usaldusväärsusest kahtluse alla tema hinnangut Egiptuse kohtumenetlustes tagatud põhiõiguste austamise kohta, mille andmisel ta oli lähtunud eelkõige PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumist, mida kinnitab NCRAA 5. detsembri 2016. aasta memorandum. Pealegi [*konfidentsiaalne*].
- 217 Selle kohta tuleb tõdeda, et arvestades hagejate esitatud asjaolusid ja vaidlustatud otsuste vastuvõtmise ajal nõukogu käsutuses olnud teavet, ei olnud nõukogu kohustatud viima läbi täiendavat kontrolli.
- 218 Nagu ilmneb eespool punktides 85 ja 86 viidatud PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumi sisu kirjeldusest, piirduvad see memorandum ja sellega sisult identne NCRAA 5. detsembri 2016. aasta memorandum kõigest selle õigusliku raamistiku kirjeldamisega, milles leidsid aset otsusele 2011/172 lisatud loetellu kantud isikute suhtes toimunud kriminaalmenetlused, ja üldiste kinnituste andmisega selle kohta, kuidas Egiptuse kohtud austavad õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni. Nendes puuduvad konkreetsed andmed, mis vastaks hagejate väidetele, et esimese hageja suhtes toimunud kriminaalmenetlustes rikuti tema vastavaid õigusi, ja neid väiteid toetavatele asjaoludele, mis ilmnevad eelkõige D. ja M.-i aruannetest.
- 219 Nagu aga märgitud eespool punktis 188, oli nõukogul otsuse 2015/486 vastuvõtmisel siiski teatavat teavet nende kriminaalmenetluste hilisemate etappide kohta, mida põhiõiguste rikkumist käsitlevad väited puudutavad.
- 220 Esiteks oli nõukogul vähemalt alates 2014. aastast teada, et Egiptuse kassatsioonikohus tühistas esimese hageja suhtes esimeses kohtuastmes tehtud süüdimõistvad otsused. Nõukogu sai seega õigesti järeldada, et esimese hageja õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile rikkumine, mis eelkõige D. ja M.-i aruannete kohaselt leidsid aset menetlustes, milles süüdimõistvad kohtuotsused tehti, ei saanud isegi juhul, kui need oleks tõendatud, mõjutada kõnealuste kriminaalmenetluste usaldusväärsust.
- 221 Kõnealuste Egiptuse kassatsioonikohtu otsuste sisu, millest nõukogu sai nähtuvalt eespool punktis 103 esile toodust teada juba hagejate hagedest kohtuasjades T-375/14–T-378/14, võimaldas seda analüüsi kinnitada. Nende kohtuotsuste põhjendustest ilmneb nimelt, et esimese astme kohtu otsuseid ei tühistatud mitte ainult menetlusnormide rikkumise tõttu, vaid ka materiaalõigusnormide sellise rikkumise tõttu, mis mõjutab nende kohtuotsuste põhistusi tervikuna ja – nagu eespool punktis 185 tuvastatud – on seotud vajakajäämistega süüdistatavate vastuväidete arvesse võtmisel ja nende süü

- tõendamisel. Seetõttu sai nendest otsustest järeldada, et kohtuasja esimese astme kohtusse tagasi saatmisel peab esimese astme kohus süüdistatavate vastutuse küsimuse ja sellest lähtuvalt ka karistused uuesti sisuliselt täies ulatuses läbi vaatama.
- 222 Lisaks sai nõukogu nendest kohtuotsustest õigesti järeldada, et kohtulik kaitse, mis Egiptuse õiguses on tagatud võimalusega kaevata edasi Egiptuse kassatsioonikohtule, oli olnud esimese hageja seisukohalt tõhus ja kujutas endast tema õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile konkreetset tagatist. Sellele analüüsile sai leida kinnitust asjaolust, et 2011. aasta kohtuasjades nr 38 ja nr 291 toimunud kriminaalmenetlustes tehtud kohtuotsustes määras kassatsioonikohus, et need asjad saadetakse teisele kohtukoosseisule, ja asjaolust, et 2011. aasta kohtuasjas nr 107 toimunud kriminaalmenetluses saadeti kohtuasi teisele kohtule.
- 223 Teiseks, nagu märgitud eespool punktis 190, sai 2011. aasta kohtuasjas nr 107 taotletud ekspertiisist ja 2011. aasta kohtuasjas nr 291 menetluse peatamisest kuni lõpliku otsuse tegemiseni 2011. aasta kohtuasjades nr 38 ja nr 107 (hagejad ei ole neid faktilisi asjaolusid eitanud) järeldada, et esimese astme kohus võttis arvesse Egiptuse kassatsioonikohtu kaalutlusi, millest lähtuvalt esimest hagejat puudutavad süüdimõistvad otsused tühistati.
- 224 Kolmandaks, PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumis mainitud võimalus esitada kriminaalasjades Egiptuse kassatsioonikohtule teine kassatsioonkaebus, mis võib juhul, kui see menetlusse võetakse, viia kassatsiooniasemes lõpliku sisulise lahendi tegemiseni, on küll iseenesest ebapiisav asjaolu esimese hageja põhiõiguste rikkumise ohu täielikuks välistamiseks, kuid käesoleva asja raames on see siiski asjakohane.
- 225 Nimelt, kuna Egiptuse kassatsioonikohtu otsuste põhjendused tähendavad, et olemas on tõhus kohtulik kaitse – nagu tõdetud eespool punktis 222 –, sai nõukogu mõistlikult eeldada, et juhul, kui esimesel hagejal tuleb esitada teine kassatsioonkaebus esimese astme kohtu otsuste peale sellesse kohtuastmesse tagasi saadetud kriminaalmenetlustes, siis tagataks talle uuesti selline kohtulik kaitse.
- 226 Neljandaks ja viimaseks, eespool punktist 191 ilmneb, et hagejad ei olnud otsuse 2015/486 tegemise ajaks teatanud ühestki asjaolust, mis tekitaks põhjendatud küsimusi ohu kohta, et esimese astme kohus rikkus pärast kassatsioonikohtu poolt kriminaalasjade esimesse kohtuastmesse tagasi saatmist esimese hageja õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile.
- 227 Nendel asjaoludel tuleb tõdeda, et arvestades kogu teavet, mis nõukogul selleks kuupäevaks oli, sai ta õigesti leida, et tema käsutuses on piisavalt asjaolusid, mis võimaldasid esiteks teha järelduse, et esimese hageja põhiõiguste rikkumine ei saanud isegi juhul, kui see oleks tõendatud, enam mõjutada kõnealuste kriminaalmenetluste käiku, ja teiseks, et ei olnud mõistlikku põhjust karta, et nende kriminaalmenetluste käiku võivad muuta sellised rikkumised, mis toimuvad hilisemas menetlusetapis. Seega sai nõukogu nende asjaolude põhjal mõistlikult eeldada, et need kriminaalmenetlused on usaldusväärsed, ilma et tal oleks sellega seoses vaja läbi viia täiendavat kontrolli Egiptuse ametivõimude juures.
- 228 Asjaolude kohta, mis hagejad esitasid seoses otsuste 2016/411 ja 2017/496 vastuvõtmisega, tuleb nende analüüsist eespool punktides 195–208 järeldada, et need ei sea seda hinnangut kahtluse alla.
- 229 Nimelt, esiteks ilmneb eespool punktidest 197–201, et hagejad ei ole tõendanud, et põhiõiguste rikkumised, mille toimumist nad väidavad, et vaidlustada neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine 2016. aastal, võisid mõjutada nende kriminaalmenetluste usaldusväärsust, millele nõukogu sai kõnealuse pikendamise puhul tugineda.
- 230 Teiseks ilmneb eespool punktidest 204–208, et hagejate poolt nõukogule enne otsuse 2017/496 vastuvõtmist esitatud asjaolud, mis olid piisavalt tõendatud, ei olnud iseenesest sellised, mis saaks tekitada põhjendatud küsimusi seoses ohuga, et esimese hageja põhiõigusi rikuti tema väidetava

eelvangistusse paigutamise, ja et nõukogule ei saa ette heita, et ta ei võtnud arvesse asjaolusid, mis nad esimest korda esitasid Üldkohtus, et tõendada niisuguse rikkumise toimumist. Nõukogu ülesanne on hinnata, kas antud olukorras nõuavad need asjaolud täiendava teabe küsimist Egiptuse ametivõimudelt enne hagejaid puudutava kande kehtivuse võimalikku uut pikendamist.

- 231 Neid kaalutlusi ei sea kahtluse alla ka Šveitsi Konföderatsiooni kriminaalkohtu 12. detsembri 2012. aasta otsus ega Liechtensteini konstitutsioonikohtu 28. augusti 2012. aasta ja 30. septembri 2013. aasta otsused, mida hagejad oma väidete põhjendamiseks osundavad. Nagu eespool punktides 101 ja 102 on märgitud, tühistati nende otsustega Egiptuse ametivõimude taotlusel võetud õigusabi meetmed mitte asjasse puutuvate isikute õiguse õiglasele kohtumenetlusele rikkumise tõttu, vaid ohu tõttu, et neile isikutele võib niisuguste rikkumiste tõttu kahju tekkida. Mis lisaks konkreetsemalt puudutab kahte viimast eespool mainitud kohtuotsust, siis need olid seotud Egiptuse ametivõimude taotlusega, mis puudutas esimese hageja suhtes toimuvaid kriminaalmenetlusi, ja asjaomane kohus lähtus oma otsuses eelkõige IBAHRI ja M.-i aruannetest, mis olid ka nõukogule edastatud. Siiski, nagu märgitud eespool punktis 149, isegi kui oletada, et nende kohtute tühistatud õigusabi meetmed oleksid võrreldavad käesolevas asjas vaidlusaluste meetmetega, mida hagejate suhtes kohaldatakse, tegid need kohtud oma otsused teiste faktiliste asjaolude põhjal kui need asjaolud, mis olid teada nõukogule. Nimelt, nagu tõdetud eespool punktides 218–230, sai nõukogu talle vaidlustatud otsuste tegemise kuupäeval teada olnud kogu teavet arvestades õigesti leida, et puuduvad mõjuvad põhjused kartmaks, et hagejate õiguse õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsioonile rikkumised võiks mõjutada nende suhtes toimuvate kohtumenetluste tulemust.
- 232 Kõigest eelnevast tuleneb, et arvestades kogu teavet, mis nõukogul oli, ei teinud ta viga nende asjaolude hindamisel, mis hagejad talle esitasid seoses nende suhtes Egiptuses toimunud kohtumenetlustes aset leidnud põhiõiguste rikkumistega, kui ta asus seisukohale, et need ei vaja täiendavat kontrollimist. Seega väidavad hagejad vääralt, et nõukogu lähtus nende kahjuks ümberlökkamatust eeldusest, et Egiptuse ametivõimud täidavad põhiõiguste austamise kohustust, ja rikkus oma kohustust tagada see austamine, eriti mis puudutab harta artiklites 47 ja 48 sätestatud õigusi. Seega tuleb teise väite esimene osa ja järelikult see väide tervikuna tagasi lükata.

2. Kolmas väide, et järgitud ei ole otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 ja määruse nr 270/2011 artikli 2 lõikes 1 ette nähtud üldkriteeriume

- 233 Kolmanda väitega väidavad hagejad, et neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine ei ole kooskõlas otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 ja määruse nr 270/2011 artikli 2 lõikes 1 ette nähtud üldkriteeriumidega, sest esiteks ei ole nõukogu esitanud tõendeid, mis võimaldaks tuvastada, et hagejad on tunnistanud vastutavateks Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise eest, ja teiseks ei ole tõendatud, et selle pikendamise põhjendus ehk asjaolu, et nende suhtes toimusid kohtumenetlused, mille Egiptuse ametivõimud olid algatanud Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise asjus ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni alusel, põhines piisaval faktilisel alusel. See väide koosneb sisuliselt neljast osast. Esimeses osas väidavad hagejad, et esimese hageja suhtes ei toimu kohtumenetlused seoses riigi vara seadusvastase omastamisega ÜRO korrupsioonivastane konventsiooni tähenduses, sest talle süüks pandavaid tegusid ei saa nii kvalifitseerida. Teises väiteosas leiavad nad, et nagu näitavad Egiptuse kassatsioonikohtu otsused, millega tühistati esimese hageja suhtes tehtud süüdimõistvad otsused, ei põhine esimese hageja suhtes toimuvad menetlused ühelgi tõendil. Kolmandas väiteosas kinnitavad nad, et esimese hageja suhtes toimuvad kohtumenetlused on ajendatud poliitilistest motiividest. Neljandas väiteosas on nad sisuliselt seisukohal, et Egiptuse ametivõimude esitatud asjaolud teise, kolmanda ja neljanda hageja isikliku olukorra kohta ei ole piisav alus nende isikute loetellu kandmiseks.
- 234 Nõukogu omalt poolt vastab, et hagejad piirduvad nende argumentide taasesitamisega, mille Euroopa Kohus ja Üldkohus 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (C-220/14 P, EU:C:2015:147) ja 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) sõnaselgelt tagasi

lökkasid, ning eiravad jõustunud kohtulahendi seadusjõu põhimõtet. Lisaks märgib ta oma seisukohtades hagiavalduse esimese muutmiseavalduse kohta, et mõistele „riigi vara seadusvastane omastamine“ otsusega 2011/172 kehtestatud piiravate meetmete korra raames antud tõlgendust tuleb eelistada sellele mõistele teiste piiravate meetmete korra raames antud tõlgendusele.

a) Sissejuhatavad kaalutlused

- 235 Kõigepealt tuleb märkida, et käesolev väide on tulemusetu osas, milles nendega väidetakse, et vaidlustatud otsustes on eiratud määruse nr 270/2011 artikli 2 lõikes 1 sätestatud kriteeriume. Nende otsustega nimelt üksnes pikendatakse otsuse 2011/172 lisas olevate hagejaid puudutavate kannete kehtivust. Need kriteeriumid ei ole seega käesoleva juhtumi puhul kohaldatavad. Seetõttu tuleb käesolevat väidet sisuliselt analüüsida ainult osas, milles sellega väidetakse, et eiratud on otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 loetletud kriteeriume, mille kehtivust on pikendatud otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496.
- 236 Teiseks, nagu ilmneb eespool punktides 64 ja 65 meelde tuletatud kohtupraktikast, pidi nõukogu tulenevalt hagejate vara külmutamise laadist ja eesmärgist hagejate loetellu kandmisel ühest küljest kontrollima, kas tema käsutuses olevad tõendid võimaldavad kindlaks teha, et nende isikute suhtes oli toimumas üks või mitu kohtumenetlust seoses süüdistustega riigi vara seadusvastases omastamises, ja teisest küljest kontrollima, kas need menetlused võimaldavad need isikud kvalifitseerida vastavalt otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 loetletud kriteeriumidele.
- 237 Selle kohta tuleb tõdeda, et nagu nõukogu esile tõi, on Üldkohus ja Euroopa Kohus juba teinud otsuse küsimuses, kas nõukogu tegi õigesti, kui ta lähtus hagejate esmakordsel loetellu kandmisel vastavalt otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 loetletud kriteeriumidele nende hagejate suhtes toimuvatest kohtumenetlustest.
- 238 Nimelt, ühelt poolt asus Üldkohus 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) seisukohale, et nõukogu sai õigesti kanda hagejate nimed otsuse 2011/172 lissasse ka ainult põhjendusega, et nende suhtes toimus Egiptuses kohtumenetlus, millel oli mis tahes seos riigi vahendite seadusvastast omastamist käsitleva uurimisega. Selle otsuse artikli 1 lõikes 1 määratletud kriteeriumid hõlmavad nimelt nii isikuid, kelle suhtes toimuvad kriminaalmenetlused nende erineval määral osalemise eest Egiptuse riigi vara seadusvastases omastamises, kui ka seotud isikuid, kelle suhtes toimuvad nende kriminaalmenetlustega seotud menetlused, sealhulgas menetlust tagavate meetmete võtmine, mis on mõeldud seadusvastaselt omastada võidud vara säilitamiseks (vt selle kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punktid 67, 95 ja 97). Peale selle nõustus Euroopa Kohus Üldkohtu arutluskäiguga, lahendades selle kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebust kohtuasjas C-220/14 P (5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punktid 71–73).
- 239 Teiselt poolt asus Üldkohus 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93, punktid 132–134 ja 137–140) seisukohale, et Egiptuse ametivõimude poolt nõukogule esitatud tõendid võimaldasid ühest küljest jõuda järeldusele, et need ametivõimud olid andnud hagejale süüks pandud tegudele kvalifikatsiooni, mis vastab riigi vahendite seadusvastasele omastamisele, ja teisest küljest leida, et teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes, kelle kohta Egiptuse peaprokurör oli teinud varade külmutamise määruse, mille kriminaalkohus oli heaks kiitnud ja mis oli seotud riigi vara seadusvastase omastamise uurimise menetlusega, toimus kohtumenetlus riigi vara seadusvastase omastamise uurimise asjas. Euroopa Kohus leidis omakorda, et selles arutluskäigus rikuti õigusnormi (5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punktid 75–84).

- 240 Lisaks tuleb tõdeda, et kohtuasjas T-279/13 lükkas Üldkohus, kes lahendas hagi, mis eeskätt oli esitatud hagejaid puudutava kande kehtivuse otsusega 2013/144 pikendamise vastu, ilmselge põhjendamata tõttu tagasi väite, et järgitud ei ole otsuse 2011/172 (mille kehtivust on pikendatud otsusega 2013/144) artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriume, põhjendusega et Üldkohus oli selle väite toetamiseks esitatud etteheited kohtuasjas T-256/11 juba tagasi lükanud (15. veebruari 2016. aasta kohtumäärus Ezz jt vs. nõukogu, T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78, punktid 54–64).
- 241 Sellest järeldub, et vastavalt jõustunud kohtulahendi seadusjõudu käsitlevale kohtupraktikale, mida on meelde tuletatud eespool punktis 52, ei ole hagejatel võimalik seada käesoleva väite raames kahtluse alla nende esmakordse loetellu kandmise või neid puudutavate kannete kehtivuse otsusega 2013/144 pikendamise seaduslikkust, esitades Üldkohtule küsimused, mis on juba lahendatud eespool punktides 238–240 mainitud Üldkohtu ja Euroopa Kohtu lahendites esitatud põhjendustega.
- 242 Ka selle väite erinevates osades esitatud etteheited või argumendid, mis põhinevad samadel faktilistel ja õiguslikel asjaoludel kui need, mida Üldkohus ja Euroopa Kohus oma ülalmainitud lahendites esitatud põhjendustes juba analüüsisid, tuleb ilmselge põhjendamata tõttu tagasi lükata.
- 243 Sellegipoolest, nagu märgitud eespool punktis 53, on Üldkohtu ülesanne kontrollida, kas hagejad on sellega seoses esitanud uusi õiguslikke ja faktilisi asjaolusid, mida ei ole veel analüüsitud, ja kas need võivad seada kahtluse alla neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise kooskõla otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidega.
- 244 Kolmandaks tuleb märkida, et põhimõtteliselt on hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise raames üksnes nõukogu ülesanne kontrollida, kas hagejate suhtes toimuvad jätkuvalt samad kohtumenetlused. Nimelt, juhul kui nõukogul oli võimalik nende esmakordsel loetellu kandmisel õiguslikult seisukohast piisavalt põhjendatult veenduda, et nende isikute vastutus riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseeritavate tegude eest oli nendes menetlustes vähemalt arutluse all, või teise võimalusena et nende kui seotud isikute suhtes toimusid seotud kohtuasjad, ei saa temalt nõuda, et ta viiks iga kannete kehtivuse pikendamise korral läbi sellise kontrollimise. Selline kohustus saab kehtida ainult juhul, kui ilmnenu on uued asjaolud, mis seavad nende isikute osaluse kõnealustes tegudes või nende tegude kvalifikatsiooni kahtluse alla.
- 245 Siinkohal tuleb lisada, et nagu meenutatud eespool punktis 66, ei ole põhimõtteliselt nõukogu ülesanne hinnata nende asjaolude paikapidavust ja asjakohasust, millel põhinevad Egiptuse kohtumenetlused, vaid vastava hinnangu peavad andma Egiptuse ametivõimud. Nõukogu peab hageja märkusi arvestades küsima Egiptuse ametivõimudelt nende asjaolude kohta selgitusi üksnes juhul, kui tal on põhjendatud kahtlusi selles, kas nende ametivõimude esitatud tõendid on piisavad.
- 246 Käesoleva väite eri osasid tuleb analüüsida neid kaalutlusi silmas pidades.

b) Kolmanda väite esimene osa, mille kohaselt on esimese hageja suhtes toimuvad kohtumenetlused kvalifitseeritud õiguslikult ebaõigesti

- 247 Kolmanda väite esimese osa põhjendamiseks rõhutavad hagejad, et ainult üks esimese hageja suhtes toimuv kohtuasi, 2011. aasta kohtuasi nr 38, on seotud teoga, mille Egiptuse ametivõimud on kvalifitseerinud riigi vara seadusvastaseks omastamiseks. Nad väidavad sellega seoses, et talle süüks pandavaid tegusid ei saa kvalifitseerida riigi vara seadusvastase omastamisena ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni tähenduses, eriti kuna esiteks on need seotud eraõigusliku äriühingu tegevusega ja teiseks ei ole hageja neid toime pannud ametiisikuna. Hagiavalduse esimeses muutmisavalduses lisavad nad, et esimest hagejat puudutavate menetluste hulgast, mida on mainitud Egiptuse ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas, on ainult neli seotud kohtumenetlustega. Peale selle vaidlevad nad vastu riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseerimise liidu õiguse seisukohalt ning täpsemalt Üldkohtu kohtupraktika ja „üldise rahvusvahelise õiguse“ seisukohalt. Nad

väidavad ka, et nõukogu peab lähtuma selle mõiste autonoomsest määratlusest, mis on eraldiseisev sellele Egiptuse ametivõimude antud sisust. Hagiavalduse teises muutmisavalduses väidavad nad, et kooskõla liidu õiguses määratletud riigi vara seadusvastase omastamise mõistega tuleb hinnata, arvestades kolme tingimust, mille hulgas on avaliku üksuse valduses või tema kontrolli all olevate varade või esemete mittesihipärane ebaseaduslik kasutamine, rahaliselt hinnatava kahju tekkimine sellele üksusele ja nõue, et süüks pandav seadusvastane omastamine oleks Egiptuses kahjustanud õigusriigi põhimõtet. Nende väitel ei ole need tingimused käesoleval juhul täidetud osas, mis puudutab 2011. aasta kohtuasja nr 38. Viimaseks leiavad hagejad, et 2011. aasta kohtuasjad nr 107, nr 291 ja nr 639 ei puuduta riigi vara seadusvastast omastamist. Nende hinnangul puudutab neist kohtuasjadest esimene ainult õigusevastast kokkulepet energialitsentside saamiseks, teine süüdistusi rahapesus ja kolmas süüdistusi äriühingu El-Dekheila poolt tasumisele kuuluva maksu valesti arvutamises.

248 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et Egiptuse ametivõimude poolt nõukogule esialgu esitatud dokumentide hulgas, mis on hagile lisatud, oli ainult ühes käsitletud esimese hageja suhtes toimuvat kriminaalmenetlust: 2011. aasta kohtuasjas nr 38. Seevastu – nagu mainitud eespool punktis 83 – on Egiptuse ametivõimude poolt aastatel 2014 ja 2015 esitatud ajakohastatud teabe hulgas mainitud seitset kriminaalmenetlust (2011. aasta kohtuasjad nr 38, nr 107, nr 291, nr 457, nr 541 ja 2013. aasta kohtuasjad nr 156 ja nr 376). Viimaseks, nagu mainitud eespool punktis 88, on enne otsuste 2016/411 ja 2017/496 vastuvõtmist Egiptuse ametivõimude poolt esitatud teabe hulgas mainitud veel kolme pooleliolevat menetlust esimese hageja suhtes, ehk 2011. aasta kohtuasju nr 4 ja nr 5482 ning 2015. aasta kohtuasja nr 244.

249 Veel tuleb sissejuhatuseks märkida, et enne hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist 2015., 2016. ja 2017. aastal esitasid hagejad nõukoguga toimunud kirjavahetuses sisuliselt samad etteheited ja argumendid mis käesolevas hagnis kolmanda väite esimese osa toetuseks. 24. märtsi 2015. aasta, 21. märtsi 2016. aasta ja 22. märtsi 2017. aasta kirjades vastas nõukogu hagejatele, et esimese hageja suhtes on endiselt toimumas kohtumenetlused riigi vara seadusvastase omastamise asjades ja Egiptuse ametivõimud peavad tegema otsuse nende menetluste põhjal. Mis täpsemalt puudutab 2011. aasta kohtuasja nr 38, siis nõukogu märgib nendest kirjadest esimeses eelkõige, et Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamise mõiste võib hõlmata ametiisiku tegusid, mis seisnevad avalikest vahenditest kasu saamises ja nende tahtlikus vähendamises. Ta selgitas, et esimese hageja suhtes toimuva kriminaaluurimise lähtekohaks on arusaam, et äriühing El-Dekheila tuli asjaolude asetleidmise ajal lugeda riigi osalusega ettevõtjaks, sest Egiptuse riigil oli selles oluline vähemusosalus, ja et seetõttu tuli selle äriühingu vara lugeda riigi varaks, ning esimest hagejat, kes oli asjaolude asetleidmise ajal selle äriühingu juhatuse esimees, tuli käsitada ametiisikuna.

1) Hagi nõuete toetuseks esitatud argumentide ja etteheidete analüüs

250 Kõigepealt tuleb esile tuua, et argumendid ja etteheited, mis hagejad hagi nõuete toetuseks esitavad, puudutavad ainult 2011. aasta kohtuasja nr 38, sest hagejad on väitnud (ilma neid väiteid põhjendamata), et ainult selles kohtuasjas käsitletavad teod võivad vastata otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele. Vastavalt eespool punktis 244 esitatud kaalutlustele tuleb neid etteheiteid ja argumente analüüsida ainult lähtuvalt asjaoludest, mille Egiptuse ametivõimud esitasid pärast hagejate esmakordset loetellu kandmist. Seevastu osas, milles nende argumentide ja etteheidetega soovitakse vaidlustada ka esmakordne loetellu kandmine, tuleb need vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata eespool punktis 241 selgitatud põhjustel.

251 Selle kohta tuleb märkida, et Egiptuse ametivõimude esitatud 13. veebruari 2014. aasta dokumendis on mainitud, et 2011. aasta kohtuasi nr 38 puudutab kriminaaltulu, mille saamises esimest hagejat kui äriühingu El-Dekheila juhatuse esimeest süüdistatakse, kuivõrd ta omandas 67% osaluse selles äriühingus ja muutis selle äriühingu küsitavaid hindu, et müüa enda äriühingu toodetud metalltooteid kui ühe ja sama ettevõtte tooteid. Egiptuse kassatsioonikohtu 14. detsembri 2013. aasta kohtuotsus, millega lahendatakse selle asjas esimeses kohtuastmes tehtud kohtuotsuse peale esitatud

kassatsioonkaebust, sisuliselt kinnitab esimesele hagejale süüks pandavate tegude sellist kirjeldust. See kohtuotsus kinnitab ka, et esimese hageja kahjuks kõnelevad ka asjaolud, et Egiptuse riigil oli selles äriühingus osalus, et see oli allutatud riigi kontrollile, ja et esimest hagejat kui selle äriühingu juhatuse esimeest käsitati ametiisikuna. Peale selle on selles kohtuotsuses märgitud, et lisaks neile süüdistustele süüdistatakse esimest hagejat sama äriühingu El-Dekheila nimel sõlmitud laenulepinguga sellele äriühingule suure finantskahju tekitamises.

- 252 Tuleb tõdeda, et need asjaolud ei saa väärata järeldust, mille Üldkohus tegi 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuse *Ezz jt vs. nõukogu* (T-256/11, EU:T:2014:93), mille Euroopa Kohus muutmata jättis, punktides 137–140, milles leitakse, et nõukogule esitatud teave võimaldas teha järelduse, et esimese hageja suhtes toimus kriminaalmenetlus süüteo, mille kvalifikatsioon vastab riigi vara seadusvastase omastamise mõistele.
- 253 Selles küsimuses asus Üldkohus otsusega 2011/72 analoogses kontekstis seoses olukorraga Tuneesias seisukohale, et riigi vara seadusvastase omastamise mõiste otsuse 2011/72 artikli 1 lõike 1 tähenduses hõlmab avalik-õiguslikele üksustele kuuluvate või nende kontrolli all olevate ressursside mis tahes seadusvastast kasutamist muul viisil kui sihtotstarbeliselt, eelkõige isiklikuks otstarbeks, juhul kui sellega kaasneb nende avalik-õiguslikele üksuste jaoks rahaliselt mõõdetav kahju (30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *CW vs. nõukogu*, T-224/14, ei avaldata, EU:T:2016:375, punkt 89; 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 98, ja 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *CW vs. nõukogu*, T-516/13, ei avaldata, EU:T:2016:377, punkt 69). See tõlgendus on ülekantav käesolevale asjale, sest otsuse 2011/72 artikli 1 lõige 1 on sõnastatud sisuliselt identselt otsuse 2011/172 vastavate sätetega ja taotleb sarnaseid eesmärgi.
- 254 Käesoleval juhul ilmneb nõukogule teada olnud asjaoludest, et Egiptuse ametivõimud leidsid, et esimene hageja, kes riigi kontrolli all oleva äriühingu – mille kapitalis oli asjaolude asetleidmise ajal osalus Egiptuse riigil – juhatuse esimehena tegutses nende ametivõimude hinnangul ametiisikuna, kasutas oma ametipositsiooni selleks, et teenida selle äriühingu finantshuve kahjustavat kriminaaltulu, mida ta muu hulgas kasutas enda isiklike äriühingute heaks. Seega isegi juhul, kui Egiptuse ametivõimud ei kvalifitseerinud neid tegusid karistusõiguslikult sõnaselgelt Egiptuse riigi vara seadusvastase omastamisena, vastab nende antud kvalifikatsioon sellele mõistele, nii nagu see on kohtupraktikas määratletud.
- 255 Ühtlasi tuleb märkida, et hagejad ei eita, et Egiptuse ametivõimud andsid hagejale 2011. aasta kohtuasjas nr 38 süüks pandavale teole karistusõigusliku kvalifikatsiooni, mis vastab riigi vara seadusvastase omastamise mõistele. Hagejate etteheited käesoleva väiteosa raames lähtuvad nimelt just eeldusest, et need ametivõimud leidsid vääralt, et need teod on hõlmatud selle mõistega, ja et nõukogu ei oleks pidanud seda seisukohta heaks kiitma selle kindlaks tegemisel, kas selles asjas toimuv kohtumenetlus võimaldab teha järeldust, et esimese hageja puhul on täidetud otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 ette nähtud kriteeriumid.
- 256 Nagu aga Üldkohus ja Euroopa Kohus on otsustanud, oli nõukogul õigus kanda hageja loetellu üksnes põhjendusega, et tema suhtes toimub Egiptuses kohtumenetlus, millel on mis tahes seos riigi vara seadusvastase omastamise uurimisega, ehk – nagu Üldkohus on otsustanud arutluskäigu põhjal, milles Euroopa Kohus ei leidnud õigusnormi rikkumist – sellise teo uurimisega, millele Egiptuse ametivõimud on andnud sellele mõistele vastava kvalifikatsiooni. Võttes arvesse, et 2011. aasta kohtuasja nr 38 puudutav teave, mida on ajakohastatud 2014. ja 2015. aastal, ei sea selles asjas nõukogu ja Üldkohtu poolt Egiptuse ametivõimude seisukohale tehtud analüüsi kahtluse alla, sai nõukogu järelikult selle kande kehtivust sama põhjendusega pikendada, kuivõrd selles asjas oli kohtumenetlus endiselt pooleli.
- 257 Seevastu ilmneb vastupidi hagejate argumentide lähtekohaks olevale eeldusele eespool punktides 66 ja 245 meelde tuletatud põhimõtetest, et nõukogu ülesanne ei ole anda hinnangut selle karistusõigusliku kvalifikatsiooni paikapidavusele ja asjakohasusele, mille Egiptuse ametivõimud on andnud tegudele, milles nad esimest hagejat süüdistavad, vaid see on Egiptuse kohtute ülesanne, kes

peavad välja selgitama, kas see isik on süüdi. Käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et selle kuupäeva seisuga, mil 2015. aastal pikendati esimest hagejat puudutava kande kehtivust, ei olnud asja sisuliselt lahendav kohus selles küsimuses veel otsust teinud pärast seda, kui Egiptuse kassatsioonikohus selle kohtuasja esimese kohtuotsuse tühistamise järel esimesse kohtuastmesse tagasi saatis.

258 Ka asjaolud, millele hagejad viitasid, et seada kahtluse alla Egiptuse ametivõimude antud karistusõiguslik kvalifikatsioon, ei olnud sellised, mis oleks pidanud nõukogus tekitama põhjendatud kahtluse ja vajaduse täiendava teabe järele.

259 Täpsemalt, argument, et Egiptuse ametivõimude antud karistusõiguslik kvalifikatsioon ei vasta ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni sätetele, ei sea kahtluse alla nõukogu võimalust lähtuda kohtumenetlusest 2011. aasta kohtuasjas nr 38. Selle konventsiooni mainimine esimest hagejat puudutavas kandes tähendab ainult seda, et Egiptuse ametivõimud soovisid sellele viidata kõnealustes kohtumenetlustes. Nõukogu aga ei lähtunud hagejate vara külmutamisel selle konventsiooni sätetest, vaid see toimus koostööd Egiptuse ametivõimudega ette nägeva poliitika raames, mille nõukogu otsustas, kasutades talle ÜVJP antud autonoomset pädevust ja arvestades selle poliitika eesmärke, mis on loetletud otsuse 2011/172 põhjendustes 1 ja 2. Järelikult, kuigi ei ole muidugi välistatud, et Egiptuse pädev kohus peab analüüsima küsimust, kas Egiptuse ametivõimude antud kvalifikatsioon sobib kokku ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni sätetega, ei ole see küsimus siiski nõukogu pädevuses, kuivõrd tema sai kontrollida, kas see karistusõiguslik kvalifikatsioon vastab riigi vara seadusvastase omastamise mõistele otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 tähenduses.

260 Igal juhul on ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni artikli 2 punkti a alapunkti iii sätetes, millele hagejad viitavad, ette nähtud, et ametiisiku määratluse alla võib kuuluda „muu isik, kes on konventsiooniosalise õiguses määratletud ametiisikuna“. Hagejad möönavad aga ka ise, et Egiptuse karistusseadustiku, mille sätted on esitatud hagiavalduse lisas, artikli 119 punktis g on riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseerimise eesmärgil ette nähtud, et mõistet „ametiisik“ tuleb selle seadustiku tähenduses tõlgendada nii, et need on kohaldatavad kõigi Egiptuse riigi osalusega äriühingute töötajatele. Ühtlasi ei ilmne sellest Egiptuse karistusseadustiku sätetest, et küsimus, kas äriühing tuleb lugeda „riigi osalusega ettevõtjaks“ või „riigi osalusega äriühinguks“, oleks otsustav, kui teatav osalus selle äriühingu kapitalis kuulub riigile. Seega ilmneb hagejate endi esitatud asjaoludest, et lugedes äriühingu EL-Dekheila juhatuse esimehena tegutsenud esimese hageja ametiisikuks, kohaldasid Egiptuse ametivõimud Egiptuse karistusseadustikku, ja selline kohaldamine on kooskõlas ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni artikli 2 punkti a alapunktiga iii. Väide, et see kvalifikatsioon ei ole kooskõlas muude Egiptuse õiguse sätetega, eelkõige äriõiguse sätetega, puudutab valdkonda, mida saab hinnata ainult Egiptuse kohus. Peale selle ei oma tähtsust hagejate viidatud asjaolu, et esimest hagejat ei saa käsitada ametiisikuna vastavalt ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni artikli 2 punkti a alapunktis i ja artikli 2 punkti a alapunktis ii ette nähtud kriteeriumide kohaselt. Selle artikli 2 sõnastusest tervikuna ilmneb nimelt, et selle alapunktides i, ii ja iii ette nähtud kriteeriumid on alternatiivsed, mitte kumulatiivsed.

261 Kõigest eelnevast tuleneb, et nõukogu sai õigesti tugineda kohtumenetluse olemasolule 2011. aasta kohtuasjas nr 38, et leida, et tal on piisav faktiline alus esimest hagejat puudutava kande kehtivuse pikendamiseks otsusega 2015/486, olenemata küsimusest, kas esimest hagejat puudutavad teised kohtuasjad, millest nõukogu oli teavitatud, vastavad otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele (vt selle kohta ja analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punktid 49 ja 100).

262 Olgu lisatud, et nagu märgitud eespool punktis 201, on 2011. aasta kohtuasjades nr 107 ja nr 291 käimas olevad menetlused, millest nõukogu oli enne otsuse 2015/486 vastuvõtmist teavitatud, samuti seotud riigi vara seadusvastase omastamise tegudega. Nimelt süüdistatakse neist kohtuasjadest esimeses esimest hagejat selles, et ta leppis äri- ja tööstusministri ning tööstusarengu ameti presidendiga kehtivaid eeskirju eirates kokku energialitsentside omandamises tema kontserni äriühingute jaoks terasetööstusele mõeldud litsentside avaliku enampakkumise raames. Seega

süüdistatakse hagejat selles kohtuasjas osavõtus riigi kontrolli all olevate vahendite seadusvastases tema kasuks eraldamises nende vahendite käsutamise eest vastutavate ametiisikute poolt, mille tulemusel tekkis riigile finantskahju, mis võrdub summaga, mille hageja äriühingud oleks pidanud tasuma, et saada neid vahendeid kasutada. Nende tegude karistusõiguslik kvalifikatsioon vastab seega Egiptuse riigi vara seadusvastase mõiste otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 tähenduses, nagu see on määratletud eespool punktis 253. 2011. aasta kohtuasja nr 291 kohta tuleb märkida, et see puudutab rahapesu tehinguid, mis tehti varaga, mille esimene hageja oli Egiptuse ametivõimude sõnul saanud seadusvastaselt asjaoludel, mida käsitletakse 2011. aasta kohtuasjades nr 38 ja nr 107. Seega, olgugi et 2011. aasta kohtuasi nr 291 puudutas tegusid, mis ise ei vasta riigi vara seadusvastase omastamise mõistele, oli sellel kohtuasjal nähtuvalt Egiptuse ametivõimude esitatud teabest otsene seos riigi vara seadusvastase omastamise süüteoga. Tuleb märkida, et kuigi hagejad väidavad, et peale 2011. aasta kohtuasja nr 38 ei puuduta ükski teine Egiptuse ametivõimude mainitud kohtuasjadest riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseeritavaid tegusid, ei ole nad esitanud ühtegi argumenti, mis seaks eeltoodud kaalutlused kahtluse alla.

263 Eelnevast tuleneb, et kolmanda väite esimene osa tuleb tagasi lükata osas, milles selle eesmärk on toetada hagiavaldu esitatud tühistamisnõudeid.

2) Hagiavaldu esimeses muutmisavaldu esitatud nõuete toetuseks esitatud argumendid ja etteheited

264 Esimeses muutmisavaldu jätkavad hagejad 2011. aasta kohtuasjas nr 38 käsitletavate tegude riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseerimise vaidlustamist, tuginedes dokumentidele, mille on koostanud esimese hageja Egiptuse esindajad, ja tema enda tunnistusele. Need argumendid ja tõendid tuleb aga eespool punktis 257 esitatud põhjendustel tagasi lükata. Nendega ei vaielda nimelt vastu asjaolule, et Egiptuse peaprokurör andis selles kohtuasjas käsitletavatele tegudele karistusõigusliku kvalifikatsiooni, mis vastab riigi vara seadusvastase omastamise mõistele, vaid nendega vaieldakse üksnes vastu sellele kvalifikatsioonile endale ja sellega seoses esimese hageja vastu esitatud süüdistuste põhjendatusele. Täpsemalt väidavad hagejad sisuliselt, et esimesele hagejale süüks pandavad tehingud olid nõuetekohased ja toimusid pädevate ametivõimude nõusolekul. Samas, kuigi pädev Egiptuse kohus võib neid asjaolusid arvesse võtta, et otsustada esimese hageja süü üle selles asjas, ei sea need kahtluse alla nõukogule teada olnud asjaolude piisavust, kuivõrd need asjaolud võimaldasid nõukogul jõuda järeldusele, et nende tegude karistusõiguslik kvalifikatsioon, mis anti Egiptuse karistusseadustiku alusel, vastas otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele. Selle kohta tuleb märkida, et Egiptuse ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas esitatud asjaolud ei erine selle kohtuasja puhul sisuliselt asjaoludest, mis nad olid nõukogule juba esitanud, ega saanud seega nõukogu hinnangut kahtluse alla seada.

265 Hagejate argumentidega, millega soovitakse näidata, et see hinnang ei ole kooskõlas Üldkohtu ja EIK kohtupraktikaga, ei saa seega nõustuda.

266 Esiteks, vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei tähenda asjaolu, et mõistet „riigi vara seadusvastane omastamine“ otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 tähenduses tuleb tõlgendada autonoomselt, riikide õigussüsteemidest sõltumatult (30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punktid 84 ja 96), et selle mõiste alt võiks välja jääda tegevused, millele Egiptuse ametivõimud on andnud sellise karistusõigusliku kvalifikatsiooni. Vastupidi, nimetatud kohtupraktika kohaselt hõlmab see mõiste vähemalt tegevusi, mis võidakse Egiptuse karistusõiguses nõnda kvalifitseerida (vt analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 95). Samas, nagu rõhutatud eespool punktis 260, mõõnavad hagejad, et kvalifikatsioon, mille Egiptuse ametivõimud andsid, on kooskõlas Egiptuse karistusseadustikuga.

- 267 Siinkohal olgu lisatud, et mis tahes muu tõlgendus seaks kahtluse alla eespool punktis 238 esitatud Üldkohtu arutluskäigu, mida kinnitas Euroopa Kohus ja mille kohaselt oli hagejate nimede kandmine otsuse 2011/172 lisasse üheainsa põhjendusega, et Egiptuse ametivõimud viivad nende suhtes läbi kriminaalmenetlust, millel on mis tahes seos riigi vahendite seadusvastase omastamise uurimisega, kooskõlas otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidega (vt selle kohta 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punktid 71–73, ja 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, T-256/11, EU:T:2014:93, punktid 67, 95 ja 97).
- 268 Teiseks, Üldkohtu ja EIK kohtupraktika avalik-õigusliku üksuse kohta, mida hagejad osundavad, ei ole asjakohane. Esiteks, nagu tõdetud eespool punktis 260, ei ole nimelt küsimus, kas äriühingut El-Dekheila saab käsitada riigi osalusega ettevõtja või äriühinguna, otsustava tähtsusega tegur teo riigi vara seadusvastase omastamisena kvalifitseerimisel Egiptuse õiguse kohaselt, sest riigil on selles äriühingus osalus, olgugi et vähemusosalus. Teiseks, osundatud kohtupraktika puudutab küsimust, mis on täiesti erinev küsimusest, kas esimesele hagejale 2011. aasta kohtuasjas nr 38 süüks pandavad teod saab kvalifitseerida riigi vara seadusvastase omastamisena kontekstis, mis samuti täielikult erineb tuumarelva leviku tõkestamiseks Iraani suhtes võetud piiravatest meetmetest. Kohtuasjades, millest see kohtupraktika tuleneb, tekkis nimelt küsimus, kas hagejaks olev ettevõtja oli Iraani riigi kontrolli all, s.o osales valitsuse võimu teostamisel või hoidis valitsuse kontrolli all käigus avalikku teenust (vt selle kohta 29. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus *Bank Mellat vs. nõukogu*, T-496/10, EU:T:2013:39, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika). Peale selle tuleb märkida, et äriühingute suhtes piiravad meetmed kehtestanud ametiasutuste antud kvalifikatsioon, et nende puhul on tegemist Iraani riigi kontrolli all olevate ettevõtjatega, ei põhinenud erinevalt käesolevast asjast sellisest kvalifikatsioonist lähtuvatel siseriiklikel kohtumenetlustel.
- 269 Kolmandaks, hagejate viited 15. septembri 2016. aasta kohtuotsusele *Klyuyev vs. nõukogu* (T-340/14, EU:T:2016:496) ei ole asjakohased. Nagu nähtub nendest viidetest, tõi Üldkohus selles kohtuotsuses esile, et kõnealused piiravad meetmed põhinevad ainult Ukraina peaprokuröri kirjal, milles oli üksnes üldine ja üldsõnaline kinnitus, mis sidus endiste kõrgete riigiametnike (sh hageja) nimed uurimisega, mille käigus tahetakse sisuliselt kontrollida riigi vara seadusvastase omastamise asetleidmist, kuid ei sisaldanud mingeid täiendavaid täpsustusi. Nõukogul ei olnud seega teavet tegude või toimingute kohta, mida Ukraina ametivõimud hagejale konkreetselt ette heitsid (15. septembri 2016. aasta kohtuotsus *Klyuyev vs. nõukogu*, T-340/14, EU:T:2016:496, punktid 40 ja 41).
- 270 Käesoleva juhtumi puhul ei ole see aga nii, sest esiteks on esimese hageja suhtes toimumas kohtumenetlused, mitte üksnes eeluurimine. Teiseks ei piirdu Egiptuse ametivõimude poolt aastatel 2014, 2015 ja 2016 esitatud teave riigi vara seadusvastase omastamise toimumise üldsõnalise kinnitamisega, vaid sisaldab vähemalt 2011. aasta kohtuasjade nr 38, nr 107 ja nr 291 puhul esimesele hagejale süüks pandavate tegude täpset ja konkreetselt kirjeldust, mis võimaldab täpselt aru saada süütegudest, mida nende kohtuasjades arutatakse, ja talle süüks pandava osavõtu suurusest ning kohtumenetluse käigust nendes asjades. Käesoleva kohtuasja faktiline kontekst ei ole seega mingil juhul võrreldav kohtuasja T-340/14 kontekstiga, olenemata küsimusest, kas otsuse 2011/172 raames võetud piiravad meetmed on võrreldavad selles kohtuasjas võetud meetmetega.
- 271 Kui oletada, et hagejad soovivad tugineda 15. septembri 2016. aasta kohtuotsusele *Klyuyev vs. nõukogu* (T-340/14, EU:T:2016:496), et väita, et nõukogu ülesanne on kontrollida Egiptuse ametivõimude väiteid tegude kohta, mida käsitletakse esimese hageja suhtes toimuvates kohtumenetlustes, ilmneb eespool punktidest 256, 257 ja 264, et sellise arutluskäiguga ei saa nõustuda.
- 272 Hagejate argumendid, et nõukogu hinnang ei ole kooskõlas „üldise rahvusvahelise õigusega“, ei ole samuti veenvad. Selle kohta piisab, kui märkida, et hagejad viitavad mõistele „riigiorgan“, nii nagu see on määratletud ÜRO rahvusvahelise õiguse komisjoni kommentaaris 2001. aasta resolutsioonile riikide vastutuse kohta rahvusvaheliste süütegude eest, ja rahvusvaheliste arbitraazikohtute otsustes, millega

otsustakse riikide vastutuse üle riikide ja eraõiguslike äriühingute vaheliste kohtuvaidluste kontekstis. Seega on need viited eespool punktis 268 esitatud põhjendustega analoogsetel põhjendustel käesoleval juhul asjasse puutumatud.

- 273 Mis puudutab hagejate väidetud asjaolu, et ainult neli menetlust Egiptuse ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas nimetatutest puudutavad pooleli olevaid kohtuasju, siis see ei ole asjasse puutuv, sest nõukogu sai samadel põhjendustel, nagu on esitatud eespool punktides 261 ja 262, jätkata tuginemist 2011. aasta kohtuasjadele nr 38, nr 107 ja nr 291, et järeldada, et otsuse 2016/411 vastuvõtmise seisuga oli pooleliolevaid kohtuasju, mis puudutasid esimesele hagejale süüks pandavaid riigi vara seadusvastase omastamise tegusid.
- 274 Hagiavalduse esimese muutmisavalduse nõuete põhjendamiseks esitatud argumendid ja etteheited tuleb seega tagasi lükata

3) Hagiavalduse teise muutmisavalduse nõuete põhjendamiseks esitatud argumendid ja etteheited

- 275 Hagiavalduse teise muutmisavaldusse võtavad hageja üle suure osa hagiavalduses ja esimeses muutmisavalduses esitatud argumentidest. Eelkõige seavad nad jätkuvalt kahtluse alla esimese hageja vastu 2011. aasta kohtuasjas nr 38 esitatud süüdistuse aluseks olevate faktiliste asjaolude paikapidavuse ja asjasse puutuvuse eelkõige osas, mis puudutab riigile tekitatud kahju hindamist. Samadel põhjendustel nagu need, mida on selgitatud käesoleva kohtuotsuse punktides 251–262 ja 264–273, ei saa nende argumentidega siiski nõustuda. Uute etteheidete ja argumentide kohta tuleb öelda järgmist.
- 276 Esiteks on käesoleval juhul kohaldatava Üldkohtu ja Euroopa Kohtu praktikaga vastuolus hagejate väide, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriume tuleb tõlgendada nii, et nõukogu ülesanne on kontrollida, kas kõnealused riigi vara seadusvastase omastamise teod said omastatud summat või vara liiki või omastamise toimumise konteksti arvestades kahjustada õigusriigi põhimõtet Egiptuses.
- 277 Nimelt tuleb kõigepealt tõdeda, et nagu nähtub eespool punktides 238–240, on Euroopa Kohus ja Üldkohus juba võtnud seisukoha küsimuses, millistele nõuetele peavad vastama faktilised asjaolud, millest nõukogu lähtus hagejate loetellu kandmisel, et need oleks kooskõlas otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidega. Tuleb aga tõdeda, et Euroopa Kohus ja Üldkohus ei märkinud, et nende nõuete hulka kuuluks tingimus, et riigi vara seadusvastase omastamise tegu võib kahjustada õigusriigi põhimõtet Egiptuses.
- 278 Järgmiseks tuleb meelde tuletada, et nagu Üldkohus on otsustanud, rajaneb otsus 2011/172 täielikult ÜVJP-I ja vastab ELL artikli 21 lõike 2 punktides b ja d nimetatud eesmärkidele (vt eespool punkt 122). Veel on Üldkohus otsustanud, et otsuse 2011/172 põhjenduses 2 märgitud asjaolu, et selle otsuse artikli 1 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvad isikud „jätavad seega Egiptuse rahva ilma võimalusest saada kasu oma majanduse ja ühiskonna jätkusuutlikust arengust ning õõnestavad demokraatia arengut riigis“, ei kujuta endast täiendavat tingimust, mida tuleks arvestada uue isiku nime kandmisel sellele otsusele lisatud loetellu. Tegemist on vaid selle otsusega taotletava lõppeesmärgi selgitamisega (27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punkt 143). Euroopa Kohus on selle arutluskäigu põhimõtteliselt heaks kiitnud (5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punktid 44–46 ja 70).
- 279 Nende kaalutluste põhjal tuleb seega teha järeldus, et kuna riigi vara seadusvastase omastamise eest vastutavate isikute või nendega seotud isikute vara külmutamine vastavalt 2011/172 artikli 1 lõikele 1 aitab Egiptuse ametivõime võitluses riigi vara seadusvastase omastamisega, siis see on eelduslikult kooskõlas nõukogu Egiptust toetava poliitika üldeesmärkidega, mida on mainitud selle otsuse põhjenduses 1, ehk eelkõige õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamisega. Järelikult ei nõua selle otsuse artikli 1 lõike 1, et isikute nimede kandmiseks sellele otsusele lisatud loetellu peavad riigi vara

seadusvastase omastamise teod, mida käsitletakse seda loetellu kandmist õigustavates kohtumenetlustes, olema omastatud vara rahalise suuruse või laadi poolest spetsiifilised, selleks et neid saaks käsitada õigusriigi põhimõtte rikkumisena Egiptuses.

280 Viimaseks, hagejad ei saa selles suhtes tugineda Üldkohtu praktikale, mis käsitleb nõukogu poolt seoses olukorraga Ukrainas vastuvõetud otsustega kehtestatud piiravaid meetmeid, sest tõlgendus, mille Üldkohus andis üldistele kriteeriumidele, mis võimaldavad kindlaks teha nende isikute ringi, kelle suhtes neid meetmeid kohaldatakse, lähtus neile otsustele eriomasest õiguslikult kontekstist, mis erineb otsuse 2011/172 omast.

281 Täpsemalt tuleb tõdeda, et nõukogu 5. märtsi 2014. aasta otsuse 2014/119/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas (ELT 2014, L 66, lk 26), mida käsitleti kohtuasjades, milles tehti 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Klyuyev vs. nõukogu (T-340/14, EU:T:2016:496) ja 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Yanukovych vs. nõukogu (T-348/14, EU:T:2016:508), põhjenduses 2, mida hagejad osundavad, on märgitud:

„[N]õukogu leppis kokku piiravate meetmete keskendamises Ukraina riigivara seadusvastase omastamise eest vastutavatena tuvastatud isikute ja inimõiguste rikkumise eest vastutavate isikute vara külmutamisele ja sissenõudmisele eesmärgiga tugevdada õigusriigi ja inimõiguste asutamise põhimõtteid Ukrainas.“

282 Õigusriigi ning inimõiguste tugevdamine ja toetamine Ukrainas on seega nende isikute vara külmutamise eesmärk, kelle kohta on muu hulgas tuvastatud, et nad on vastutavad riigi vara seadusvastase omastamise eest. Selles kontekstis oli Üldkohtul alust leida, et otsuses 2014/119 ette nähtud kriteeriumi tuleb tõlgendada nii, et sellega ei peeta abstraktselt silmas kõiki riigivara seadusvastase omastamise juhtumeid, vaid selliseid riigile kuuluvate rahaliste vahendite või vara omastamise juhtumeid, mis võivad omastatud rahaliste vahendite või vara väärtuse või liigi tõttu või toimumise asjaolude tõttu kahjustada Ukraina institutsioonilisi ja õiguslikke aluseid, eeskätt seaduslikkuse põhimõtet, täidesaatva võimu omavoli keelamise põhimõtet, tõhusat kohtulikku kontrolli ja võrdsust seaduse ees ning lõppastmes õonestada õigusriigi põhimõtteid selles riigis (15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Klyuyev vs. nõukogu, T-340/14, EU:T:2016:496, punkt 91, ja 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Yanukovych vs. nõukogu, T-348/14, EU:T:2016:508, punkt 102).

283 Seevastu otsuse 2011/172 eesmärk on, nagu märgitud eespool punktis 279, toetada Egiptuse ametivõime nende võitluses riigi vara seadusvastase omastamise vastu ning õigusriigi ja põhiõiguste austamine on ainult nõukogu Egiptust toetamise poliitika kui terviku üks üldpõhimõte, ja selles kontekstis on tehtud ka kõnealune otsus. Põhimõtted, mida Üldkohus nimetas eespool punktides 281 ja 282 viidatud kohtuotsustes, ei ole seega käesolevale asjale ülekantavad.

284 Teiseks viitavad hagejad põhjendamatult kriteeriumidele, mille eesmärk on kindlaks teha, kas juriidiline isik on teise isiku või üksuse omandis või kontrolli all, ja mis on kirjas nõukogu 24. juuni 2015. aasta dokumendi „Eli parimad tavad piiravate meetmete tõhusaks rakendamiseks“ punktides 62 ja 63. Selle dokumendi punktis 66 on nimelt selgitatud, et nende kriteeriumide eesmärk on selleks, et vältida võimalust, et isik või üksus hiilib kõrvale tema enda rahaliste vahendite külmutamisest, üksnes välja selgitada, kas juriidilise isiku või üksuse rahalised vahendid on teise isiku või üksuse valduses või kontrolli all ja kas need vahendid tuleb külmutada. Need kriteeriumid ei ole seega kohaldatavad selle kindlaks tegemisel, kas nõukogu peab järeldama, et Egiptuses pooleli olevad kohtumenetlused, millele nõukogu tugines otsuse 2011/172 lisas olevasse loetellu tehtud kannete kehtivuse pikendamisel, on seotud riigi vara seadusvastase omastamisega.

285 Kolmandaks ja viimaseks tuleb tõdeda, et asjaoludega, mis esimest korda esitati teises muutmisavalduses ja millega soovitakse vastu vaielda 2011. aasta kohtuasjades nr 107 ja nr 291 käsitletavate tegude kvalifitseerimine riigi vara seadusvastaseks omastamiseks, ei saa nõustuda. Neist kohtuasjadest esimese puhul on eespool punktis 262 tõdetud, et selles kohtuasjas käsitletavate teod

vastavad riigi vara seadusvastase omastamise mõistele otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 tähenduses. Vastupidi hagejate väidetele ei sea seda analüüsi kahtluse alla Egiptuse ametivõimude poolt nende tegude kohta esitatud kirjeldus dokumentides, mille nõukogu registreeris 6. jaanuaril 2017 ja mis ei erine oluliselt kirjeldusest, mis sisaldub 2015. ja 2016. aastal nõukogu käsutuses olnud dokumentides. 2011. aasta kohtuasja nr 291 kohta on samuti eespool punktis 262 tõdetud, ei olgugi et see kohtuasi puudutab rahapesu, on sellel seos riigi vara seadusvastase omastamise tegudega, kuna esimesele hagejale süüks pandav rahapesu on seotud seadusvastaselt omastatud varaga, mida käsitletakse 2011. aasta kohtuasjades nr 38 ja nr 107. 2011. aasta kohtuasja nr 291 kirjeldus eespool mainitud dokumentides ei sisalda uusi asjaolusid, mis seaks kahtluse alla seose selle kohtuasja ja teistes eespool mainitud kohtuasjades käsitletavate riigi vara seadusvastase omastamise tegude vahel.

286 Eelnevast tuleneb, et hagiavalduse teise muutmisavalduse kolmanda väite esimese osa toetuseks esitatud etteheited ja argumendid tuleb tagasi lükata ja seega tuleb tagasi lükata ka see väiteosa tervikuna.

c) Kolmanda väite teine osa, mille kohaselt puudub esimese hageja suhtes toimuvatel kohtumenetlustel nähtuvalt Egiptuse kassatsioonikohtu poolt tuvastatust materiaaalõiguslik alus

287 Kolmanda väite teise osa põhjendamiseks väidavad hagejad, et Egiptuse kassatsioonikohus „lükkas“ esimese hageja suhtes toimuvad kriminaalmenetlused oma 20. detsembri 2012. aasta, 12. mai 2013. aasta ja 14. detsembri 2013. aasta otsustes „tagasi“. Peale selle väidavad nad, et see kohus asus oma 14. detsembri 2013. aasta otsuses seisukohale, et 2011. aasta kohtuasjas nr 38 ei ole ühtegi asjaolu, mis võimaldaks hageja süüdi mõista süütegudes, milles teda süüdistatakse, ja et esimese astme kohus tegi valesti, kui ta keeldus kaitsja esitatud tõendeid ja argumente arvesse võtmast. Sellest tuleb hagejate hinnangul seega järeldada, et see menetlus rajaneb nõrkadel ja alusetutel väidetest ja et nõukogu ei saanud jätkata tuginemist ainult Egiptuse ametivõimude kinnitustele, vaid oleks pidanud läbi viima enda uurimise. Peale selle väidavad hagejad, et see kohus tuvastas samas otsuses, et Egiptuse riigile ei ole kahju tekitatud.

288 Esiteks, osas, milles hagejad väidavad käesolevas väiteosas, et Egiptuse kassatsioonikohus lükkas ümber esimese hageja vastu 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291 esitatud süüdistused, piisab meeldetuletusest, et nendes kohtuotsustes, millele hagejad viitavad, ei lahendanud kassatsioonikohus asja sisuliselt, vaid tühistas esimese astme kohtu tehtud süüdimõistvad kohtuotsused ja saatis kohtuasjad sellele kohtule uue otsuse tegemiseks tagasi. Lisaks ilmneb, et pärast neid kohtuotsuseid jätkus menetlus nendes kohtuasjades, oodates uut sisulist lahendit. Seetõttu sai nõukogu põhjendatult leida, et selle kohtu otsused kõnealustes kohtuasjades ei lõpetanud vastavaid kohtumenetlusi ja et järelikult sai ta nende menetluste põhjal pikendada esimest hagejat puudutava kande kehtivust.

289 Teiseks, osas, milles hagejad väidavad käesolevas väiteosas, et Egiptuse kassatsioonikohtu esitatud kaalutlused 14. detsembri 2013. aasta kohtuotsuses seavad kahtluse alla 2011. aasta kohtuasjas nr 38 esitatud süüdistuste aluse, tuleb märkida, et hagejad et väida, et sama kehtib ka 2011. aasta kohtuasjade nr 107 ja nr 291 kohta. Nagu aga tõdetud eespool punktides 262 ja 285, sai nõukogu esimest hagejat puudutava kande kehtivuse pikendamisel tugineda ka neile kahele viimati mainitud kohtumenetlusele.

290 2011. aasta kohtuasja nr 38 kohta ilmneb Egiptuse kassatsioonikohtu 14. detsembri 2013. aasta otsusest, et see kohus teostas kohtulikku kontrolli esimese astme kohtu otsuse üle ainult kohaldatavate õigusnormide järgimise seisukohast, kuid ei hinnanud faktilistele asjaoludele antud hinnangu paikapidavust. Seega ei võtnud ta seisukohta ei küsimuses, kas selles kohtuasjas käsitletava süüdistuse aluseks olevate tegude toimepanemine on tõendatud, ega selles, milline on süüdistatavate vastutuse laad või ulatus, mistõttu peab need küsimused lahendama esimese astme kohus pärast selle asja tagasi saamist. Seda analüüsi kinnitavad Egiptuse ametivõimude selgitused, mis sisalduvad PGO 9. veebruari

2015. aasta memorandumis ja NCRAA 5. detsembri 2016. aasta memorandumis, milles on märgitud, et esimese astme kohtu otsuse peale esitatud kassatsioonkaebuses lahendab Egiptuse kassatsioonikohus ainult õigusküsimusi.

291 Egiptuse kassatsioonikohtu kaalutlused 14. detsembri 2013. aasta kohtuotsuses, millele hagejad viitavad, ei kujuta endast seega vastupidi hagejate tõlgendusele hinnangut esimese hageja vastu esitatud süüdistuste põhjendatusele ega nende süüdistuste aluseks olevate tõendite piisavusele, vaid üksnes hinnangut nende süüdistuste ja tõendite üle otsustanud esimese astme kohtu arutluskäigu õiguslikule korrektsusele.

292 Peale selle tuleb märkida, et Egiptuse kassatsioonikohtu 14. detsembri 2013. aasta otsuse selles osas, millele hagejad hagiavalduses konkreetset viitavad, ei leia nimetatud kohus vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, et ükski tõend ei võimalda tuvastada hageja süüd, ega et esimese astme kohus tegi ebaõigesti, kui ta keeldus kostja esitatud tõendeid arvesse võtmast. Kõnealuse kohtuotsuse see osa puudutab nimelt selle kohtu analüüsi kassatsioonkaebuse kohta, mille peaprokurör esitas esimese astme kohtu otsuse peale, millega esimese astme kohus mõistis mõned süüdistatavad õigeks kas mõnedes või kõikides süüdistustes. Nimetatud kohtuotsuse selles osas ei vaadata seega läbi esimese hageja kassatsioonkaebust teda süüdi mõistva esimese astme kohtu otsuse peale, ja seega ei saa hagejad igal juhul viidata sellele kolmanda väite käesoleva osa põhjendamiseks.

293 Mis puudutab Egiptuse kassatsioonikohtu 14. detsembri 2013. aasta otsuse seda osa, millele hagejad viitavad teises muutmisavalduses, et põhjendada seoses 2011. aasta kohtuasjaga nr 38 oma argumenti, et Egiptuse riigile ei tekitatud kahju, siis piisab kui tõdeda, et see kohus piirdub tähelepanu juhtimisega esiteks vastuolule esimese astme kohtu otsuses, milles esimesele hagejale heidetakse ette, et ta püüdis ühtaegu nii äriühingut El-Dekheila oma võimu alla haarata kui ka seda hävitada, ja teiseks põhjendamatusel seoses riigile tekitatud kahju suuruse hindamisega ja süüdistatavatele mõistetud rahaliste karistustega. Need kaalutlused tähendavad niisiis üksnes seda, et esimese astme kohus peab talle tagasi saadetud kohtuasja uuesti läbi vaadates jälgima, et tema arutluskäik oleks sidus, kui ta hindab riigile tekitatud kahju küsimust, ja et kahju olemasolu tuvastamise korral oleks sellele antav hinnang piisavalt põhjendatud. Need kaalutlused ei võimalda aga mingil moel välistada, et esimese astme kohus tuvastab sellise kahju olemasolu.

294 Seetõttu tuleb kolmanda väite teine osa tagasi lükata.

d) Kolmanda väite kolmas osa, milles väidetakse, et esimese hageja suhtes toimuvad kriminaalmenetlused on poliitiliselt motiveeritud

295 Kolmanda väite kolmanda osa põhjendamiseks väidavad hagejad, et esimese hageja suhtes toimuvad kriminaalmenetlusi ei algatatud heauskselt ja nende hinnangul ilmneb see sellest, et puuduvad mis tahes tõendid, mis toetaks Egiptuse peaprokuröri esitatud väiteid, ja samuti Egiptuse kassatsioonikohtu 20. detsembri 2012. aasta, 12. mai 2013. aasta ja 14. detsembri 2013. aasta otsustest ning põhiõiguste rikkumist käsitlevatest tõenditest, mille hagejad on esitanud esimese ja teise väite raames. Nad leiavad sellega seoses, et nõukogu ei märkinud oma 24. märtsi 2015. aasta kirjas, millisest alusest ta lähtus, kui ta lükkas tagasi nende väite, et kõnealused kriminaalmenetlused algatati poliitilistel motiividel.

296 Mis esiteks puudutab väidet, et esimese hageja suhtes toimuvad kohtumenetlused ei põhine tõenditel, siis piisab kui meelde tuletada, et nähtuvalt Üldkohtu poolt eespool punktides 250–285 teostatud analüüsist argumentide kohta, mille hagejad esitasid käesoleva väite esimese osa põhjendamiseks, ei ole nõukogu ega Üldkohtu ülesanne hinnata seda, kas esimese hageja vastu kõnealustes kohtumenetlustes kogutud tõendid on piisavad, vaid see on asja sisuliselt lahendava Egiptuse kohtu ülesanne. Lisaks ilmneb Egiptuse ametivõimude poolt nõukogule esitatud dokumentidest, et kõnealused kohtumenetlused, või vähemalt menetlused 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291 põhinesid teataval hulgal täpsetel faktilistel asjaoludel, mille Egiptuse peaprokurör oli kogunud

selleks, et tõendada eeskätt esimese hageja vastutust nendes menetlustes käsitletavates süütegudes. Seega sõltumata nende asjaolude õiguslikust kvalifikatsioonist, mille peab andma pädev Egiptuse kohus, ei saa väita, et need kohtumenetlused ei põhine ühelgi tõendil.

- 297 Teiseks ei ilmne nende Egiptuse kassatsioonikohtu 20. detsembri 2012. aasta, 12. mai 2013. aasta ja 14. detsembri 2013. aasta otsuste sisust, et kriminaalmenetlusi ei algatatud heauskselt. Tõsi, nagu märgitud eespool punktides 185 ja 221, juhtis nimetatud kohus selles kohtuotsuses tähelepanu puudujääkidele esimese astme kohtu hinnangus talle esitatud tõenditele, mis puudutasid eeskätt esimese hageja süüd 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291. Kassatsioonikohtul ei olnud aga selliseid etteheiteid selle isiku suhtes algatatud kriminaalmenetlustele, mis võiks seada kahtluse alla nende menetluste motiivid, vaid üksnes sellele, kuidas esimese astme kohus hindas nende menetluste põhjendatust. Olgu lisatud, et nendest kohtuotsustest saab järeldada ainult seda, et esimese astme kohus peab süüdistatavate vastutuse küsimuse uuesti sisuliselt läbi vaatama, kuid mitte seda, et ta peab nad nende vastu esitatud süüdistustes kindlasti õigeks mõistma.
- 298 Kolmandaks ja viimaseks, isegi juhul, kui hagejate poolt esimese ja teise väite raames esitatud asjaolud, millega hagejad soovisid näidata, et Egiptuses toimub põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtte rikkumine, ja konkreetselt toimub see esimese hageja suhtes toimuvates kohtumenetlustes, oleks saanud tekitada põhjendatud küsimusi seoses selliste rikkumistega, ei oleks saanud sellest automaatselt järeldada, et need menetlused on ajendatud puhtalt poliitilistest motiividest. Lisaks, kuigi teatavad hagejate poolt selles kontekstis esitatud dokumendid, eelkõige IBAHRI ja D. aruanded menetluse kulgemise kohta 2011. aasta kohtuasjas nr 107, mainivad sõnaselgelt ohtu, et vabariigi endise presidendi, H. Moubaraki valitsemisajal kõrgematesse ringkondadesse kuulunud isikute suhtes toimuvaid kohtumenetlusi võidakse kasutada poliitilise tööriistana, ei sisalda need dokumendid piisavalt täpseid ja ühtlanguvaid tõendeid, mis kinnitaks sellise ohu olemasolu esimese hageja puhul. Ühtlasi, nagu rõhutatud eespool punktides 221–226, sai nõukogu Egiptuse kassatsioonikohtu otsuseid ja menetluse hilisemaid etappe arvestades põhjendatult järeldada, et esimesele hagejale tagatakse piisav kohtulik kaitse ohu eest, et tema suhtes toimuvad kriminaalmenetlused lõppevad kohtuotsusega, mis rikub tema õigust õiglasele kohtumenetlusele ja süütuse presumptsiooni austamisele. Sama järelduse võib teha ka seoses ohuga, et seda otsust mõjutavad väidetavad poliitilised motiivid, mis hagejate väitel olid ka kõnealuste kriminaalmenetluste algatamise aluseks.
- 299 Järelikult ilmneb kõigest eelnevast, et nõukogu sai õigusega asuda seisukohale, et kohtumenetlused, millest esimest hagejat puudutava kande kehtivuse pikendamine lähtus, ei olnud mõjutatud poliitilistest kaalutlustest. Kolmanda väite kolmas osa tuleb seega tagasi lükata.

e) Kolmanda väite neljas osa, mille kohaselt on teise, kolmanda ja neljanda hageja isiklikku olukorda puudutavad tõendid ebapiisavad

- 300 Hagiavalduses piirduvad hagejad väitmisega, et kuna esimese hageja loetellu kandmine ei ole kooskõlas otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud üldiste kriteeriumidega, siis muudab see kehtetuks ka teise, kolmanda ja neljanda hageja loetellu kandmise, kuna see põhineb üksnes nende abikaasa suhtes toimunud kriminaalmenetluste raames tehtud ühel varade külmutamise määrusel. Repliigis märgivad nad, et see määrus ei saa olla aluseks neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisele, sest ükski esimese hageja suhtes toimuv menetlus ei ole lõppenud ning teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes ei ole ühtegi menetlust algatatud. Niisugune määrus on aga kõnealuste varade tagasinõudmise menetlusega võrreldes üksnes täiendavat laadi. Hagejad täpsustavad, et varade külmutamise määrus ei kehti enam teise ja kolmanda hageja suhtes osas, mis puudutab nende isiklikku vara. Hagiavalduse esimeses muutmisavalduses väidavad nad, et Egiptuse ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas ei ole teist, kolmandat ja neljandat hagejat mainitud ja et neil ei olnud võimalust esitada märkusi nende ametivõimude 7. märtsi 2016. aasta kirja kohta. Veel rõhutavad nad, et teine hageja ei ole alates 2013. aasta detsembrist esimese hagejaga enam abielus ja et nõukogu teavitati sellest 29. jaanuaril 2016. Hagiavalduse teises muutmisavalduses märgivad nad, et teisele, kolmandale ja neljandale

hagejale ei saadetud enne neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist otsusega 2017/496 teavet, millest nõukogu selle pikendamise puhul lähtus. Peale selle ei ole Egiptuse ametivõimude esitatud teabes teist, kolmandat ja neljandat hagejat mainitud. Ainult 2011. aasta kohtuasja nr 38 raames tehtud varade külmutamise määrus saab olla neid isikuid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise aluseks, sest teised varade külmutamise määrused on seotud kriminaalmenetlustega, mis ei puuduta riigi vara seadusvastast omastamist käsitlevaid kohtuasju. Lisaks ei ilmne Egiptuse ametivõimude esitatud teabest, et teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes kohaldataks jätkuvalt varade külmutamise otsust. Viimaseks väidavad nad, et kolmanda ja neljanda hageja varade külmutamise ulatuse muutmine kinnitab, et neid ei saa käsitada riigi vara seadusvastase omastamise eest vastutavatena.

301 Sissejuhatuseks tuleb meelde tuletada, et nagu märgitud eespool punktides 238 ja 239, asus Üldkohus seisukohale, mille Euroopa Kohus heaks kiitis ja mille kohaselt sai nõukogu lähtuda teise, kolmanda ja neljanda hageja loetellu kandmisel varade külmutamise kohtumäärusest, mis on seotud hagejale süüks pandavate riigi vara seadusvastase omastamise tegude uurimisega, kuna otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumid hõlmavad mitte ainult isikuid, kelle suhtes toimub kriminaalmenetlus seoses nimetatud tegudega, vaid ka nendega seotud isikuid, kelle suhtes kohaldatakse eelkõige ennetavaid meetmeid, mille eesmärk on omastada võidud varad säilitada.

302 Neil asjaoludel tuleb märkida, et osas, milles eespool punktis 300 käsitletud hagejate argumentidega soovitakse seada kahtluse alla teise, kolmanda ja neljanda hageja esmakordne loetellu kandmine, põhjendusega et 2011. aasta määrus ei ole õiguskindel alus ja et nende isikute suhtes ei ole kunagi toimunud kriminaalmenetlust, eiravad need argumendid jõustunud kohtuotsuse seadusjõudu, mis on 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsuse Ezz jt vs. nõukogu (C-220/14 P, EU:C:2015:147) ja 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuse Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) põhjendustel. Seega on need argumendid vastuvõetamatud.

303 Osas, milles nende argumentide eesmärk on seada kahtluse alla kannete kehtivuse pikendamine, on eespool punktis 300 käsitletud hagejate argumendid ilmselgelt alusetud. Nimelt, arvestades Üldkohus kaalutlusi, mille Euroopa Kohus heaks kiitis (vt eespool punktid 238 ja 239), ei ole hagejatel võimalik tugineda kõigepealt asjaolule, et esimese hageja suhtes toimuvad kohtumenetlused ei ole lõppenud, sest Üldkohus ja Euroopa Kohus on otsustanud, et nõukogu sai tugineda poolelioleva kohtumenetluse olemasolule. Järgmiseks, hagejad ei saa tugineda ka asjaolule, et teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes ei ole algatatud ühtegi kohtumenetlust, sest nõukogul on Üldkohtu ja Euroopa Kohtu hinnangul õigus kanda nad loetellu seotud isikutena otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 tähenduses põhjendusega, et nende suhtes toimub menetlus, mis on seotud riigi vara seadusvastast omastamist käsitlevate kriminaalmenetlustega, kuna selline menetlus kujutab endast käesoleval juhul samuti kohtumenetlust. Ka teises muutmisavalduses esitatud argument, et teise ja kolmanda hageja isikliku vara väljajätmine nende suhtes tehtud varade külmutamise määruse kohaldamisalast näitab, et nad ei ole vastutavad riigi vara seadusvastase omastamise eest, lähtub ilmselgelt ekslikust eeldusest, et nende isikute vara külmutati põhjendusega, et Egiptuse ametivõimud kahtlustavad neid endid riigi vara seadusvastases omastamises.

304 Viimaseks, ainus uus küsimus, mis kolmanda väite käesoleva osa põhjenduseks esitatud argumendid püstitavad, on küsimus, kas juhul, kui pärast teise, kolmanda ja neljanda hageja loetellu kandmist on esimese hageja olukorras või nende isiklikus olukorras toimunud muutused, takistavad need muutused hagejaid puudutavate algsete kannete kehtivuse pikendamist eelkõige varade külmutamise määruse põhjal, mis oli esmakordse kande aluseks.

305 Mis esiteks puudutab hagiavalduses esitatud argumenti, et esimest hagejat puudutava esmakordse kande kehtivuse pikendamine on põhjendamatu, siis piisab märkimisest, et käesoleva väite kolm esimest osa, millega soovitakse see põhjendatus kahtluse alla seada, lükati tagasi eespool punktides 250–299 vähemalt osas, mis puudutab 2011. aasta kohtuasju nr 38, nr 107 ja nr 291. Teist, kolmandat ja neljandat hagejat puudutavate kannete kehtivuse pikendamiste seaduslikkust ei saa seega sellel alusel vaidlustada.

- 306 Mis teiseks puudutab kolmanda ja neljanda hageja varade külmutamise ulatuse piiramist käsitlevaid argumente, mis esimest korda esitati repliigis, siis need argumendid ei ole asjasse puutuvad isegi juhul, kui oletada, et need on vastuvõetavad. Hagejad piirduvad nimelt väitmisega, et see varade külmutamine ei puuduta enam nende isiklikku vara, kuid nad ei väida, et külmutamine on lõplikult lõpetatud, sealhulgas osas, mis puudutab nende ja esimese hageja ühist vara. Seda tõlgendust kinnitavad hagejate poolt oma agumentide põhjendamiseks esitatud dokumendid. Nendes on nimelt esiteks märgitud kolmanda hageja kohta, et tema varade külmutamine ei laiene kohtuotsuse alusel enam asjadele ja varale, mille ta päris oma isalt enne, kui algasid esimest hagejat puudutavad kohtumenetlused, ja teiseks on nendes märgitud neljanda hageja kohta, et Egiptuse peaprokurör lõpetas selliste varade külmutamise, mis oli tema omandis enne esimese hagejaga abiellumist. Seega tuleb nendest asjaoludest järeldada, et see osa kolmanda ja neljanda hageja varast, mida ülalmainitud kohtuotsused ei puuduta, on jätkuvalt külmutatud tulenevalt Egiptuse peaprokuröri 2011. aasta määrusest, mis on kohaldatav kõigile hagejatele ja mida nad ei eita. Need argumendid tuleb seega tagasi lükata.
- 307 Kolmandaks, mis puudutab hagiavalduse esimeses muutmisavalduses esitatud argumente teist, kolmandat ja neljandat hagejat puudutava teabe kohta, mis oli nõukogu käsutuses enne otsuse 2016/411 vastuvõtmist, siis hagejad ei eita, et Egiptuse ametivõimud andsid 7. märtsi 2016. aasta kirjas nõukogule teada, et kõigi nende isikute suhtes kohaldatakse jätkuvalt kolme varade külmutamise määrust, mis on tehtud esimese hageja suhtes 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291 toimivas neljas kriminaalmenetluses, ning et teise ja kolmanda hageja varad külmutati samuti 2011. aasta kohtuasjas nr 4. Neil asjaoludel ei ole tähtsust sellel, et neid isikuid ei ole mainitud samade ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas. Käesoleva väite raames ei ole tähtsust ka asjaolul, et hagejatel ei olnud võimalik esitada märkusi 7. märtsi 2016. aasta kirjas sisalduva teabe kohta, ja seda saab analüüsida alles neljanda väite raames, mis on tuletatud hagejate kaitseõiguste rikkumisest. Mis viimaseks puudutab asjaolu, et teine hageja on esimesest hagejast lahutanud, siis see ei saa mõjutada seda isikut puudutava kande kehtivuse pikendamist, kuna – nagu kinnitab 7. märtsi 2016. aasta kiri – tema suhtes kohaldatakse jätkuvalt varade külmutamise meetmeid teatavate tema endise abikaasa suhtes toimuvate kriminaalmenetluste raames. Kõnealune kehtivuse pikendamine ei rajane aga põhjendusel, mis tuleneb tema seostest esimese hagejaga, vaid põhjendusel, et tema suhtes toimuvad kohtumenetlused, mis on seotud riigi vara seadusvastase omastamist käsitlevate menetlustega. Seejuures ei väida hagejad, et abielulahutuse tõttu ei ole teisel hagejal esimese hagejaga enam mingeid suhteid, sealhulgas varalisi. Seetõttu ei saa asjaolu, et nõukogu jättis otsuse 2016/411 vastuvõtmisel muutmata kande otsuse 2011/172 lisas, kuhu see isik on kantud kui esimese hageja abikaasa, ei saa mõjutada teda puudutava kande kehtivuse pikendamise seaduslikkust. Seega tuleb need argumendid tagasi lükata.
- 308 Neljandaks ja viimaseks, hagiavalduse esimeses muutmisavalduses esitatud argumentide kohta tuleb kõigepealt märkida, et samadel põhjendustel, mida on selgitatud eespool punktis 307, ei ole tähtsust asjaolul, et nõukogu 27. jaanuari 2017. aasta kirjas sisalduv teave saadeti konkreetselt teisele, kolmandale ja neljandale hagejale alles pärast neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist. Siinkohal tuleb märkida, et hagejad möönavad, et kuna nimetatud kiri saadeti esimese hageja esindajale, kes esindab ka teist, kolmandat ja neljandat hagejat, siis oli neil hagejatel võimalik enne neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamist tutvuda asjaoludega, millest nõukogu lähtus. Järgmiseks, hagejad väidavad ebaõigesti, et nõukogu sai tugineda ainult 2011. aasta kohtuasjas nr 38 tehtud varade külmutamise määrusele. Nagu tõdetud eespool punktides 262 ja 285, puudutavad 2011. aasta kohtuasjad nr 107 ja nr 291 samuti süüdistust riigi vara seadusvastase omastamises, mistõttu nõukogu sai tugineda ka nendes asjades kõigi hagejate suhtes tehtud varade külmutamise määrustele. Mis viimaseks puudutab argumenti, et nõukogu poolt seoses otsuse 2017/496 vastuvõtmisega edastatud teabest ei ilmne, et teise, kolmanda ja neljanda hageja varad jäävad külmutatuks, siis piisab kui märkida, et nõukogu edastas selle teabe hulgas koopiad erinevatest määrustest, mis olid 2011. aastal tehtud kõigi hagejate suhtes. Hagejad aga väidavad vaid, et nende määruste sisu on hiljem muudetud, nagu nad märkisid hagiavalduse esimeses muutmisavalduses, kuid ei esita ühtegi konkreetset tõendit, mis kinnitaks, et need määrused ei kehti teise, kolmanda ja neljanda hageja suhtes. Seega tuleb need argumendid tagasi lükata.

309 Kõige eelneva põhjal tuleb kolmanda väite neljas osa tagasi lükata. Järelikult tuleb see väide tervikuna tagasi lükata.

3. Neljas väide, et rikutud on kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele

310 Neljas väide koosneb sisuliselt viiest osast. Esimeses osas väidavad hagejad, et nõukogu ei ole neile kunagi edastanud usaldusväärseid ja konkreetseid tõendeid, mis põhjendaks nende suhtes võetud piiravaid meetmeid. Teises osas väidavad nad, et nõukogu ei ole kuidagi tõendanud, et ta on läbi viinud põhjaliku ja erapooletu uurimise kannete kehtivuse pikendamise põhjenduste õigsuse kohta. Kolmandas osas väidavad hagejad, et nõukogu ei teavitanud neid kõikidest asjaoludest, millest ta lähtus neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisel. Neljandas osas väidavad hagejad, et kui oletada, et nõukogu edastas neile kõik tema käsutuses olnud dokumendid, siis tähendab see, et ta piirdus Egiptuse ametivõimude kinnituste kordamisega, ilma neid kontrollimata. Viiendas osas väidavad hagejad, et nõukogu ei rahuldanud nende taotlust nad ära kuulata, kuigi nende märkusi arvestades oleks see vajalik olnud.

311 Nõukogu väidab, et 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (C-220/14 P, EU:C:2015:147) ja 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuses Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93) lükati hagejate väited nende kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumise kohta juba tagasi osas, mis puudutab nende esmakordset loetellu kandmist. Ka loetellu kandmise kehtivuse pikendamist puudutavad väited lükati tagasi 15. veebruari 2016. aasta kohtumäärusega Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78). Peale selle vaidleb ta oma märkustes hagiavalduse esimese muutmisavalduse kohta vastu väitele, et ta rikkus otsuse 2016/411 vastuvõtmisel kohustust edastada tema käsutuses olev teave ja võimaldada hagejatel märkusi esitada. Oma märkustes hagiavalduse teise muutmisavalduse kohta lisab nõukogu, et asjaolu, et ta ei nõustunud hagejate märkustega või ei võtnud neid arvesse, ei tähenda, et ta ei vaadanud neid läbi. Ta rõhutab ka, et ta ei pidanud teist, kolmandat ja neljandat hagejat ükshaaval teavitama esimese hageja esindajatele edastatud teabest, mis puudutas ainult esimese hageja õiguslikku olukorda. Viimaseks selgitab ta sisuliselt, et asjaolul, et teine hageja kanti loetellu kui esimese hageja abikaasa, ei ole tähtsust.

312 Olgu meenutatud, et liidu kohtud peavad vastavalt neile EL lepinguga antud pädevusele tagama põhimõtteliselt täieliku kontrolli kõigi liidu õigusaktide seaduslikkuse üle põhiõiguste seisukohast, mis moodustavad liidu õiguskorra lahutamatu osa ja kuhu kuuluvad muu hulgas kaitseõiguste austamine ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele (3. septembri 2008. aasta kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation vs. nõukogu ja komisjon, C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, punkt 326, ning 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 97 ja 98).

313 Täpsemalt on menetluses, milles võetakse vastu otsus kanda isiku nimi nende isikute ja üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse vara külmutamist, või otsus vastava kande kehtivuse pikendamise kohta, kaitseõiguste tagamiseks nõutav, et liidu pädev asutus teeks puudutatud isikule teatavaks tema käsutuses oleva teabe, mida see asutus on puudutatud isiku vastu kasutanud oma otsuse põhjendamiseks, selleks et võimaldada sellel isikul kaitsta oma õigusi parimates võimalikes tingimustes ja otsustada täielikult informeerituna, kas on tarvis liidu kohtusse pöörduda. Lisaks peab liidu pädev asutus teavitamise käigus võimaldama sellel isikul esitada tõhusalt oma seisukoht tema vastu kasutatud põhjenduste kohta. Mis puudutab sellist otsust nagu käesoleval juhul, kus otsustatakse säilitada puudutatud isiku nimi kõnealusel lootelus, tuleb seda kahekordset menetluslikku kohustust erinevalt esmakordsest loetellu kandmisest järgida enne selle otsuse vastuvõtmist (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 111–113 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellegipoolest ei ole vaja neid kahte menetluslikku kohustust järgida juhul, kui see ametiasutus tugineb isikuid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisel uutele asjaoludele. Peale selle on asjasse puutuvatel isikutel igal juhul alatine õigus esitada

märkusi, eriti nende suhtes võetud meetmete perioodilise läbivaatamise ajal (vt selle kohta 18. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Ipatau vs. nõukogu*, C-535/14 P, EU:C:2015:407, punktid 26 ja 27 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 314 Peale selle kaasneb õigusega olla ära kuulatud ka pädeva ametiasutuse kohustus põhjendada oma otsust, esitades individuaalsed, spetsiifilised ja konkreetsed põhjendused selle kohta, miks pädevad asutused leiavad, et isiku suhtes tuleb jätkuvalt kohaldada piiravaid meetmeid olenemata selle isiku poolt esitatud võimalikest õigustavatest tõenditest (vt selle kohta 22. novembri 2012. aasta kohtuotsus *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, punkt 88, ja 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 114 ja 116).
- 315 Peale selle tuleb silmas pidada, et kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumise olemasolu tuleb analüüsida iga juhtumi konkreetsete asjaolude alusel eelkõige asjasse puutuva õigusakti laadi, selle vastuvõtmise konteksti ja asjaomast valdkonda reguleerivate õigusnormide põhjal (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 102).
- 316 Nagu on tõdetud eespool punktides 81–88, lähtus nõukogu vaidlustatud otsuste vastuvõtmisel mitte teabest, mis tal oli hagejate esmakordsel loetellu kandmisel 2011. aastal, vaid ka 2014., 2015., 2016. ja 2017. aastal ajakohastatud teabest, mis eelkõige puudutas hagejate suhtes toimunud kohtumenetluste käiku. Kuna hagejate loetellu kandmine oli põhjendatud nende suhtes toimuvate kohtumenetlustega, oli nõukogu ülesanne eeskätte kannet kehtivuse pikendamisele eelnenud perioodilise läbivaatamise käigus välja selgitada, millises menetlusetapis need kohtumenetlused on, ja olenevalt asjaoludest, millisele tulemusele nendes on jõutud (vt selle kohta ja analoogia alusel 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, punktid 46 ja 52). Järelikult oli nõukogu ülesanne selleks, et tagada hagejate kaitseõigused ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele, edastada neile ajakohastatud teave, et neil oleks enne vaidlustatud otsuste vastuvõtmist võimalik esitada selle kohta märkusi ja anda neile nende otsuste põhjenduste kaudu teada põhjused, miks ta jätkuvalt leiab, et neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine on põhjendatud.
- 317 Selle kohta tuleb märkida, et nagu hagejad repliigis täpsustasid, ei soovi nad käesoleva väite raames tugineda nende kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumisele nende esmakordse loetellu kandmise raames, ja nagu nad ka ise möönavad, on Üldkohus selle väite juba lahendanud. Küll aga soovivad nad tugineda rikkumisele, mis on analoogne vaidlustatud otsustes nõukogu poolt toimepandud rikkumisele. Seega, vastupidi nõukogu väidetele, ei ole käesoleva väite raames võimalik tugineda hagejate vastu asjaolule, et Üldkohus on sellise rikkumise olemasolu juba uurinud hagejate esmakordse loetellu kandmise ja selle kande kehtivuse 2013. aastal pikendamise raames.
- 318 Käesoleva väite eri osasid tuleb analüüsida neid kaalutlusi silmas pidades. Kõigepealt tuleb analüüsida koos selle väite esimest ja teist osa, mis mõlemad väidavad sisuliselt, et nõukogu rikkus kohustust edastada eelnevalt tõendid, millele ta kavatses vaidlustatud otsustes tugineda.

a) Esimene ja kolmas väiteosa, mille kohaselt on sisuliselt rikutud kohustust edastada eelnevalt tõendid, mis on vaidlustatud otsuste faktiliseks aluseks

- 319 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et osas, milles esimeses väiteosas käsitletakse selliste tõsiseltvõetavate andmete või usaldusväärsete tõendite puudumist, mis toetaks hagejaid puudutavate esmakordsete kannete kehtivuse pikendamise vajadust, tuleb see käesoleva väite osa tulemusetuse tõttu tagasi lükata. Selle puhul on nimelt tegemist kannete kehtivuse pikendamise põhjendatust puudutava küsimusega, mida on juba käsitletud kolmanda väite raames ja mis seetõttu seisab eraldi küsimusest, kas hagejate kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule on rikutud (vt selle kohta ja analoogia alusel 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Al Matri vs. nõukogu*, T-545/13, ei avaldata, EU:T:2016:376, punkt 134).

- 320 Sellele vaatamata tuleb tõdeda, et nõukogu ei edastanud enne vaidlustatud otsuste vastuvõtmist kõiki tõendeid, mille Egiptuse ametivõimud neile olid esitanud ja millele ta tugines, kui tegi järelduse, et hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine on jätkuvalt põhjendatud.
- 321 Esiteks [*konfidentsiaalne*]. Nagu hagejad täpsustasid 1. juunil 2016 Üldkohtu küsimustele antud vastuses, edastas nõukogu neile analoogse sisuga dokumendid alles pärast otsuste 2016/411 ja 2017/496 vastuvõtmist. Ka nõukogu poolt 24. märtsil 2015 hagejatele saadetud kirjas, milles ta selgitab hagejaid puudutavate esmakordsete kannete kehtivuse pikendamist 2015. aastaks, ei viita nõukogu kordagi sõnaselgelt sellele dokumendile. [*konfidentsiaalne*]. Olgu lisatud, et nagu märgitud eespool punktides 157, 192, 224 ja 290, sisaldas see dokument tarvilikku teavet selle ohu hindamiseks ning üldisemalt selle õigusliku konteksti hindamiseks, milles hagejaid puudutavad kohtumenetlused toimuvad. [*konfidentsiaalne*]. Asjaolu, et enne otsuse 2016/411 ja rakendusmääruse 2017/491 vastuvõtmist edastas nõukogu neile analoogse sisuga dokumendid, seab selle seisukoha kahtluse alla.
- 322 Teiseks, nagu tõdetud eespool punktis 307, edastas nõukogu Egiptuse ametivõimude 7. märtsi 2016. aasta kirja alles pärast otsuse 2016/411 vastuvõtmist. Selles kirjas on aga eriteave kõikide hagejate varade külmutamise määruste kehtimajätmise kohta, mis vastab hagejate vastuväidetele seoses asjaoluga, et teist, kolmandat ja neljandat hagejat ei olnud samade ametivõimude 2. jaanuari 2016. aasta kirjas, mis neile edastati, üldse mainitud. See 7. märtsi 2016. aasta kiri on seega tõend, millele nõukogu sai tugineda neid isikuid puudutavate algsete kannete kehtivuse pikendamisel, mida ühtlasi kinnitab ka tema 21. märtsi 2016. aasta kiri hagejatele, milles ta vastab nende vastuväidetele, viidates sellele kirjale ja lisades selle viimati mainitud saadetisele.
- 323 Kolmandaks, nagu on tõdetud eespool punktis 308, saadeti nõukogu 27. jaanuari 2017. aasta kiri, mis sisaldas teavet konkreetselt teise, kolmanda ja neljanda hageja isikliku olukorra kohta, hagejate esindajatele ainult esimesele hagejale edastamiseks. Kuna aga selle kirja adressaadid olid ühtlasi teise, kolmanda ja neljanda hageja esindajad suhetes nõukoguga, siis oli neil siiski võimalik võtta konkreetselt neid hagejaid puudutav teave teatavaks ja esitada selle kohta märkusi. Seetõttu ei saa asuda seisukohale, et nõukogu rikkus kohustusi, mis tal on teise, kolmanda ja neljanda hageja ees, saates 27. jaanuari 2017. aasta kirja kõigi hagejate esindajatele, pöördudes seejuures nende poole ainult kui esimese hageja esindajate poole.
- 324 Seevastu ilmneb eespool punktides 321 ja 322, et otsuste 2015/486 ja 2016/411 vastuvõtmisel rikkus nõukogu oma kohustusi, kuna ta ei edastanud aegsasti teatavat teavet, millele ta tugines hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisel nende otsustega, ja seega ei võimaldanud ta neil esitada selle teabe kohta enne kannete pikendamist märkusi.
- 325 Sellele vaatamata tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on selleks, et kaitseõigustega seotud menetlusnormide eiramine saaks viia vaidlusaluse akti tühistamiseni, nõutav, et niisuguse eiramiseta olnuks menetluse tulemus teistsugune, mõjutades seega konkreetselt taotleja kaitseõigusi (vt selle kohta 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Jinan Meide Casting vs. nõukogu*, T-424/13, EU:T:2016:378, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 326 Mis esiteks puudutab PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumit, siis eespool punktis 158 on märgitud, et hagejatel oli võimalik esitada oma märkused selle dokumendi kohta käesoleva hagi raames [*konfidentsiaalne*] nende 1. juuni 2017. aasta vastuses [*konfidentsiaalne*]. Nende õigus tõhusale kohtulikule kaitsele seega säilis. Lisaks ei ilmne nendest märkustest, et hagejatel oleks olnud võimalik selle dokumendi sisule või asjakohasusele neid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise seisukohalt vastu vaielda, kui nad oleks sellest dokumendist teada saanud enne, kui võeti vastu otsus 2015/486. Seega ei ole nad tõendanud, et kui see oleks nii olnud, oleks menetluse tulemus võinud olla teistsugune.

327 Mis teiseks puudutab Egiptuse ametivõimude 7. märtsi 2016. aasta kirja, siis vaidlust ei ole selles, et hagejatel oli võimalik selle kirjaga tutvuda nõukogu 21. märtsi 2016. aasta kirja vahendusel, ning hagejad ei eita, et see tutvumine toimus piisavalt aegsasti, nii et neil oli võimalik esitada selle kohta oma seisukohad hagiavalduse esimeses muutmisavalduses. Nagu aga ilmneb nende seisukohtade analüüsist eespool punktis 307, ei oleks need saanud muuta menetluse tulemust, kui need oleks saanud esitada enne otsuse 2016/411 vastuvõtmist.

328 Seega ei too eespool punktides 321, 322 ja 324 tuvastatud rikkumised kaasa vaidlustatud otsuste tühistamist. Järelikult tuleb käesoleva väite esimene ja kolmas osa tagasi lükata.

b) Neljanda väite teine osa, mille kohaselt ei ole tõendatud, et nõukogu viis läbi hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise põhjenduste õigsuse põhjaliku ja erapooletu uurimise

329 Käesolevas väiteosas väidavad hagejad, et nõukogu ei ole esitanud ühtegi tõendit, mis võimaldaks kontrollida, kas ta võttis piisavalt arvesse märkusi, mis nad esitasid enne neid puudutavate kannete kehtivuse iga pikendamist, lähtudes seejuures eeldusest, et nende märkuste arvesse võtmine oleks pidanud nõukogu viima järeldusele, et põhjendused, mille alusel kõnealused järjestikused kehtivuse pikendamised on toimunud, ei pea paika.

330 Selle kohta tuleb meelde tuletada, et kuigi väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab kaitseõiguste tagamine liidu institutsioonidelt seda, et nad peavad andma hagejatele tegeliku võimaluse oma seisukoht teatavaks teha, ei saa asjaomastele institutsioonidele panna kohustust kõnealuste seisukohtadega nõustuda. Hagejate seisukoha tegelik esitamine nõuab ainult seda, et seisukoha saaks esitada piisavalt aegsasti, et liidu institutsioonid saaksid seda arvesse võtta ja hinnata nõutava hoolsusega selle asjakohasust vastuvõetava õigusakti sisu seisukohast (vt 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Jinan Meide Casting vs. nõukogu*, T-424/13, EU:T:2016:378, punkt 126 ja seal viidatud kohtupraktika).

331 Käesoleval juhul ei saa ainuüksi asjaolu, et nõukogu ei järeldanud, et hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine ei ole põhjendamatu, ega pidanud vajalikuks viia hagejate märkuste põhjal läbi kontrolli, iseenesest kujutada endast hagejate kaitseõiguste rikkumist, sest hagejad said need märkused aegsasti esitada.

332 Eeldusel et hagejad soovivad käesolevas väiteosas tugineda vaidlustatud otsuste põhjenduste puudumisele, tuleb märkida, et nõukogu esitas 24. märtsi 2015. aasta, 21. märtsi 2016. aasta ja 22. märtsi 2017. aasta kirjas individuaalsed, spetsiifilised ja konkreetset põhjused, miks ta leidis, et hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamine oli vajalik. Nendes kirjades vastas ta ka hagejate teatavatele märkustele. Asjaolu, et ta ei käsitlenud kõiki küsimusi, mis hagejad oma väga arvukates kirjades tõstatasid, ei tähenda, et ta ei võtnud neid arvesse, vaid üksnes, et ta ei pidanud neid hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise seisukohalt otsustavateks.

333 Peale selle tuleb märkida, et vaidlustatud otsused, millega pikendatakse hagejaid puudutavaid kandeid vastavalt neljandat, viiendat ja kuuendat korda, on tehtud hagejatele teada olevas kontekstis. Ühelt poolt ei ole neid puudutavate kannete põhjendused nende esmakordsest loetellu kandmisest alates muutunud. Lisaks on Üldkohus ja Euroopa Kohus juba lahendanud olulised küsimused seoses kannete põhjenduste seaduslikkusega. Teiselt poolt ilmneb toimikumaterjalidest, et alates hagejate esmakordsest loetellu kandmisest on nõukogu edastanud hagejatele kui mitte enne nende järjestikuste otsuste vastuvõtmist, siis vähemalt vahetult pärast nende vastuvõtmist Egiptuse ametivõimude koostatud dokumendid, millest ta oma otsustes lähtus, nii et hagejatel on olnud võimalik neid dokumente silmas pidades kindlaks teha, kas on vaja esitada hagi ja otsuste kehtivus tulemuslikult vaidlustada.

Samamoodi sai Üldkohus kõiki neid asjaolusid arvesse võttes õiguslikust seisukohast piisavalt kindlaks teha spetsiifilised ja konkreetsed põhjendused, millel vaidlustatud otsused põhinevad, ja teostada kohtulikku kontrolli nende otsuste üle.

334 Teine väiteosa tuleb seega tagasi lükata.

c) Neljanda väite neljas osa, mille kohaselt nõukogu piirdus Egiptuse ametivõimude kinnituste kordamisega, ilma neid kontrollimata

335 Käesoleva väiteosa kohta tuleb märkida, et see on esitatud üksnes täiendavalt juhuks, kui nõukogu oleks esitanud hagejatele kõik tema käsutuses olnud dokumendid. Eespool punktis 321 on siiski tõdetud, et nii see ei olnud, kuna nõukogu ei edastanud neile PGO 9. veebruari 2015. aasta memorandumit. Igal juhul ei saa asjaolu, et nõukogu usaldas Egiptuse ametivõimude kinnitusi ilma neid kontrollimata, kujutada endast hagejate kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumist (vt selle kohta 18. veebruari 2016. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Bank Mellat, C-176/13 P, EU:C:2016:96, punktid 89 ja 90). Käesolev väiteosa tuleb seega tagasi lükata.

d) Neljanda väite viies osa, mille kohaselt nõukogu ei vastanud hagejate taotlusele nad ära kuulata

336 Käesolevas väiteosas väidavad hagejad et nad palusid 23. detsembri 2014. aasta, 12. jaanuari 2015. aasta, 3. veebruari 2015. aasta, 2. märtsi 2015. aasta ja 29. jaanuari 2016. aasta kirjades „erakorralist“ ärakuulamist, ja et see ärakuulamine oleks nende hinnangul olnud vajalik nõukogu tehtud „ilmsete vigade“ vältimiseks.

337 Selle kohta ilmneb eespool punktis 313 meelde tuletatud kohtupraktikast, et nõukogul oli käesoleval juhul kaalutusõigus selle kindlaks tegemisel, kas hagejate taotlused nad ära kuulata tuleb rahuldada või mitte. Esmakordse otsuse lihtsal pikendamisel tähendab hagejate õigus olla ära kuulatud nimelt ainult seda, et nad peavad saama tegelikult teatavaks teha oma seisukoha, esitades mis tahes hetkel ja eelkõige neid puudutavate kannete uuesti läbivaatamisel seisukohad, mida nõukogu peab hindama erapooletult ja hoolikalt. Kuna hagejatel oli võimalus esitada nõukogule aegsasti teatav arv dokumente, mis kujutavad endast süüst vabastavaid tõendeid, ja selgitada, mis järeldused nad nendest dokumentidest teevad, siis ei tõenda nad, et käesoleva juhtumi asjaoludel oleks ärakuulamine olnud vajalik. Nõukogul oli nimelt enne vaidlustatud otsuste vastuvõtmist piisavalt aega, et paluda hagejatel, kui ta oleks pidanud seda vajalikuks, esitada kirjalikult täiendavaid selgitusi või täpsustusi nende süüst vabastavate tõendite kohta, või vajaduse korral esitada järelepärimine Egiptuse ametivõimudele. Peale selle, nagu meenutatud eespool punktis 330, ei pidanud nõukogu nõustuma hagejate seisukohtades avaldatud arvamusega. Järelikult ei saa väidetav asjaolu, et ärakuulamine oleks olnud vajalik, et vältida nõukogu „ilmseid“ hindamisvigu, tõendada hagejate õiguse olla ära kuulatud rikkumist seeläbi, et nõukogu ei korraldanud ärakuulamist. Peale selle ilmneb Üldkohtu analüüsist esimese, teise ja kolmanda väite kohta eespool punktides 114–308, et hagejad ei esitanud enne vaidlustatud otsuste vastuvõtmist ühtegi tõendit, mis oleks tinginud ärakuulamise korraldamise vajaduse.

338 Neljanda väite viies osa tuleb seega tagasi lükata ja seetõttu ka see väide tervikuna.

4. Viies väide, et hagejate omandiõigust on põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt piiratud ja nende mainet on kahjustatud

339 Käesoleva väite toetamiseks viitavad hagejad kohtuasjas T-279/13 esitatud hagiavalduse punktides 102–110 esitatud argumentidele. Nende väitel kinnitab neid argumente tõsiasi, et hagejate suhtes on rohkem kui nelja aasta jooksul kohaldatud varade külmutamist. Seetõttu oli nõukogul märkimisväärselt palju aega, et teha Egiptuse ametivõimudele järelepärimine väidetavalt

seadusvastaselt omastatud vara summa kohta, kuid nõukogu jättis selle siiski tegemata. Hagiavalduse esimeses muutmisavalduses väidavad hagejad kõigepealt, et tingimust, et proportsionaalsuse põhimõte nõuab, et õigusnorm oleks sobiv nende õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks, mida sellega taotletakse, ei ole järgitud, sest piiravate meetmete kehtima jätmise hagejate suhtes ei ole ei asjakohane ega sobiv, et saavutada otsuses 2011/172 ette nähtud eesmärk toetada Egiptuse riiki. Nad viitavad argumentidele, mis nad esitasid sellega seoses esimeses väites. Järgmiseks väidavad nad, et nende loetellu kandmine ei olnud vajalik, sest samu eesmärke oleks võimalik saavutada liikmesriikide kohtute otsustega ja palju vähem piiraval viisil. Viimaseks rõhutavad nad, et Egiptuse ametivõimud ei väida kohtumenetlustes, millele nõukogu tugineb, et hagejad kandsid ebaseaduslikult omastatud Egiptuse riigi varast saadud vahendid Euroopa Liitu. Lisaks väidavad nad, et nende argumente toetab märkimisväärselt pikk aeg, kuus aastat, mis on kulunud alates nende esmakordsest loetellu kandmisest.

- 340 Nõukogu vaidleb nendele argumentidele vastu, väites sisuliselt, et Üldkohus on juba võtnud seisukoha küsimuses, kas vaidlusalused meetmed järgivad proportsionaalsuse põhimõtet.
- 341 Kõigepealt piisab kui tõdeda, et 15. veebruari 2016. aasta kohtumääruse Ezz jt vs. nõukogu (T-279/13, ei avaldata, EU:T:2016:78) punktides 70–74 lükkas Üldkohus tagasi argumendid, mis hagejad esitasid käesolevale väitele analoogse väite põhjendamiseks kohtuasjas, milles see kohtumäärus tehti. Seega, ilma et oleks vaja analüüsida, kas hagejatel on õigus viidata hagiavalduse lisale ilma selle sisu kordamata, tuleb nende hagiavalduses punktides 102–110 tehtud viited ülalmainitud kohtuasjas esitatud hagiavaldusele tagasi lükata.
- 342 Mis teiseks puudutab seda, et nõukogu ei kontrollinud seadusvastaselt omastatud vara summat, olenemata hagejate esmakordsest loetellu kandmisest möödunud ajast, siis tuleb meelde tuletada, et Üldkohus asus seisukohale, et kui puudub kohtuotsus, millega otsustatakse Egiptuses läbi viidud kriminaalkohtumenetluste põhjendatuse üle, siis ei olnud nõukogul võimalik teada ega ise hinnata, milline oli hageja poolt toime pandud Egiptuse riigi vahendite omastamise ulatus (27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punkt 208). Käesoleval juhul ilmneb aga toimikumaterjalidest, et ükski esimese hageja suhtes toimuv kohtumenetlus ei ole käesolevaks hetkeks lõppenud jõustunud kohtuotsusega. Täpsemalt selgub seoses menetlustega 2011. aasta kohtuasjades nr 38, nr 107 ja nr 291, et pärast seda, kui Egiptuse kassatsioonikohus tühistas esimese astme kohtu otsused ja saatis kohtuasjad uue otsuse tegemist esimesse kohtuastmesse tagasi, on menetlus nendes kohtuasjades endiselt pooleli. See argument tuleb seega tagasi lükata.
- 343 Kolmandaks ilmneb Üldkohtu poolt eespool punktides 118–165 ja 176–208 tehtud analüüsist esimese väite esimese osa ja teise väite teise osa kohta, et hagejad ei ole tõendanud, et nõukogu tegi ilmse hindamisvea seoses vajadusega jätkata otsuse 2011/172 lähtekohaks oleva poliitika eesmärke arvestades selle otsuse kohaldamist ja täpsemalt pikendada hagejaid puudutavate kannete kehtivust. Seetõttu tuleb tagasi lükata ka argument, et vaidlustatud otsused ei ole asjakohased ega sobivad, et saavutada nõukogu poolt taotletav eesmärk toetada õigusriigi põhimõtet.
- 344 Neljandaks tuleb meelde tuletada, et kohtuasjas, milles tehti 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu (T-256/11, EU:T:2014:93), asus Üldkohus seisukohale, et meetmed, mis nõukogu võttis otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 sätestatud kriteeriumide alusel, olid selle otsuse eesmärkide saavutamiseks sobivad. Need meetmed aitavad nimelt tõhusalt tuvastada riigi vahendite seadusvastase omastamise, mis pandi toime Egiptuse ametivõime kahjustavalt, ja võimaldavad neil samadel ametivõimudel seadusvastaselt omastatud vahendid tagasi saada (27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ezz jt vs. nõukogu, T-256/11, EU:T:2014:93, punkt 206). Järelikult ei ole hagejatel alust seada need kaalutlused kahtluse alla väitega, et Egiptuse ametivõimude 24. veebruari 2011. aasta kiri oli adresseeritud Egiptuse kohtule ja et seetõttu ei olnud nõukogu halduslik ja poliitiline otsus hagejate varade külmutamiseks ei vajalik ega asjakohane. Seega tuleb kõnealune argument vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

- 345 Mis viiendaks puudutab hagejate argumenti, et Egiptuse ametivõimud ei ole hagejate suhtes toimuvate kohtumenetluste raames väitnud, et Egiptuse riigi vara arvel seadusvastaselt omastatud vahendid on Euroopa Liitu üle kantud, siis selle kohta on eespool punktis 238 meenutatud, et kohtuasjas, milles tehti 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu* (T-256/11, EU:T:2014:93), asus Üldkohus seisukohale, mille Euroopa Kohus apellatsioonimenetluses heaks kiitis ja mille kohaselt sai nõukogu õigesti kanda hagejate nimed otsuse 2011/172 lisasse ka ainult põhjendusega, et nende suhtes toimus Egiptuses kohtumenetlus, millel oli mis tahes seos riigi vara seadusvastast omastamist käsitleva uurimisega. Käesolev argument on seega vastuvõetamatu osas, milles sellega soovitakse seada kahtluse alla hagejate esmakordne loetellu kandmine, ja osaliselt ilmselgelt põhjendamatu osas, milles sellega soovitakse seada kahtluse alla nende kannete kehtivuse pikendamine.
- 346 Kuuendaks ja viimaseks tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et piirangud selliste isikute omandiõiguse kasutamisele, kelle vastu on suunatud niisugune piirav meede nagu hagejate varade külmutamine, võivad tuleneda mitte üksnes selle meetme üldisest ulatusest, vaid ka selle kohaldamise tegelikust kestusest (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 132 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega on selle ajavahemiku kestus, mille jooksul kohaldatakse sellist meedet nagu vaidlusalune meede, üks asjaolusid, mida liidu kohus peab meetme proportsionaalsuse hindamisel arvesse võtma (vt selle kohta 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus *CW vs. nõukogu*, T-516/13, ei avaldata, EU:T:2016:377, punkt 172).
- 347 Käesolevas asjas aga ei saa ainuüksi asjaolu, et hagejate varad külmutati liidus otsusega 2017/496 uuesti pärast seda, kui see meede oli kehtinud juba kuus järjestikust aastat, siiski iseenesest kaasa tuua proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Selle kohta tuleb ühelt poolt märkida, et nagu juba märgitud eespool punktis 135, tuleb otsuse 2011/172 eesmärki arvestades jätta selle alusel kehtestatud piiravad meetmed põhimõtteliselt kehtima kuni Egiptuses toimuvate kohtumenetluste lõppemiseni, et säilitada nende kasulik mõju. Vaidlust ei ole aga selles, et hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamisel 2017. aastal olid esimese hageja suhtes toimuvad kohtumenetlused endiselt pooleli. Lisaks, nagu märgitud eespool punktis 308, ei ole hagejad esitanud ühtegi tõendit, mis kinnitaks, et kõikide nende suhtes tehtud varade külmutamise määrused ei ole enam jõus. Teiselt poolt ei viita hagejad käesoleva argumenti põhjendamiseks nende menetluste liigsele pikkusele. Siinkohal tuleb märkida, et need keerukaid asjaolusid puudutavad menetlused on teinud erinevaid pöördeid, sealhulgas tühistas Egiptuse kassatsioonikohus esimese astme kohtu otsused ja saatis kohtuasja uue otsuse tegemiseks esimesse kohtu astmesse tagasi. Toimikumaterjalidest ei ilmne, et nende menetluste kestus oleks ilmselgelt liiga pikk. Seetõttu tuleb käsitletav argument tagasi lükata.
- 348 Seega tuleb viies väide eelnevaid põhjendusi arvestades tagasi lükata.
- 349 Kuna ühegi hagiavalduses esitatud väitega ei saa nõustuda, siis tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta, ilma et oleks vaja teha hagejate taotletud menetlustoimingut.

IV. Kohtukulud

- 350 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 351 Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt nõukogu nõudele välja mõista hagejatelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**
2. **Jätta Ahmed Abdelaziz Ezz'i, Abla Mohammed Fawzi Ali Ahmed Salama, Khadiga Ahmed Ahmed Kamel Yassin'i ja Shahinaz Abdel Azizabdel Wahab Al Naggari kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud.**

Gratsias

Labucka

Dittrich

Ulloa Rubio

Xuereb

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 27. septembril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust ja õiguslik raamistik	2
A. Nõukogu poolt hagejate suhtes vastu võetud aktid	2
B. Hagejate poolt enne käesolevat kohtuasja või sellega samal ajal liidu kohtutes alustatud menetlused	3
II. Menetlus ja poolte nõuded	4
III. Õiguslik käsitlus	5
A. Hagiavalduse nõuete vastuvõetavus	5
B. Sisulised küsimused	7
1. Esimene ja teine väide, millega esiteks väidetakse, et otsuse 2011/172 artikli 1 lõige 1, mille kehtivust on pikendatud otsustega 2015/486, 2016/411 ja 2017/496, ning määruse nr 270/2011 artikli 2 lõige 1 on õigusvastased, ja teiseks, et nõukogu on rikkunud ELL artiklit 6 selle koostoimes ELL artikliga 2 ja artikli 3 lõikega 5 ning harta artikleid 47 ja 48....	8
a) Sissejuhatavad kaalutlused	8
1) Õiguslik raamistik	9
2) Faktiline kontekst	12
i) Asjaolud, mis puudutavad hagejate suhtes Egiptuses toimuvaid kohtumenetlusi ...	12
ii) Asjaolud, mis hagejad esitasid enne, kui neid puudutavate kannete kehtivust aastatel 2015, 2016 ja 2017 pikendati	13
iii) Hagejate esitatud asjaolude käsitlemine nõukogu poolt	15
b) Esimene väide, mille kohaselt otsused 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 ning määrus nr 270/2011 on õigusvastased	16
1) Väite esimene osa, mille kohaselt otsused 2015/486, 2016/411 ja 2017/496 on õigusvastased osas, milles nendega pikendatakse otsuse 2011/172 artikli 1 lõike 1 kehtivust	16
i) Väide, et õiguslik alus puudub	17
ii) Väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet	19
– Esimene argument, mis käsitleb nõukogu toetatud „Egiptuse uute ametivõimude“ ametist tagandamist	19
– Teine argument, mis on tuletatud Egiptuse poliitilisest kontekstist tingitud riskidest ning õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste väidetavast rikkumisest	20
– Kolmas argument, et esimese hageja suhtes Egiptuses toimuvates kriminaalmenetlustes ei austata tema õigust õiglasele kohtumenetlusele	23

2) Teine väiteosa, mille kohaselt puudub määruse nr 270/2011 artikli 2 lõikel 1 õiguslik alus	24
c) Teine väide, et nõukogu on rikkunud ELL artiklit 6 koostoimes ELL artiklitega 2 ja 3 ja harta artiklitega 47 ja 48	24
1) Teine väiteosa, mille kohaselt on hagejaid puudutava kande kehtivuse pikendamine vastuolus otsuse 2011/172 põhjenduses 1 mainitud eesmärkidega	25
2) Esimene väiteosa, mille kohaselt ei veendunud nõukogu, et hagejate suhtes Egiptuses toimuvates kohtumenetlustes järgitakse põhiõigusi, ja lähtus ümberlukkamatust eeldusest, et Egiptuse ametivõimud täidavad põhiõiguste austamise kohustust	30
2. Kolmas väide, et järgitud ei ole otsuse 2011/172 artikli 1 lõikes 1 ja määruse nr 270/2011 artikli 2 lõikes 1 ette nähtud üldkriteeriume	33
a) Sissejuhatavad kaalutlused	34
b) Kolmanda väite esimene osa, mille kohaselt on esimese hageja suhtes toimuvad kohtumenetlused kvalifitseeritud õiguslikult ebaõigesti	35
1) Hagi nõuete toetuseks esitatud argumentide ja etteheidete analüüs	36
2) Hagiavalduse esimeses muutmisavalduses esitatud nõuete toetuseks esitatud argumendid ja etteheited	39
3) Hagiavalduse teise muutmisavalduse nõuete põhjendamiseks esitatud argumendid ja etteheited	41
c) Kolmanda väite teine osa, mille kohaselt puudub esimese hageja suhtes toimuvatel kohtumenetlustel nähtuvalt Egiptuse kassatsioonikohtu poolt tuvastatust materiaalõiguslik alus	43
d) Kolmanda väite kolmas osa, milles väidetakse, et esimese hageja suhtes toimuvad kriminaalmenetlused on poliitiliselt motiveeritud	44
e) Kolmanda väite neljas osa, mille kohaselt on teise, kolmanda ja neljanda hageja isiklikku olukorda puudutavad tõendid ebapiisavad	45
3. Neljas väide, et rikutud on kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsel	48
a) Esimene ja kolmas väiteosa, mille kohaselt on sisuliselt rikutud kohustust edastada eelnevalt tõendid, mis on vaidlustatud otsuste faktiliseks aluseks	49
b) Neljanda väite teine osa, mille kohaselt ei ole tõendatud, et nõukogu viis läbi hagejaid puudutavate kannete kehtivuse pikendamise põhjenduste õigsuse põhjaliku ja erapooletu uurimise	51
c) Neljanda väite neljas osa, mille kohaselt nõukogu piirdus Egiptuse ametivõimude kinnituste kordamisega, ilma neid kontrollimata	52
d) Neljanda väite viies osa, mille kohaselt nõukogu ei vastanud hagejate taotlusele nad ära kuulata	52

4. Viies väide, et hagejate omandiõigust on põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt piiratud ja nende mainet on kahjustatud	52
IV. Kohtukulud	54